

# පරිච්ඡිද්ධ සමුප්පාද විග්‍රහය

අනුරාධපුර, ලබ්‍ධිනෝරුවකඤ්ඤ ආරණ්‍ය සේනාසනයේ  
ධර්මාලයයි,

පූජ්‍යපාද මාණ්ඩලික සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ  
විසින් පවත්වන ලද දේශනාව ඇතුළත් වූ සංග්‍රහය.

පළමු මුද්‍රණය :- 2013 ඔක්තෝබර් (පිටපත් 10000)

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

ISBN අංකය: 978-955-0854-03-5

මෙම ධර්ම සංග්‍රහයේ පිටපතක් ලබා ගැනීම සඳහා විමසන්න:

දේශබන්ධු කේ.පී.මුනිදාස,

දුරකථන අංකය: 071 4438747

ප්‍රකාශනය :-

සුමග සඳහම් සමුළුව,

33/6, අකුරැස්ස පාර,

මාතර.

මුද්‍රණය:-

කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස්,

17/2, පැහිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ.

දුරකථන අංකය: 011 4 870 333

## පෙරවදන.

පූජ්‍ය මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ අනුරාධපුර, ගලෙන්බිඳුනුවාව, ලබුනෝරුකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ධර්මාලංකාරයන් වහන්සේය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අතිශය ගාමිහිර දේශනාවන් බොහෝ දෙනාට තේරුම් යන පරිදි සරලව දේශනා කිරීමට උත්වහන්සේට පුද්ගලිකව දක්ෂතාවයක් තිබේ. මෙම දහම් කරුණු විනිවිද යන ප්‍රඥාවෙන් ඉතා ගැඹුරෙන් ගවේශනය කොට අවබෝධ කරගෙන, අප කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් දේශනා කරන සේක.

ඉතා ගැඹුරු වූද, ඉතා සුක්ෂම වූද, අතිධර්ම දේශනාවන් සාමාන්‍ය ජනතාවට තේරුම්ගත හැකි පරිදි සරලව දේශනා කරති. එම කරුණු අපගේ චිත්ත සන්ධානයන්ගේ පාරිශුද්ධතාවය තකා එදිනෙදා ජීවිතයට කෙලින්ම ආරෝපනය කර ගත හැකි අන්දමට ඉතා සරලව පැහැදිලි කරති.

උත්වහන්සේගේ දේශනාවන්හි ඇති අනෙක් විශේෂතාවය වන්නේ සෑම දේශනාවක් ම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනාවන් හා ගලපමින් එහි ඇති ස්වාක්ෂාතාව දහම් ගුණයන් සියල්ලන්ටම තේරුම් කර ගත හැකි පරිදි ප්‍රකාශ කිරීමයි. තමන්වහන්සේ දේශනා කරන සියලුම දහම් පයඝායයන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනාව හා සසඳ බලා පිළිගන්නා ලෙස ද, නො සැසඳේ නම් නො පිළිගන්නා ලෙස ද අපට නිරන්තරයෙන් අවවාද කරති.

සම්මා දිට්ඨි සූත්‍රයේ පයඝාය දහසයම දේශනා දහසයක් මගින් තෝරා දී ඇත. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය සවරාත්‍රික දේශනාවක් වශයෙන් ඉතා ලිහිල්ව තෝරා දී ඇත. එදිනෙදා වැඩ කටයුතු කරමින් ම මෙම ධර්මයට අනුගත වන අන්දම පෙන්වා දී ඇති මෙවන් ධර්ම දේශනාවන් නැවත නැවත හඳුරන විට මුත් වහන්සේ ලබා ඇති ධර්මාවබෝධය පිළිබඳව ශ්‍රැතවත් ආයඝී ශ්‍රාවකයින්ට ඇතිවන්නේ ඉමහත් ප්‍රබෝධයකි.

ඉතාම සරල මාතෘකාවන් යැයි අප සිතා සිටින සීලය වැනි විෂයයන්හි පවා ඇති නෛයඝානික බව උත්වහන්සේ පරිනත අන්දමින්, ගැඹුරු දහම් පාඨයන් ප්‍රකාශ නො කරමින්, සියල්ලන්ට ම වැටහෙන එදිනෙදා ව්‍යවහාර වන බසින් ඉතාම සරල ව, සුගම ව, මහා ධර්මඥානයක් නො මැති අපට ඒත්තු ගත හැකි වන මනහර උපමා

මගින් තෝරා දෙන සේක. සසරින් මිදීම සඳහා වන ධර්මයක් සොයා යන්නෙකුට මෙම දේශනාවන් ඒ සඳහා අතිශය උපකාරී වනු ඇත.

බුදු දහමේ හදවත වන පටිච්චසමුප්පාදය පිළිබඳව මෙතෙක් පැවැති දුමිත දුරුකරමින් හුදී ජනයාට ඉතා පැහැදිලිව අවබෝධ කොට දෙමින්, නිවැරදිව එම ධර්මය හදාරන අන්දම පැහැදිලි කරන මෙම ධර්ම දේශනාව ඒ සඳහා කදිම නිදසුනකි. මෙම ධර්ම සංග්‍රහයේ අඩංගු එම දේශනාව සසුන් නමැති මැණික් ආකරයෙන් ගොඩදැමූ අගනා දියමන්තියකැයි ප්‍රකාශ කිරීම නිවැරදි ය. පටිච්චසමුප්පාදය හෙවත් හේතු ඵල දහම, නිවැරදිව අවබෝධ කර ගැනීම ම නිවන සාක්‍ෂාත් කර ගැනීම බව මෙහිදී ඉතා සරල බසින් අපට කියා දෙති. බෞද්ධයැයි කියා ගන්නා අප භාවනාව යනුවෙන් කර ඇත්තේ අඳුරේ අතපත ගැමක් ම බවත්, එය කිසිසේත් ම නිවනට හේතු නො වන බවත් අවධාරනයෙන්, සිංහ නාද ස්වරූපයෙන් දේශනා කරන උන්වහන්සේ, වහාම ඉන් මිදී නිවැරදි මාර්ගයට අනුගත වීමේ ක්‍රියා පටිපාටියක් මෙහිදී අවධාරනය කර දෙති.

උන්වහන්සේගේ ශාසනික අභිප්‍රායයන් වහ වහාම මුදුන්පත් වේවා!

මෙයට සාසන හිතකාමී,

එච්. ඒ. අමරතුංග,

තෙලිප්පවිල.

2013.09.30.

## නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

මෙම ධර්ම ප්‍රස්තකය අනුරාධපුර, ලබුනෝරුකන්ද ආරණ්‍ය  
සේනාසනයේ ධර්මාචාර්ය පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන  
ස්වාමීන් වහන්සේ 2013.09.01, 2013.09.08 හා 2013.09.15 වැනි  
දිනවලදී

බෞද්ධයා නාලිකාව ඔස්සේ පැවැත්වූ ධර්ම දේශනාවක් ලිඛිත  
මාධ්‍යයෙන් සකස් කොට ඔබ අතට පිදීමකි .

වාචික දේශනාවක් ලිඛිතව සකස් කිරීමේදී, දේශනා  
විලාශය, වචන උච්චාරණ විලාශය, ශ්‍රවණ තත්ත්වය, කාර්මික  
තත්ත්වය, ආදී විවිධ ගැටලු හමුවන තැන් විද්‍යමානවේ.

එසේ වුවද, මෙම මාහැඟි ධර්ම දේශනාවෙන් ඔබගේ  
ජීවන රටාව සකස් කොට ගැනීමටත්, ජීවිත ප්‍රතිපත්තීන් යලි  
ගොඩනගා ගැනීමටත් ලද හැකි ධර්මෝපදේශයන් සඳහා එය  
බාධාවක් කර නො ගෙන මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය ඉතා සනිමත්ව  
පරිශීලනය කරන මෙන් ඔබ සැමගෙන් ඉතා ඕනෑකමින්  
ඉල්ලා සිටිමු.

60. එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාස්සදම්මං නාම කුරුනං නිගමො. අපි ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඬිකම්. උපසඬිකම්ඤා, භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච: “අවිජරියං භන්තෙ, අබ්භුතං භන්තෙ, යාව ගම්භිරො වායං භන්තෙ. පටිච්චසමුප්පාදෙ ගම්භිරාවහාසො ව, අපි ව පන මෙ උත්තානකුක්කුතානකො විය ඛායතිති.

මා හෙවං ආනඤ්ඤා, මා හෙවං ආනඤ්ඤා, ගම්භිරො වායං ආනඤ්ඤා, පටිච්චසමුප්පාදෙ ගම්භිරාවහාසො ව එතස්ස ආනඤ්ඤා, ධම්මස්ස අඤ්ඤාණා අනනුබොධා අප්පට්ඨෙධා එවමයං පජා තත්තාකුලකජාතා ගුලාගුණ්ඨික ජාතා මුඤ්ජබ්බිකජභුතා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං සංසාරං නාතිවත්තති.

උපාදනියෙසු ආනඤ්ඤා, ධම්මෙසු අස්සාදනුපස්සිනො විහරතො තණ්හා පවඩ්ඪති. තණ්හා පච්චයා උපාදනං, උපාදනපච්චයා භවො. භව පච්චයා ජාති. ජාති පච්චයා ජරා මරණං. සොක පරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

60. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරුරට කම්මාස්සදම්ම නම් කුරුන්ගේ නියමගම්හි වැඩවෙසෙන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඤ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඤ තෙරණුවෝ, “වහන්ස, ආශ්වයථියෙකි. වහන්ස, අද්භුතයෙකි. වහන්ස, මේ පටිච්චසමුප්පාදය ඉතා ගැඹුරුය. ගැඹුරු වූයේ ම දකිනුද ලැබේ. එහෙත් මට මෙය ඉතා ප්‍රකට වූවක් මෙන් වැටහේ” යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ.

“ආනඤ්ඤා, එසේ නො කිය. ආනඤ්ඤා, එසේ නො කිය. ආනඤ්ඤා, මේ පටිච්චසමුප්පාදය ඉතා ගැඹුරුය. ගැඹුරු වූයේ ම, ගැඹුරුව පෙනේ. ආනඤ්ඤා, මේ දහම නො දැනීමෙන්, අවබෝධ නො කිරීමෙන්, ප්‍රතිවේධ නො කිරීමෙන්, මෙසේ සත්ත්වයෝ අවුල්වූ තුල් පන්දක් මෙන් වූවාහු, පෙහෙරුන්ගේ කැඳෙහි තුල් ගුලාවක් හෝ කුරුළු කැඳුල්ලක් මෙන් ව්‍යාකූල වූවාහු, මුදුනණ බබුස්තණ මෙන් අවුල්වූවාහු, සැපයෙන් පහ වූ, නපුරු ගති ඇති විච්ච ව පතිත වන සසර නො ඉක්මවත්.

“ආනඤ්ඤා, උපාදනීය ධර්මයන්හි ආස්වාදය නැවත නැවත දකිමින් වෙසෙන්නහුගේ තෘෂ්ණාව වැඩේ. තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයෙන් උපාදන වේ. උපාදන ප්‍රත්‍යයෙන් භවය වේ. භවය ප්‍රත්‍යයෙන් ජාතිය වේ. ජාති ප්‍රත්‍යයෙන් ජරාමරණ සෝක පරිදේව දුඃඛ දෙමනස්ස උපායාස වේ. මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැන්ම වේ.”

නිදන (පටිච්චසමුප්පාද) සූත්‍රය. සංයුත්තනිකාය II, 1.

අභිසමය සංයුත්තය. 6. දුක්ඛවග්ගය. 10වැනි සූත්‍රය. 144 - 147 පිටු.

**නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.**

**නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.**

**නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.**

පින්වතුනි, අද දවසේ දී මේ විශේෂ දහම් කරුණු ටිකක් තියෙනවා මේ පිරිසට මතක් කරන්න. විශේෂයෙන් ම අද මම මේ පෙන්නන්න හදන දහම් ටික ගොඩාක් ම ගැඹුරුයි. විසුරුණු මනසකින්, නොයෙක් විතර්ක සහගත මනසකින්, ඇහුවොත් මේක මොන විදියකටවත්ම තේරෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා අවශ්‍ය පළමුවෙනි ම එක තමයි, මේ පින්වතුන් ගේ පැත්තෙන්, තමන් ගේ මනස හොඳට සංවර කරගන්න වෙනවා. හොඳට තික්‍ෂණ නුවණකින්, මේ කියන්නේ මොකක්ද, කියන කාරණාව තේරුම්කරගන්න, හැම දෙනාම දැඩි අවධානයකින් ම මේක අහන්න. එහෙම ඇහුවොත් මේ කාරණාව තේරුම් නො වුනොත් තමයි පුද්ගමය. එව්වර හොඳට අහනවා නම්, තේරුම්ගන්න හැකියාවකුත් තියෙනවා නම්, තමන්ට පැහැදිලි නො වුනොත් තමයි පුද්ගමය.

මෙතැනදී මම මුළින් පෙන්නන්නම්, මහා පරිනිවාන සූත්‍රයේ තියෙනවා, බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන්පාන්න ටික දිනකට කළිනුත්, ලෝකයට අවවාදයක් දෙනවා: බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉන්නකොට හරි, පිරිනිවන්පාපු කාලයක හරි, කවදා හරි දවසක මේ පින්වතුන්ට යම් ධීමයක් අහගන්න ලැබුණොත්, ජීවමාන බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන්මයි මේක අහගත්තේ කියලා, එහෙම නැතිනම් මුළු මහත් සංඝයා ම මෙන්න මේ විදියටයි, මේ ශාසනයේ අර්ථය, නිවන් මහ පෙන්නන්නේ කියලා, එහෙම නැතිනම් බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේලා මෙන්න මේ විදියට විස්තර කරනවා කියලා, නැත්නම් දක්ෂ වාක්ත

එක තෙර නමක් මෙන් මෙහෙම කියනවා කියලා, මේ පින්වතුන්ට බණ දහමක් අහගන්න හම්බවුනොත්, මේ පින්වතුන් ඒක ගන්න එපා. ඒක ප්‍රතික්ෂේප කරන්නත් එපා. ඒ අහගන්න ටික සුත්තේ ඔතාරයිතබ්බානි, විනයෙ සඤ්ඤයිතබ්බානි, ධම්මනායං උපනික්ඛිපිතබ්බානි.<sup>1</sup> සූත්‍රයන්ට බහාලා, විනයට ගලපලා, ධීමයට ගලපලා බලන්න. එහෙම බලනකොට සූත්‍රයන්ට ගැළපෙනවා නම්, විනයට ගැළපෙනවා නම්, ඒ පෙන්නන ධීමයට ගැළපෙනවා නම්, බුදුරජාණන් වහන්සේ කිව්වයි කියලා කිව්වත්, මහා සංඝරත්නය කිව්වයි කියලා කිව්වත්, බොහෝ භික්ෂූන් කියනවයි කියලා කිව්වත්, එක තෙර නමක් කිව්වත් ඒක බුද්ධ භාෂිතයක්මයි කියලා ගන්න. ඉතින් ඒක ධීමයට ගැළපෙන්නේ නැත්නම්, විනයට ගැළපෙන්නේ නැත්නම්, සූත්‍රයන්ට ගැළපෙන්නේ නැත්නම්, බුදුරජාණන් වහන්සේ කිව්වයි කිව්වත් මේක වැරදිලා; මුළු සංඝයා ම කිව්වත් මේක වැරදිලා; බොහෝ භික්ෂූන් කිව්වත් වැරදිලා; එක් තෙරනමක් කිව්වත් මේක වැරදිලා කියලා ප්‍රතික්ෂේප කරන්න කියලා මුලින් ම අපට අවවාදයක් දීලා තියෙනවා. එය සතර මහෝපදේශයන් කියලා පෙන්නනවා.

- කුමන සූත්‍රයන්ටද ගලපන්න කිව්වේ: වතුරායථි සත්‍යයට ගැළපෙනවා නම්.
- කුමන විනයටද ගලපන්න කිව්වේ: රාග විනය, ද්වේශ විනය, මෝහ විනය කියන මේ තුන් අකුසල ධීමයන්ගේ භික්ෂීමට ගැළපෙනවා නම්,

<sup>1</sup> නෙත්තිප්පකරණය, යුත්තිහාර විහඬිගය. බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණය 38වැනි පිටුව.

- කුමන ධීවරයාද ගලපන්න කිව්වේ: පට්ටිව සමුප්පාද ධීවරයායි.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ, මෙන්න මේ ටිකට ගලපලා, සසඳලා බලලා ගන්න, එහෙම ගැළැපෙන්නේ නැත්නම් බැහැර කරන්න කියලායි.

ඉතින් මම ඒ ටිකත් මතක් කළේ, අපට මේ බුද්ධ ශාසනයේ හදවත තමයි මේ පට්ටිවසමුප්පාදය. මේ පින්වතුන් දන්නවා, බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත්වෙන දවසේ, එදා හැන්දෑවේ බෝසතාණන් වහන්සේ හැටියට, බෝධිමූලයට පැමිණි වේලාවේදී, රාත්‍රියේ ප්‍රථම යාමයේ දී, පෙර විසූ කඳු පිළිවෙළ දන්නා නුවණ සාක්ෂාත් කරගන්නා, උපදවා ගන්නා. මධ්‍යම යාමයේ දී සත්ත්වයන්ගේ චුතුපහන - ඉපදීම මැරීම - දන්නා නුවණ සාක්ෂාත් කරගන්නා. පශ්චිම යාමයේ දී පට්ටිවසමුප්පාදය අවබෝධ කරගන්නා. ඒ හරහා සවිඥා ඥානයට පත්වුනා.

එතකොට පට්ටිවසමුප්පාදය අවබෝධවුනොත්, මුලු ශාසනය ම අවබෝධවුනා වෙනවා. ඔක්කෝම ටික එකම සිද්ධියෙ තියෙන්නේ. අමුතුවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න කියලා, රාග ද්වේශ මෝහ දුරුකරන්න කියලා, නැත්නම් අපි අද උත්සාහවත් වෙනවා වගේ සක්කාය දිට්ඨිය නැතිකරගන්න කියලා, ආශ්‍රව දුරු කරගන්න කියලා, උපාදාන නැතිකරගන්න කියලා, වෙන එක එක ක්‍රමවේදයන් හොය හොයා ගියේ නෑ. හොය හොයා කළේ නෑ. එක සිද්ධියක් තුළින් ඔක්කෝම වුනා. අදත් හරි නම් ඒ ටික එහෙම ම වෙන්න ඕන.

සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ දේශනා කරනවා:

*යො ධම්මං පස්සති, යො පට්ටිවසමුප්පාදං පස්සති. යො පට්ටිවසමුප්පාදං පස්සති, යො ධම්මං පස්සති -*

යම්කිසි කෙනෙක් ධර්මය දැක්කොත් එයා පට්ටිව සමුප්පාදය දැක්ක කෙනෙක්; පට්ටිවසමුප්පාදය දැක්කොත් එයා ධර්මය දැක්ක කෙනෙක්.

ඒ කියන්නේ කවුරු හරි බුද්ධ ශාසනය දැක්ක කියලා, - දකිනවා කියලා කියන්නේ දිට්ඨිසම්පන්නයි, සෝතාපන්නයි කියනවා. - යම් කිසි කෙනෙක් ශාසනය දැක්කොත්, ධර්මය දැක්කොත්, සෝවාන් වුනොත් ඒ කිව්වේ එයා

පටිච්ච සමුප්පාදය අවබෝධ කරගත්ත කෙනෙක්, දැක්ක කෙනෙක්. පටිච්ච සමුප්පාදය අවබෝධ වුනොත්, එයා දිට්ඨි සම්පන්න කෙනෙක් යන ගනයට යනවා කියල මතක් කළා.

ඊට පස්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා: *යො ධම්මං පස්සති, යො මං පස්සති* - යම් කිසි කෙනෙක් ධර්මය දැක්කොත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්න පුළුවන්. එතකොට මේ පටිච්ච සමුප්පාදය කියන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්න පුළුවන් ක්‍රමයක්.

මම ඒ ගැන විස්තර කරන්නම්.

විස්තර කරන්න ඉස්සෙල්ලා විස්තර කරන්න වෙන කරුණු ටිකක් තියෙනවා. මම ඒක පොඩ්ඩක් මතක් කරන්න ඕන: මේ පින්වතුන්ට අද මේ ශාසනයේ පොඩි ප්‍රශ්නයක් කොතැනක හරි ඇති කියලා පෙනෙන්නේ නැද්ද? මොකද, අද බලන්න මාගීය ගැන කතා කරන්න ගියොත් මහ පුද්ගලිකාර විවිධත්වයක්. ප්‍රතිපදාවන් ගත්තොත් එක එක තැන්වල එක එක ක්‍රම. පෞද්ගලික නම්වලින්: අභවල් භාවනා ක්‍රමය, අභවල් භාවනා ක්‍රමය, කියලා එක එක ක්‍රම. එක තැනක එක් කෙනෙක් ටිකක් කරනවා. තව තැනක තව ටිකක් කරනවා. මේ වගේ නොයෙක් විදියේ ප්‍රශ්නයන් තියෙන බව පෙනෙනවා නේද? මේකෙදී ඇයි මෙහෙම වුනේ? බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේදී ස්ථාන සීයක් තිබුණානම් සීයටම ගියත් කිසිම ප්‍රශ්නයක් නෑ. එක තැනකින් අහලා භාවනා කරගෙන හෝ බණක් අහලා ගිය කෙනා අනිත් තැනට ගියාම කියලා වෙනසක් වුවටත් නැහැ. අනිත් තැනට ගියහම තව වුවටත් වෙනසක් නැහැ. නමුත් අද එහෙමද? මෙතැන මොකක් හරි ප්‍රශ්නයක් ඇති කියලා හිතෙන්නේ නැද්ද? තියෙනවා නේ.

මම ඒකට පොඩි උපමාවක් කියන්නම්. මම කියන එක කොච්චර සහේතුක ද කියල මේ පින්වතුන්ට තේරෙයි, මේක විස්තර කරලා ඉවර වුනහම: මට හිතෙන්නේ, මට පෙනෙන්නේ අද මේ ශාසනය, හරියට ගින්නේදර නිව්ව්ව, අළුවලින් වැහිව්ව, අඟුරු ටිකක් තියෙන ලිපක් වගෙයි. ගින්නේදර නෑ, අළුවලින් වැහිලා, යට අඟුරු ටිකක් විතරයි තියෙන්නේ. ඔය ලිපේ හාල් ගරලා තියලා, උයාගෙන බත් කාලා බඩගිනි නිවාගත්තොත් තමයි පුද්ගලය. වාස්සේන ඒදලා ඒ ලිප උඩින් තියලා, උයාගෙන කාලා, බඩගින්න නිවාගත්තොත් තමයි පුද්ගලය. ඇයි ඒ? ලිපේ ගින්නේදර නෑ. හැබැයි ගින්නේදර ඇතිවෙන්න තියෙන අඟුරු තියෙනවා. තියෙන්නේ අළුවලින් වැහිලා යටයි.

අපි මෙහෙම කියමු: -මේ උපමාවත් ටිකක් දීඬයි, ගැඹුරුයි- එක්තරා ගෙදරක් තියෙනවා. මේ ගෙදර ඉන්නවා පුංචි ළදරුවෝ ටිකක්. බඩගිනියි, අඩනවා බඩගිනියි කියලා. ගෙදර හාල් බඩු කළමණාත් තියෙනවා. උයාගන්න බෑ. ඉතින් මේ ළමයින්ගේ දුක දැකලා එක් පුරුෂයෙක් ඇවිල්ලා, බැලුවා. බඩගින්නේ ඉන්න ළමයි අඩනවා. ගෙදරත් කළමණා තියෙනවා. මෙයාට ගිනි උපදවාගන්න භාණ්ඩ තියෙනවා. මෙයා මොකද කරන්නේ; ළිප පත්තුකරලා, හාල් ගරලා, වාස්ඤ්ජන ඒදලා, ළිපේ තියලා, බත් උයලා ළමයින්ට කන්න දෙනවා. ඔන්න, ඒ ළමයින්ගේ බඩගින්න නිවුනා. කන්න දීලා ළිප දල්වලා තියලා එයා ගියා.

ඒ ගින්නෙන් උයාපු බත් ටික තියෙනකම්ම කෑවා. ටිකක් වෙලා යනකොට ළිප නිව්ලා ගියා. දැන් ආයෙ ගිනි අඟුරු විතරයි; අළුවලින් වැහුනා.

ඊට පස්සේ මේ ගෙට එන ළමයින්ට කන්න නෑ. ආයෙන් අඩනවා. දැන් ළමයි බඩගින්නේ අඩනකොට, අනුකම්පාවෙන් ආයෙන් කවුරුහරි මේ අයගේ බඩගින්න නිවන්න ඕනැයි කියලා එනවා. දැන් ළිපේ ගින්දර නෑ. බත් උයලා ළමයින්ට කන්න දෙන්න හාල් ගරලා ළිපේ තියනවා; වාස්ඤ්ජන ඒදලා ළිපේ තියනවා; නමුත් කරගන්න බෑ. ඇයි ඒ? ගින්දර නෑ.

ඒකෙන් මම උපමා කළේ: ළමයි බඩගිනිවෙලා අඩන ගෙදරක් වගේ තමයි මේ ලෝකයේ අහිංසක දුකට පත් වෙච්ච සත්ත්වයෝ. මුළින්ම දුක දැකලා අනුකම්පාවෙන් පහළවෙච්චි පුරුෂයා වගේ තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සුවිශේෂීකම තමයි නූපන් මහ, කවදාවත් නූපන් මහ, උපද්දවන්න පුළුවන්. නො හටගත්ත මග හටගන්නන්න පුළුවන්. ගින්දර ශේෂයක්වත් නො තිබුණ තැනක ගින්දර උපද්දලා වගේ ප්‍රතිපදාව උපද්දලා, බත් වාස්ඤ්ජන උයලා බඩගින්න නිව්වා වගේ මාගී එල ලබා දීලා සත්ත්වයන් දුකෙන් මිදෙව්වා. මුදවලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වදාළා.

ඒ දල්වාපු ගින්නෙන් බොහෝ දෙනෙක් බොහෝ කාලයක් උයපු බත් ටික කෑවා. ඒ වගේ ඒ දේශනාව මුල්කරගෙන අර්ථය අරගෙන බොහෝ දෙනෙක් මාගී එල ලැබුවා. ඉතින් ඕකත් හැමදාම තියෙන්නේ නෑ. ඒ උයපු බත් ටික ඉවරවෙනවා. ඒක ඉවරවුනා. ඒ අර්ථය පරම්පරාවෙන්, පරම්පරාවෙන් ඇවිල්ලා, ඔන්න ඔය පෙන්නපු අර්ථය - දල්වපු ගින්නෙන් උයපු බත් ටික ඉවරයි.

දැන් ආපහු මේ ගෙදරට එන ළමයි, දැන් බඩගින්නේ අඩනවා. ළිපේ ගින්නේදර නෑ; හැබැයි අර ඉස්සෙල්ලා එක්කෙනා දල්වපු, අළුවලින් වැසිවිව ගිනි පුපුරු තියෙනවා. ඒ වගේ තමයි මේ පිටක පයඝීප්තිය. පයඝීප්ති ශාසනය තියෙනවා; නමුත් මේකේ ප්‍රතිපත්තිය නෑ, අර්ථය නෑ. ගින්නේදර නෑ. ඒ හින්දා බත් උයන්න විදියක් නෑ. ඉතින් ගින්නේදර නෑ කියලා දන්නේ නෑ. ගොඩක් දෙනෙක් ඇවිල්ලා, ළමයි අඩනකොට බඩගින්න දුකයි කියලා තේරෙන ඇතැමුන්, මේ ලෝකයාගේ දුක දැකලා, බත් උයලා කන්න දෙන්න ඕනෑ කියන අදහසින් හාල් ගරලා ළිපේ තියන්නේ, ගින්නේදර නැති ළිපේයි.

මේ ඔක්කෝම, අර්ථයක් මතු නො වුනු, ප්‍රතිපදාවක් නැති, ශාසනයකින් තමයි නිවන් දක්වන්න හදන්නේ. ඉතින් බත් ඉදුණොත්, ව්‍යංජන ඉදුණොත්, උයලා කන්න දෙන්න පුළුවන්වුණොත් තමයි පුද්ගලය. මේ අද යන ක්‍රමයට, මේ රටේ නොවෙයි, ලෝකයේ ඕනෑම රටක, ඕනෑම කෙනෙකුට, අහුරු විතරක් තියෙන, අළුවලින් වැහුණු ඔය ළිපේ, හාල් ටිකක් ගරලා ළිපේ තියලා කන්න උයලා දෙන්න පුළුවන් වෙයිද? බෑ. මේ පින්වතුන් හොඳට දකින්න අද මේ ශාසනේ තියෙන්නේ එතැනයි. මම භය නැතුව විස්තර කරන එකක් - කිසිම කෙනෙකුට බෑ මේ ළිපේ තියලා බත් උයන්න. ගින්නේදර නෑ.

ඒ කිව්වේ ප්‍රතිපත්තිය නෑ. ප්‍රතිවේදය නෑ. ඒ කියන්නේ බඩගින්න නිවෙන්නේ නෑ. බත් උයාගන්න ක්‍රමයක් නෑ. මාගී එල ලැබෙන ක්‍රමයක් නෑ. බඩගින්න වගේ තමයි ජරා මරණ දුක. බත් ව්‍යංජන උයාගන්න වගේ තමයි මාගී එල ලබාගන්න එක. ඒ ටික ලබාගන්න ක්‍රමයක් නෑ. මොකද ගින්නේදර නෑ; ප්‍රතිපදාව නෑ. ව්‍යංජනය ඉදුනේ නැත්තේ ව්‍යංජනයේ දෝෂය කියලයි හිතන්නේ. හාල්වල දෝෂය කියලයි හිතන්නේ; හාල් මාරු කරනවා, මුට්ටි මාරු කරනවා, ඉතින් ආයෙත් ළිපේ තියන්නේ, ගින්නේදර නැති ළිපේයි. ඔන්න ඔතැනයි ශාසනය තියෙන්නේ.

මෙතැනදි යම් කිසි කෙනෙක් කවදා ම හරි දවසක ආපහු, මේ බඩගින්නේ අඩන අය කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් හාල් කළමණා තියෙන තැනට එනවා. ඇවිල්ලා, හාල් ටිකක් ගරලා ළිපේ තියන්නේ නෑ. ඉස්සෙල්ලාම එයා මේක උයලා දෙන්න ක්‍රමයක් තියෙනවාද, ගින්නේදර තියෙනවාද කියලා හොඳට හොයනවා, බලනවා. බලනකොට ගින්නේදර නෑ. එයාගෙ අතේත් ගින්නේදර නෑ. හැබැයි අළු ටික ඇතුළේ ගිනි පුපුරක් තියෙනවා. දැන් මෙයා මොකද කරන්නේ -හොඳට බලන්න- වෙන කිසි කෙනෙකුට අලුතෙන් ගින්නේදර ගන්න බෑ. අර ගිනි පුපුරට පුලුන් ටිකක් තියලා, රොඩු ටිකක් තියලා, අප්‍රතිහත

ධෛර්‍යයෙන් ගිනි පුපුරා පිඹලා, පිඹලා, ඔන්න ගින්දර අවුලුවා ගන්නවා. දැන් බත් උයලා දෙන්න පුළුවන්. දැන් දුක නැතිකරන්න පුළුවන්.

ඒ වගේ අළුවලින් වැහිලා ගිනි පුපුරක් තියෙනවා වගේ තමයි, පයඝීර්ණය විතරයි දැන් ශාසනයේ තියෙන්නේ. ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රතිවේදය ඵලය දෙක ම අනභාරිලා. නිවන් මග ඇත්තට ම නෑ. නිවන් දැක්කොත් පුදුමයි. බත් උයා ගන්නොත් පුදුමයි.

මම භය නැතිව මේ ටික කියන්නේ.

යම් කිසි කෙනෙක් යම් දවසක දී, ඉස්සෙල්ලා අර පුරුෂයා අවුලුවපු ගින්නේ ම, දැනට තියෙන ගිනි පුපුරකට පිඹලා තියෙන්නේ - ඕකට ම පිඹලා පිඹලා ගින්දර ඇවිලුවොත් මිසක වෙන කෙනෙකුට ගින්දර අවුලුවනවා කියන එකත් බැමයි. වෙන තැනක් නෑ.

ඒ වගේ මේ පයඝීර්ණය ම ගළපලා ගළපලා, යම් දවසක ආපහු අර්ථය උපද්දවා ගන්නොත් විතරම මයි, ප්‍රතිපත්තිය ඇතිකරගන්නොත් විතරම මයි, ප්‍රතිඵලයක් ලැබෙන්නේ. මම මේකෙදි මේ මතක් කළේ, ගොඩාක් දෙනෙක් කියනවා, ‘අභිධම්මය ඕන නෑ, මාගී ඵල ලබන්න හතරපද ගාථාවක් ඇහුවාම ඇති’ කියලා. මම මේකට කියන උත්තරේ තමයි මේ: ගින්දර තියෙන කාලයේදි නම් බත් උයන්න ගිනි පුපුරුවලට පිඹින්න ඕන නෑ. ඇයි ඒ? ගින්දර තියෙනවා නේ. එතකොට බත් උයන්න පුළුවන්. නමුත් මේ ගින්දර නිවිලා ගියොත්, ආයෙත් මේ ගින්දර අවුලුවාගන්න තියෙන තැන තමයි මේ ගිනි පුපුරු ටික. ගිනි පුපුරු ටිකත් නැතිවුනොත්, බත් උයලා ඉවරයි; ගින්දර අවුලුවාගෙන ඉවරයි.

ඒ වගේ මේ පයඝීර්ණයේ අර්ථය යම් විටෙක දී මතුකරගෙන, ප්‍රතිපත්තිය ඇති කරලා, ප්‍රතිපත්තියේ හැසිරිලා, මාගී ඵල ලබලා, කොටසක් මිදෙනවා, ගොඩ යනවා. ආයෙත් ඒ ටික අනභාරෙනවා. නමුත් පයඝීර්ණය ඉතුරු නිසා, පෙළ දහම ඉතුරු නිසා, ඒක ගවේශණය කරලා, කරලා ආයෙත් යම් දවසකදී ප්‍රතිපත්තිය - ගින්දර - උපදවාගන්න පුළුවන්. උපදවාගන්නට පස්සෙ, ගත්ත කෙනාට පුළුවන් බත් උයලා දෙන්න. අනිත් ඔක්කෝමලා ගිනි පුපුරුවලට පිඹින්න ඕන නෑ. ඒ කියන්නේ, හතරපද ගාථාවක් ඇහුවහම නිවන් දකින විදියට ප්‍රතිපදාව කෙටි කරලා, හකුළුවලා, දෙන්න ධර්මය තියෙන කෙනාට පුළුවන්. නමුත් ඔය අහගත්ත බණ ටිකේ අර්ථය, කාලයක් තිස්සේ ගිහිල්ලා ගිහිල්ලා, ඒක ආපහු නැතිවුනොත් මේ වගේ, ආයෙත් මේ අර්ථය ගන්න වෙන තැනක් නෑ.

විශේෂයෙන් අභිධම්ම කියලා කියන - අධිපක්ඛා කියලා කියන-  
මෙන් මෙතැන්ටමයි පිම්බ යුතේත්. ගිනි පුපුරු තියෙන්නේ ඔතැයි. ඔන්න  
ඔතැන්ට පිඹින කෙනෙකුට තමයි ගිනිදර අවුලුවාගන්න පුළුවන්.

ආයෙත් ගිනිදර අවුලුවාගන්න හ ම ඒකෙන් බත් උයලා, ආයෙත්  
කන්න දෙනවා. ඔන්න ඒ ඉන්න කට්ටියගෙන් බඩගින්න නිවෙනවා. ඒ  
ගින්නෙන් උයපු බතුත් ඒ ආහාර වේලත් ඉවරවෙනවා. ගින්නත් නිව්ලා යනවා.  
ආයෙත් ගිනි පුපුරු තියෙන හින්දා - (හැමෝටම කරන්නත් බැ.) කළින් කලට  
කවුරුහරි එනවා. ආයෙත් ඔය ගිනි පුපුරුවලට පිඹලා, ඔය වගේ ඉතින් ඔයට  
මෙහා ගිනි නැති ළිපේ තියලා බත් උයන්න හදලා හදලා, සෙල්ලම් කරනවා  
වගේ, බත් උයලා, ඔය අතරේ කවුරුහරි එනවා ආයෙත් ගිනි පුපුරු ටිකට  
පිඹින්න. පිඹලා, ආයෙත් අවුලුවාගන්නවා.

ඔහොම ගිහිල්ලා යම් දවසකදී පයඝීඡ්ඡිකා නැතිවුණොත්, පිටකයත්  
නැතිවුණොත්, අන්න එදාට කියනවා බුද්ධ ශාසනය ඉවරයි කියලා.

ප්‍රතිපත්තිය නැතත්, මාගී එල නැතත්, බුද්ධ ශාසනය තවම තියෙනවා  
කියලා, පයඝීඡ්ඡිකා තියෙනවා නම් කියන්නේ වෙන මොකුත් නොවෙයි, ගිනි  
පුපුරු ටික තවම තියෙනවා. ජවයක් තියෙන, හොඳට හයියක් තියෙන, පිඹින්න  
කෙනෙක් විතරයි ඕනෑ මේකට. එහෙම කෙනෙක් ආවොත් මේකට පිඹලා  
ගිනිදර ගන්න බැරි නෑ.

භය නැතුව මම කියනවා, අද දවසෙදී ශාසනයේ තියෙන්නේ, ගිනි  
පුපුරු තියෙන, අලුවලින් වැහිවිටි ළිපක්. මේකෙයි අපි උයන්න හදන්නේ.  
ඉදුණොත්, බඩගින්න නිවුණොත් පුදුමයි. නමුත් කරන්න ඕන ඒක නො වෙයි.  
මෙන්න මේ ගිනි පුපුරුට පිඹලා ගිනිදර ඇතිකරගන්නයි.

ඒ මම මතක් කළේ, කෙනා කෙනාගෙ සසර වාසනාව හැකියාව  
වෙනස් වෙනවා.

මම භය නැතුව අවධාරණයෙන් ම කියන එකක්, මම මීට පෙර  
කවදාවත් ම කියලා නෑ. මම කිව්වොත් යමක්. කිව්වාම තමයි.  
මොකද මේ ශාසනේ හරි වගකීමකින් වචනයක් කථා කරන  
කෙනෙක් මම. හිතුවක්කාරෙට පද පෙරලි කතා කරන්නේ නෑ.  
වචන කතාකරන්නේ නෑ. හැබැයි මට පුලුවන්වුනා මේකේ ගිහිදර  
අවුලුවාගන්න. මේකෙන් පුලුවන් බත් උයාගන්න. මේ

පින්වතුන්ට කොච්චර දුරට මේක හරිද කියල තේරෙයි, සහේතුකද කියල තේරෙයි. එහෙම නැතිනම් මම මේ වචනය කියන්නේ නෑ.

මොකද, එව්වරට ලොකු අර්ථයක් මේකේ තියෙනවා;

මේ ගෙව්ව්ව ක්‍රමේ දී අපට මාගී එල ලැබුණා නම්, දුක නිවුනා නම් තමයි පුදුමේ. නමුත් මේ පින්වතුන්ට මේ කාරණාව හරියට තේරුම් කරගන්න පුළුවන් වුනොත් - ඇත්තටම අපේ නුවණ විතරයි අවශ්‍ය. ඒ දේශනාව අවසන් වෙනකොටම තේරෙයි, ඇත්තට මේ මොකක්ද වෙලා තියෙන්නේ කියන එක. ඒ තරම් සහේතුකයි.

අද දවසෙ දී මම මේ පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය මේ පින්වතුන්ට පෙන්නන්න උත්සාහවත් වෙනවා. හොඳට අහගන්න. අද දවසෙ දී මම කියන එක නො තේරුණත්, මේ පින්වතුන්ගේ ජීවිතය ඇත්තටම හිස් වෙන්නේ නැහැ කියල මට හිතෙනවා. මේ ඔස්සේ ආවොත්, ඒකාන්තයෙන් ගොඩයන්න පුළුවන්මයි. වෙනදා වගේ ඇදැහීමක් නො වෙයි. විශ්වාසයක් ඕන නෑ. කෙනා කෙනාගෙ ජේන මානෙට මේක දකින්න පුළුවන් තැනක්. මෙතැනදී මේ පෙන්නන කාරණාව තේරුම්කරගන්නයි අවශ්‍ය වෙන්නේ.

අපි එතැනදී මේ පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය ගැන පොඩ්ඩක් බලමු.

#### පටිච්චසමුප්පාදය.

- |              |                         |
|--------------|-------------------------|
| 1. අංග 12    | 1. සත්‍ය වශයෙන්         |
| 2. සක්‍ඛි 3  | 2. කෘත්‍ය වශයෙන්        |
| 3. ආකාර 20   | 3. ගම්භීර භාවයෙන්       |
| 4. සංග්‍රහ 4 | 4. දිට්ඨි නිවාරණ වශයෙන් |
| 5. වට්ට 3    | 5. උපමා වශයෙන්          |
| 6. මූල 2     | 6. නය වශයෙන්            |

අංග 12

1. අවිච්ඡා
2. සංඛාර
3. විඤ්ඤාණ
4. නාම රූප
5. සලායතන
6. එස්ස
7. වේදනා
8. තණ්හා
9. උපාදාන
10. භව
11. ජාති
12. ජරා මරණ

ආකාර 20

|            |         |        |        |       |
|------------|---------|--------|--------|-------|
| 1. අවිච්ඡා | සංඛාර   | තණ්හා  | උපාදාන | භව    |
| 2. විඤ්ඤාණ | නාම රූප | සලායතන | එස්ස   | වේදනා |
| 3. අවිච්ඡා | සංඛාර   | තණ්හා  | උපාදාන | භව    |
| 4. විඤ්ඤාණ | නාම රූප | සලායතන | එස්ස   | වේදනා |

### සකි 3

අවිජ්ජා සංඛාර

සංඛාර                      }                      හේතු ඵල  
විඤ්ඤාණ                      }

විඤ්ඤාණ නාම රූප

සළායනන ඵස්ස වේදනා

වේදනා                      }                      ඵල හේතු  
තණ්හා                      }

තණ්හා උපාදාන භව

භව                              }                      හේතු ඵල  
ජාති                              }

ජාති ජරා මරණ සෝක පරිදේව දුක්ඛ

- මම ඉසේසල්ලාම මේ පටිච්ච සමුප්පාදයට අද අපි අර්ථ යොදලා අරගෙන තියෙන ක්‍රමය පෙන්නවා. පටිච්ච සමුප්පාදයට අද දවසෙදී අර්ථ අරගෙන තියෙන ක්‍රමයත්, ඒකේ තියෙන දෝෂයත් මම පෙන්නවා.
- ඕකේ නියම අර්ථය කොහොමද එහෙනම් ලැබෙන්න ඕනෑ කියන කාරණාවත් ඊට පස්සේ, මම පෙන්නවා.

අපට පටිච්ච සමුප්පාදය තේරෙනවා නම්, මේ පටිච්ච සමුප්පාදයේ තියෙනවා

- (1) අංග දොළහක්,                      (2) ආකාර විස්සක්,

(3) සක්කි තුනක්, (4) මූල දෙකක්,

(5) කොට්ඨාස හතරක්, (6) වට්ට තුනක්

කියලා කාරණා හයක් තියෙනවා. මෙන්න මේ ටිකට අනුව තමයි අපට මේ පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය තේරෙන්න ඕන.

- එතැනදී අංග දොළහක් කියලා කිව්වේ: අවිද්‍යා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා, තණ්හා, උපාදාන, භව, ජාති, ජරා මරණ.
- මේකෙදී ආකාර විස්සක් තියෙනවා,
  - (i) අවිද්‍යා, සංඛාර, තණ්හා, උපාදාන, භව කියන පහයි.
  - (ii) විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන පහයි.
  - (iii) ආයෙත් අවිද්‍යා, සංඛාර, තණ්හා උපාදාන, භව කියන පහයි.
  - (iv) ආපත්‍ර විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන පහයි.
- සක්කි තුනක් තියෙනවා:
  - (i) හේතු එල සක්කිය කියලා සංඛාරයයි විඤ්ඤාණයයි අතර,
  - (ii) එල හේතු සක්කිය කියලා එකක් තියෙනවා වේදනාවයි තණ්හාවයි අතර,
  - (iii) හේතු එල සක්කියයි කියලා තියෙනවා භවයයි ජාතියයි අතර.
- කොට්ඨාස හතරක් තියෙනවා:
  - (i) අවිද්‍යා සංඛාරයත් එක කොටසක්,
  - (ii) විඤ්ඤාණ නාමරූප එක කොටසක්,
  - (iii) තණ්හා උපාදාන තව කොටසක්,
  - (iv) ජාති ජරා මරණ තව කොටසක්.

- වට්ට තුණක් තියෙනවා:

- (i) කම් වට්ටය,
- (ii) කෙලෙස් වට්ටය,
- (iii) විපාක වට්ටය කියලා.

එතැනදී පංච උපාදානස්කන්ධය විස්තර කළොත්: කම් වට්ටය, විපාක වට්ටය, කෙලෙස් වට්ටය. ඔය ධර්මා තුනක් තියෙනවා.

- මූල දෙකක් තියෙනවා:

- (i) තණ්හා මූලිකව,
- (ii) අවිද්‍යා මූලිකව කියලා.

මම ඔය ටික නිකං වචන ටිකෙන් පෙන්නුවේ. මම ඕක ජීවිතයෙන් මේ පින්වතුන්ට පෙන්න්නම්.

ඉස්සෙල්ලා ම මම පෙන්න්නේ හදන මෙන් මේ කාරණාව, හොඳට ගන්න: මේ පටිච්ච සමුප්පාදයේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන තැන තමයි අපේ ජීවිතය. මව් කුසයෙන් ප්‍රතිසංස්කෘත වශයෙන් පැමිණුන තැන ඉඳලා, නාම රූප හැදිලා, ඇස, කණ, දිව, නාසය ආදී ආයතන ටික හැදිලා, ස්පර්ශ වෙලා වේදනාව ඇතිවෙනවා කියන ටික අපේ ජීවිතයයි.

මෙතැනදී අවිද්‍යා සංඛාර සඳහා අද දවසෙදි අපි උත්තරය අරගෙන තියෙන ක්‍රමය ගැන මම පෙන්න්නම්.

- අද දවසෙදි අපි දකින්නේ අවිද්‍යා සංඛාර: අවිද්‍යා කම් පෙරයි.
- පෙර අවිද්‍යා කම් නිසා, මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටික වර්තමාන විපාකයි.
- වර්තමානයේදී තණ්හා, උපාදාන, භව කියන හේතු ටික හැදෙනවා.
- ජාති ජරා මරණ අනාගතයි කියලයි අද අපි ඉගෙනගෙන තියෙන්නේ, අපට උගන්නලා තියෙන්නේ, අභලා තියෙන්නේ.

★ දැන් මෙන්න මේ සිද්ධිය ගැන බලන්න, මම ටිකක් තකිනුකුලව කතා කරන්නම්:

අවිද්‍යා සංඛාරය පෙරයි නම් - පෙර හේතු. පෙර කමි.- මේ ජීවිතයේ ආරම්භය කොතැනද? විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කිව්වා.

ඒ ටිකට තණ්හා, උපාදාන, භව වෙලා ජාති, ජරා, මරණ අනාගතයට ලැබෙනවා.

මේ චක්‍රය මෙහෙම කිව්වහම, දැන් මේ ජීවිතය ඇතුළේ අවිද්‍යා, සංඛාරය කොතැනවත් තියෙනවාද? නෑ.

හොඳයි, දැන් අපි අද තණ්හා උපාදාන වෙලා, ඊගාව ජීවිතයකට ගියා කියමු. ඊ ගාව ජීවිතයේදී කවුරු හරි කෙනෙක් පටිච්ච සමුප්පාදය උගන්නන්න හැදුවොත්, එයත් ලියයි මේ වගේම චක්‍රයක්. අවිද්‍යා, සංඛාරය පෙරයි කියලා අද ජීවිතයේ පෙන්නයි. විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා එතැන කියයි. තණ්හා උපාදානයට: ඊළඟට දැන් මේ ජීවිතයේ අවිද්‍යා සංඛාර තියෙනවාද? නෑ.

එහෙනම් ඊට පෙර අපි පෙර ජීවිතය කියලා ඇහිල්ල දික්කළොත්, එතැනත් තියෙන්නේ ඔය සිද්ධිය නේ. එතැනත් විඤ්ඤාණ, නාමරූප කියලා තැනක ගත්තහම, එතැනත් අවිද්‍යා සංඛාරය, ඊට එහා එකක් වෙලා. එතකොට කවදාම හරි දවසක අවිද්‍යාවෙන් කමී ඇතිවෙලා, ඒකට විපාකයක් හැටියට, අපි කියමු කාම භූමියේ නම් දැන් අද පෙන්නන අරිය එන්නේ අවිද්‍යාවෙන් කාමාවචර කමී කරගෙන, විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කාමාවචර විපාකයක් උපදවා ගන්නවා. කාමාවචර විපාකයට තණ්හා කරලා, කාම ලෝකයේම උපදිනවා. කාමාවචර විපාකයකට තණ්හා කරලා, රූපාවචර බ්‍රහ්ම ලෝකයක ඉපදෙන්න බෑ.

දැන් අපි කියමු පෙර අවිද්‍යාව නිසා ඇතිකරගත්ත සංඛාරය - පුඤ්ඤාභිසංඛාරය, කාමාවචරයි කියන්නකො. එහෙනම් ඒකට විපාකයක් හැටියට නම් මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා ටික, දැන් මේ ටික කාමාවචරයි නම්, ඔය වේදනාවට තණ්හා කළොත්, තණ්හා කරන්නේ කාමාවචර ධර්මයකටයි. එහෙම වුනොත් ආයෙත් උපදින්න වෙන්නේ කාම භවයේ මයි.

දැන් රූප හවයේ හෝ අරූප හවයේ යන්න බැ. ඒක වෙනස් කර ගන්න ක්‍රමයකුත් නැ. අවිද්‍යා සංඛාරය කවදාහරි එකක් නේ. ඒවා වෙනස් කරන්න මේ පින්වතුන්ට තැනක් නැ. ඊශාව ජීවිතයට ගියහම එතැනත් කියනවා, නෑ ඊට එහා. එයිට එහා. ඔහොම ඔහොම කවදාම හරි දවසක සිද්ධියක් වෙනවා.

ඔය චක්‍රය හරියටම නම් මනුෂ්‍යයෙක් වෙච්ච කෙනා හැමදාම මනුෂ්‍යයෙක්. දෙවියෙක් වෙච්ච කෙනා හැමදාම දෙවියෙක්. බ්‍රහ්මයෙක් වෙච්ච කෙනා හැමදාම බ්‍රහ්මයෙක්. එහෙම වුනොත් නම් හොඳයි. ප්‍රශ්නය නියෙන්නේ අපායෙ ඉපදුණොත්, තිරිසන් ආත්මයක ඉපදුණොත් තමයි ප්‍රශ්නය! හැමදාම එතැන! !

එහෙම වැරද්දක් තියෙනවා.

★ ඊ ශාව එක තමයි. නිවන් මග නැ. ඇයි ඒ? අවිද්‍යා සංඛාරය පෙරයි. විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන්නේ මේ පංච උපාදානස්කන්ධය හටගත්ත තැන කියලා අපි අද විස්තර කරන්නේ.

- (1) ඇහැන් රූපයත් දෙක රූප උපාදානස්කන්ධයට යනවා.
- (2) චක්ඛුසම්පස්සජාවේදනා, සොතසම්පස්සජාවේදනා, වේදනා උපාදානස්කන්ධයයි.
- (3) රූප සඤ්ඤා, සද්ද සඤ්ඤා, සඤ්ඤා උපාදානස්කන්ධයයි.
- (4) රූප සඤ්චේතනා, සද්ද සඤ්චේතනා, සංඛාර උපාදානස්කන්ධයයි.
- (5) චක්ඛු විඤ්ඤාණ, සොත විඤ්ඤාණ, විඤ්ඤාණ උපාදානස්කන්ධයයි.

ඒ කියන්නේ මේක පංච උපාදානස්කන්ධය වුනොත්, ජීවිතය වුණොත්, අද තණ්හාව නැතිකළ හැකියි. නමුත් ජාති, ජරා, මරණ, සොක, පරිදෙව, දුක්ඛ, දොමනස්ස, උපායාස, සංඛිත්තෙන පංච උපාදානක්ඛන්ධා දුක්ඛා කිව්වා නම් ඒකෙන් මිඳෙන් පුළුවන්ද අපට? බැ. ඒ හින්දා අද ශාසනයේ උත්තරේ තියෙන්නේ:

❖ අද තණ්හාව නැතිකරන්න පුළුවන්. අද තණ්හාව නැති කළොත්, අනාගතයේ දී ජරා මරණ දුකෙන් මිදෙන්න පුළුවන් කියන තැනකයි.

❖ අද මේ ශාසනයේ තියෙන්නේ ඔහොමයි.

පංච උපාදානස්කන්ධය ම නම් අපේ ජීවිතය, පංච උපාදානස්කන්ධය ජාති, ජරා, මරණ, සොක, පරිදෙව, දුක්ඛ, දොමනස්ස, උපායාසයක් නම්, කෙලෙස් ටික නැති කෙරුව හැකියි. මෙහෙම ගත්තොත් පංච උපාදානස්කන්ධය නැතිකරන්න බෑ. අද මිදෙන්න බෑ. අද දුකෙන් මිදෙන්න බෑ. අද හේතුව නැති කරලා, අනාගතයේදීයි, එලය ලැබෙන්නේ.

❖ එතකොට මේ ශාසනයට සන්දිට්ඨිකයි, අකාලිකයි, එහිඵස්සිකයි කියන්න බෑ.

මේ තමයි මෙහෙම ගත්තොත් තියෙන ලොකු වැරද්ද.

මේ පෙළේ නො වෙයි වැරද්ද. පෙළ හරි. මේ ගිනි පුපුර හරි. අවිද්‍යා සංඛාර, ඔය සිද්ධිය, ඔය ටික, ඔක්කොම හරි. අරගෙන තියෙන අර්ථයයි වැරදි. පෙන්වන ක්‍රමය වැරදියි. ඒ වැරදි ක්‍රමයට පෙන්නනකොට, වැරද්ද තිබුණොත්, මාගී එල ලැබුන නම් තමයි පුදුමය. පයඨ්ථිතිය වැරදුණොත්, ප්‍රතිපත්තිය හරිගියොත් තමයි පුදුමය. මාගී එල ලැබුණොත් තමයි පුදුමය. පයඨ්ථිතිය හරිගියොත් තමයි ප්‍රතිපත්තිය හරියන්නේ. ප්‍රතිපත්තිය හරිගියොත් තමයි ප්‍රතිවේදය නැත්නම්, එලය ලැබෙන්නේ. මෙන්න මේ වැරද්දයි අද මේ ශාසනයේ මේ වාගේ නානාකයට පැමිණිලා, එක එක්කෙනා එක එක විදියට හාල් ගරලා, බත් උයලා, මුට්ටි මාරු කර කර, හාල් මාරු කර කර, ගින්දර උපදවන්න හදනවා වගේ ක්‍රමයක් මේ කරන්නේ. වෙන්නේ නෑ. ඒක කරන්න බෑ.

වැරද්ද මුට්ටියෙයි හාල් ටිකෙයි නො වෙයි. ගින්දර නැතිවෙව්වි එකෙයි; ප්‍රතිපත්තිය නැතිවෙව්වි එකෙයි. ඒ ධර්මය තියෙද්දී ප්‍රතිපත්තියයි, ප්‍රතිවේදයයි දෙක අතහැරුණොත්, ඒ අර්ථය අතහැරුණොත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නාපු ධර්මය අවබෝධ කරගෙන ප්‍රතිපත්ති ශාසනය ඇතිකරලා, යමෙක් ප්‍රතිවේධ ශාසනය ඇති කළා නම්, ඒ කියන්නේ, මේ ගිනි පුපුරට පිඹින්නේ නැතුව, ප්‍රතිපත්තිය ඇති කරලා ප්‍රතිවේධය දෙන්න, කාට හරි පුළුවන් නම්, එයා සම්මා සම්බුද්ධයි. නැත්නම් එයා පච්චේක බුද්ධයි. එයා හෝ කරගෙන නම් එයා පච්චේක බුද්ධයි.

කෙනෙක් මේ ගිනි පුපුරටම පිඹලා පිඹලා ගන්න පුළුවන්. එයා සම්මා සම්බුද්ධ හෝ පව්වේක බුද්ධ වෙන්නේ නැහැ. එය විශේෂ ඥානයක් විතරයි. එයද බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ වචනයමයි, බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශාසනයම වෙනවා.

දැන් අපි මෙතැනදී මෙන්න මේ කාරනාව, මම පෙන්නාපු වැරද්ද දැක්කා. ඒ කිව්වේ අවිද්‍යා සංඛාරය මෙහෙම දැම්මහමත් වැරද්ද වෙනවා. පෙර කමියට පංච උපාදානස්කන්ධයක් හටගන්නේ කිව්වහමත්, අද තණ්හාව විතරයි නැතිකරන්න පුළුවන්, රහත් වුනත් පංච උපාදානස්කන්ධයක් තමයි පරිහරණය කරන්න වෙන්නේ, එහෙම වුණොත් ජරා මරණ දුකෙන් මිදෙන්න බෑ, මිදෙන්න වෙන්නේ පස්සේයි කියන උත්තරයකට එනවා.

- ඒ කියන්නේ මේ සිද්ධිය මෙහෙම අර්ථ ගන්නකොට ම අද ජරා මරණයන්ගෙන් මිදෙන එක අතහැරලා කියන එක තියෙනවා.

දැන් අපි මෙතැන ඇත්තටම තියෙන ධර්මාවය මොකක්ද කියලා බලමු:

- මෙතැනදී හැම කෙනෙක්ම මම මේ කියන කාරණාව හොඳට බලන්න-

- මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන තැන තමයි අපේ ජීවිතය. ඒ කියන්නේ විඤ්ඤාණය ප්‍රතිසක්ඛි වශයෙන් මව් කුසට බැසගත්තාට පස්සේ, නාම රූප කියලා කියන්නේ මේ මහාභූතයන්ගෙන් යුක්ත මේ කය සවිඤ්ඤාණක වෙච්චි හැටි,
- ඒ නිසා ඇහැ, කණ, දිව, නාසය, ශරීරය ආයතන ටික හැදිවිච්චි හැටි,
- ආයතන නිසා ස්පර්ශය ඇතිවෙන හැටි, චක්ඛුසම්ඵස්ස, සොතසම්ඵස්ස, සාණසම්ඵස්ස.
- ඒ නිසා වේදනා එන හැටි චක්ඛුසම්ඵස්සජා, සොතසම්ඵස්සජා, සාණසම්ඵස්සජා වේදනා.

- කෙටියෙන් ගත්තොත්, ඇහැට රූපයක් පෙනෙනවා කියන තැන, ගන්න. මෙන්න මේ තැන, ගත්තාට පස්සේ ඕක තමයි ජීවිතය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වචනයක් පෙන්නවා දැන්, අවිද්‍යා සංඛාරය පෙරයි කියලා කිව්වේ මේකට හේතු පෙන්නන්න නො වෙයි. ‘මහණෙනි, පෙර අවිද්‍යාවෙන් කම් රැස්කරගත්ත නිසයි, තණ්හා උපාදාන වෙලා උඹලාට මෙතැනට එන්න වුනේ’ කියන වචනයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා - **පුබ්බත්තෙ ඤාණං**. කියලා අද පෙන්නවා, ‘අදත් මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටික තියෙන තැනක, අවිද්‍යාවෙන් අද කම් රැස්කරගත්තොත් අනාගතයට උඹලාට යන්න වෙනවා’ කියන එකත් පෙන්නවා - **අපරත්තෙ ඤාණං**.

- අතීත හේතුවක් පෙන්නන්න හදන එකක් නො වෙයි මෙතැනින් කියන්නේ.

මෙන්න මෙතැනදී මෙන්න මේ කාරණාව හඳුනා ගන්න: විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා ටිකක් හටගත්තහම කියනවා, ‘මහණෙනි, පෙර ජීවිතයෙන් උඹලාට මෙන්න මේ වගේම ටිකක් හම්බවෙද්දී, එතැන අවිද්‍යාවෙන් ඇත්ත නො දැන කම් හදාගෙන ඒකේ තණ්හා උපාදාන වෙච්ච නිසයි උඹලාට මෙතැනට එන්න වුනේ’ කියලා කියන්නයි ඕක පෙන්නන්නේ මිසක, මේ අතීත හේතුවක් පෙන්නන්න හදන එකක් නො වෙයි මෙතැනින් තියෙන්නේ.

- පුබ්බත්තේ ඥානං කියන එකෙන් කියන්නේ පෙර අවිද්‍යා කම්යෙන් මේක හටගත්තා කියන එක නො වෙයි, ‘පෙරත් මේ වගේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටිකක් හම්බවෙච්ච තැනක, ඇත්ත නො දන්නාකම නිසා කම් රැස්කරගෙන, තණ්හා උපාදාන වෙච්ච නිසයි උඹලා අද මෙතැනට ආවේ’ කියලා පුබ්බත්තේ ඥානය පෙර පෙන්නනවා.
- ‘අදත් මේ ඇහැට රූපයක් පෙනෙන, කණට සද්දයක් ඇහෙන තැනක, අදත් ඇත්ත නො දැන, අවිද්‍යාවෙන් කම් රැස්කරගත්තොත්, ආයින් තණ්හා උපාදාන වෙලා උඹලා අනාගතයට යනවා’ කියලා අපරත්තේ ඥානය පෙන්නනවා.

- ‘පෙර අවිද්‍යා කම් නිසා දැන් මෙතැනට අද උඹලා ආවා; අද අවිද්‍යා කම් රැස්කරගත්තොත් අනාගතයට යනවා’ කියලා ප්‍රබ්බන්ත අපරන්තය පෙන්නවා.

පෙන්නලා මේ පටිච්ච සමුප්පාදය පෙන්නවා. මේකෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උත්සාහවත් වෙන්නේ අතීත අවිද්‍යාවක් පෙන්නන්න නො වෙයි, වතීමානයක අවිද්‍යාවත්, අවිද්‍යා නිරෝධයත් පෙන්නන තැනකට අපේ මනස ගන්න යි නේද කියන එක බලන්න.

වතීමානයක් පෙන්නන්න දරන උත්සාහයක් මිසක අතීත හේතුවක් කියල දාල නිකං ඉන්න නො වෙයි මේ කියන්නේ. ප්‍රබ්බන්තේ ඥානය පෙන්නුවේ, ‘උඹලා පෙර මේ වැරද්ද කරපු නිසායි අද මෙතැනට ආවේ. අද අවිද්‍යාවෙන් කම් රැස් කරගත්තොත් තණ්හා උපාදාන වුණොත්, උඹලා අනාගතයටත් යනවා’. ඔන්න පෙන්නුවා. එහෙනම් පෙර වැරද්ද නිසයි අද, අද වැරද්ද කළොත් හෙට යනවා කියන කාරණාවේ දෙපැත්ත පෙන්නලා වතීමානයක පටිච්ච සමුප්පාදය අවිද්‍යා සංඛාර වෙන හැටි, ඒකට විපාක හදාගන්න හැටි, ඒකට තණ්හා උපාදාන වෙන හැටි, මතු භවය හදාගන්න හැටි පෙන්නන්නයි මේ ටික කියන්නේ.

එහෙම නැතුව අවිද්‍යා සංඛාරය පෙරයි කියලා දාලා මේ ටිකකට හේතුවක් පෙන්නන්න හදනවා නො වෙයි මේ.

මේ චක්‍රයෙන් පෙන්නුවේ අවිද්‍යා සංඛාර කියන එක, අතීත හේතුව කියන එක වැරදි නැහැ. ඒකට ගත්ත උත්තරේ වැරදියි. ඒක මේකට හේතුව හැටියට සෘජුව ගත්ත එක වැරදියි.

‘මේ වගේ විපාකයක් උඹලාට පෙර හම්බවෙද්දිත් අවිද්‍යාවෙන් කම් රැස්කරගත්ත නිසයි මෙතැනට එන්න වුනේ’ කියල, මෙතැනට එන්න මුල් හේතුව ඒකෙන් පෙන්නුවා. වතීමානය හදාගන්න ඇහැ යොමු කරන්නයි කියන කාරණාව පැහැදිලියි නේ. අපි මෙතැනට, අද විඤ්ඤාණ නාමරූප කියන තැනට ආවේ, පෙර අවිද්‍යා කමියෙන්, ඒ මට්ටමේ විපාකයක් උපද්දවාගෙන, ඒ ජීවිතයේ තණ්හා උපාදාන හව කියපු නිසා මිසක, පෙර කමියට නො වෙයි. තෘෂ්ණා නමැති වඩුවා යි මේ ගෙය හැදුවේ. තණ්හා උපාදාන නිසයි මේ භවය. හැම වෙලේම ප්‍රතිසංස්කරණය ලබාදෙන තැන තියෙන්නේ තණ්හා, උපාදාන, භවයයි.

*අනෙක ජාති සංසාරං, සංඛාරිකං අනිබ්බිසං,  
ගහකාරකං ගවෙසන්තො, දුක්ඛා ජාති පුනස්සුනං,*

කියන තැන පෙන්නනවා නේ. තෘෂ්ණාව නමැති වඩුවායි මේ ගේ හැදූවේ. කමිය නො වෙයි.

පළමුවෙනි අදියර තමයි මට ඕනෑ කරන එක: අවිද්‍යා සංඛාරය අතීතයට දාන වැරද්ද අතහැරවලා, පුබ්බන්තෙ ඥානං, අපරන්තෙ ඥානං, පුබ්බන්ත අපරන්තෙ ඥානං, පටිච්චසමුප්පාද ධම්මෙසු ඥානං කියන ටික මේ පින්වතුන්ට හරියට එන්න ඕන නිසයි මේ සිද්ධිය පෙන්නන්න ඕන වුනේ. මේ දේශනාව හරියට අවසන්වුනොත් බුද්ධාදී අට තැන කෙරෙහි තියෙන සැකය අතහැරෙනවා කියල කියන්නේ, මොකද එයාට පුබ්බන්තෙ අඥානං අතහැරෙනවා.

- පෙර අපි හිටිය ද, හිටියා නම් කොහේ ඉන්න ඇද්ද, කොහොම ඉන්න ඇත්ද, කියන එක අතහැරෙනවා. පෙරත් විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන තැනක ඇත්ත නො දන්නා කම නිසා කමී රැස්කරගෙන, තණ්හා උපාදාන වෙච්චි නිසයි මෙතැනට ආවේ කියනකොට, අපි හිටිය ද, හිටියා නම් කොහේ ඉන්න ඇද්ද කියන අතීතය පිළිබඳ සැකය අතහැරෙනවා.
- අදත් මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටිකේ අවිද්‍යාවෙන්, ඇත්ත නො දැක අවිද්‍යාවෙන් කමී රැස්කරගෙන තණ්හා උපාදාන වුනොත් මත්තෙන් මේ වගේ වෙනවා කියනකොට මම යයිද, කොහොට යයිද, කොහොම යයිද, අනාගතය ගැන සැකය අතහැරෙනවා.
- පෙර කමී කරලා තණ්හා උපාදාන වෙච්චි නිසයි අද ආවේ, අද කමී කරගෙන තණ්හා උපාදාන වුනොත් අනාගතයට යනවා කියනකොට පුබ්බන්ත අපරන්තෙ කංඛි අතහැරෙනවා.
- මේ ටික තේරෙනකොට, එහෙනම් මේ පටිච්ච සමුප්පාදයක්, හේතු එල දහමක් නේද තියෙන්නේ, කියන එක ගැන සැකය අතහැරෙනවා කියන සිද්ධිය ඉබේම එනවා.
- ❖ මට ඕනෑකම තිබෙන පළමුවෙනි එක තමයි මේ පින්වතුන්ගේ මනසේ මෙච්චර කල් තිබුණ අදහස, මේ පටිච්ච සමුප්පාදයට හිත තියන ක්‍රමයේ වැරද්ද:

අවදානා සංඛාර පෙරයි කියලා ගන්න උත්තරය අයින් කරන්න.

ඒකෙමත් පටිච්ච සමුප්පාදය මේ විදියට පෙන්නන එකෙන් කළේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ අනාගතයක් ගැන කියන්න වත්, අතීතයක් ගැන තව අවුස්සලා දෙන්නවත් නො වෙයි, වතීමානයේ වරදින හැටිත්, වතීමානයේ වැරද්ද ලිහාගන්න තැනටත් අපේ මනස යොමුකරන්නයි.

මෙතැනදී දැන් මෙහෙම සිද්ධියක් තියෙනවා. හොඳට මනස යොමු කරන්න: මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා කියන තැන, මම කිව්වේ අපේ ජීවිතය කියලා. ඔතැන තියෙනවා පොඩි ගැටයක්, ගැටළුවක්. ගැටළුවක් කියන්නේ, මේ ලෝකයට හොයාගන්න බැරි ඔන්න ඔය සිද්ධියයි.

- ඔතන ඔය ටිකම පෙර කමියන්ට තණ්හා උපාදාන වෙලා තණ්හාවෙන් හටගත්ත ස්කන්ධ ටිකක්, විපාක ටිකකුත් තියෙනවා.
- ඕකම කමිවෙන න්‍යායකුත් තියෙනවා.

මේ පින්වතුන්ට ගත්තොත් මේ දුරකථනයක්: මේ දුරකථනයට කෝල් එන පැත්තකුත් තියෙනවා. දුරකථනයෙන් මේ පින්වතුන් කෝල් ගන්න පැත්තකුත් තියෙනවා. Incoming, outgoing කියලා දෙකක් තියෙනවා නේ. මේ ස්කන්ධ පංචකයේත් ඔය ටික තියෙනවා. අපි ඕකෙදී දැන් බලමු incoming එක: ඇතුලට එන එක.

ඇහැට රූපයක් පෙනෙන අවස්ථාව ගන්න: අපි කියමු, දැන් මේ රූපයක් පෙනෙනවා කියලා ගන්න. ඇහැට රූපයක් පෙනෙන අවස්ථාව. මේ ඇහැට රූපයක් පෙනෙනවා කියන තැන විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා කියලා වක්බු සම්ඵස්සයත්, වක්බු සම්ඵස්සයෙන් උපන්න වේදනාවත් තියෙනවා. මෙතැන තියෙන්නේ පිරිසිදු ස්කන්ධ ටිකක්. අනාත්ම වූ ස්කන්ධ ටිකක්. මේ පෙනෙන ටික හේතූන්ගෙන් හටගත්ත, ආහාරයන්ගෙන් හටගත්ත, ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් හටගත්ත ධර්මය ටිකක්.

මම ඒක පැහැදිලි කරන්නම්: මෙතැන ඇහැක් තියෙනවා නම්, එයද කන බොන ආහාර නිසා, මේ පෙනෙන රූපයද කන බොන ආහාරය නිසා, මෙතැන තියෙන රූපය සතර මහා ධාතුන්ගේ උපාදාය රූපයක් තියෙන්නේ. ඒක ධර්මතාවයක්.

මේ ඇහැත් රූපයක් තියෙන තැනක හිත උපන්නා. ඒ ස්පෘශ්‍ය නිසා මේ වේදනා, සංඥා පහළවෙනවා කියන ටික ගත්තහම, හොඳට බලන්න, මෙතැන තියෙන්නේ, අපට මේ පෙනෙන්නේ, ඇහැට පෙනෙනවා කියන තැනක, දකින්න පෙර නො තිබුණු, දැක්කයින් පස්සේ නො තිබෙන, අවස්ථාවටත් නො තිබෙන, ඒ වෙලාවට චිතරක් හේතු නිසා හදාගත්ත, දඹනයකුයි.

මෙහෙම ඇහෙන් බලන කොට, මේ රූපය නිසයි ඇහැ හැදෙන්නේ; ඇහැ නිසයි රූපය හැදෙන්නේ, මේ දෙන්නා නිසයි වක්බු විඤ්ඤාණය උපදින්නේ; ඔවුනොවුනට උපකාරීව හැදෙන්නේ. (මම පසුව එය විස්තර කරන්නම්.)

අපි කිව්වොත් මිටිභුව තියෙන තැනක

- ඇහැ නිසයි ජලය වගේ රූපයක් පෙනෙන්නේ;
- ජලය වගේ සටහන නිසයි ඇහැ කියන එකක් උපදින්නේ.
- ඒ දෙන්න නිසයි වක්බු විඤ්ඤාණයක් උපදින්නේ.
- ඔය ටිකේ එකතුව තමයි වතුර වගේ එකක් පෙනෙන්නේත් අපට.
- අපි අහකට යනකොටම වතුර වගේ පෙනුන රූපයත් අත හැරෙනවා, ඒ රූපය දැක්ක ඇහැත් බිඳෙනවා. ඒ රූපය දැකපු හිතත් නිරුද්ධ වෙනවා. ඒ ඔක්කෝම නිරුද්ධ වෙනවා.

මම මේ ගත්තේ අපට පෙනෙනවා කියන තැනක ගන්න, ඇහැට හේතූන්ගෙන් ප්‍රත්‍ය වෙලා හටගත්ත මෙන්න මෙහෙම රූපයක් තමයි ඇත්ත, තියෙන්නේ. නමුත් දකින්න පෙර තිබ්බා, දැක්කයින් පස්සේ තියෙනවා කියන මේ කිසිම දෙයක් නො දැන, දන්නේ නැතුව, මේකේ අනාත්ම ස්වභාවය මොකුත් ඕවා ඉගෙනගෙන නෑ. අපි දන්නේ නෑ.

ඇහැට රූපයක් පෙනෙනවා කියන තැන ඔන්න එකක්. මෙතැන ඇත්ත නො දන්නාකම නිසා මේ පෙනෙන රූපය හොඳට අල්ලාගෙන අපි විඳිනවා. අල්ලාගෙන හොඳට හිතනවා. අපි කියමු ‘කෙනෙක්’, ‘උපුල් මහත්මයා’, ‘ඩොක්ටර්’, කියල අපි දැන් විස්තර ටික හිතනවා. දැන් මෙතැන තියෙන්නේ කන බොන ආහාරයෙන් හැදුනු රූපයයි.

දැන් අල්ලාගෙනම ඉන්නේ වින්දහම තියෙන දෝෂය තමයි, මේ ඇහැ නිරුද්ධ වෙනවා, රූපය නිරුද්ධ වෙනවා, චක්ඛු විඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වෙනවා ඉතිරි නැතුවම. නමුත් මේ සටහන ඒහේම ම අපේ මනසේ හිටිනවා. මේ සටහන එහෙම ම අපේ මනසේ හිටින එක දකින්න: මේ **අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා**. - ඇහැ ගැන දන්නේ නැතිකම, රූපය ගැන දන්නේ නැ, චක්ඛු විඤ්ඤාණය දන්නේ නැ, චක්ඛු සම්පස්සය ගැන දන්නේ නැ. ප්‍රත්‍යය නිසා හටගත්ත ධර්මය, ප්‍රත්‍යය නිරුද්ධවෙනකොට නිරුද්ධ වෙනවා කියන එක සාක්ෂාත් කරලා නැ. අවිද්‍යා සහගත මනසකින් අපි වින්දේ. ඇති දෙයක් හැටියටයි අල්ලාගෙන වින්දේ. එහෙම වින්දහම තියෙන දෝෂය තමයි අරමුණේ විඤ්ඤාණය පිහිටනවා. අරමුණේ විඤ්ඤාණය පිහිටනවා කියන්නේ, ඒ ටික හටගෙන නිරුද්ධවුනත් ඇති හැටියට මනසේ හිටිනවා.

‘උපුල් මහත්තයා’ කියලා හැඩ සටහනක් දැන් අපේ මනසේ තියෙනවා.

- එය ස්කන්ධයන්ගේ ඇති තතු නො දන්නාකම නිසා අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත කම් නිමිත්තක් ඔන්න දැන්.
- දෙවනුවට, අනුබ්බන්ධ විත්ත වීථි කියලා ඔය නිමිත්තම අරගෙන හිතෙන් යනවා අපි, ‘ආ එයා බොහොම හොඳ කෙනෙක්’, නැත්නම් ‘මගේ තාත්තා, අප්පච්චි’ කියලා ආදරය හෝ සෙනෙහස හෝ තරහව හෝ ඇතිවෙන විදියට ඔය හිතේම තියෙන කම් නිමිත්ත අරභයා ආපහුත් අපි ටිකක් හිතනවා.

ඔන්න දැන් ඇහැට පෙනුනු එක අර අපට කෝල් එකක් ආපු එක වගෙයි. නමුත් කෝල් එක ආපු එකේ දෝෂය නැ. එතැන ඇත්ත නො දන්නා කම නිසා ඒක අල්ලාගෙන විඳින්න ගියහම තියෙන දෝෂය තමයි, ඒ ධර්මය නිරුද්ධ වුනාට ඇති බවට මනසේ හිටියා.

මේකේ outgoing එකකුත් තියෙනවා. ඒ කිව්වේ, ‘උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා’, කියලා යනකොට දැන් මේ නිමිත්ත අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත කම් නිමිත්තක් - **අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා**. දැන් මේ ටික සිහිකරලා, ‘උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා’ කියලා යනකොට ආයෙත් ඇහැ උපද්දලා, ආපහු විඤ්ඤාණය වෙලා, නාමරූප වෙලා, ආයතන හැදිලා ආයෙත් මේ රූපය හදාගන්නවා. **සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං** දැන් එන්නේ.

ඉස්සෙල්ලාම ඇහැට මුලින්ම හම්බවුනේ කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපයක්. ඒ රූපය නිසයි හිතට මෙහෙම නිමිත්තක් ආවේ. මම ඒ නිමිත්තට ‘පුද්ගලයෙක්, උපුල් මහත්තෙයා, කෙනෙක්’ කියලා හිතුවේ, ‘හොඳයි’ කියලා හිතාගත්තේ, ‘මනුෂ්‍යයෙක්’ කියලා හිතාගත්තේ හිතෙනුයි. ස්කන්ධ ටික ඉතුරු නැතුව නිරුද්ධවුනාට මේ නිමිත්ත හිටියා: දැකපු නිමිත්ත, කෙනෙක්ගේ, දෙයක්, පුද්ගලයෙකුගේ වෙලා. හිතේ දැන් තියෙන්නේ.

අරක incoming එක. ඇතුළට ආපු එක. දැන්, ඒකම අපි කමියක් කරගන්නා කියලා කිව්වේ ඒකයි. දැන් හිතේ තියෙනවා මේ හැඩය. ‘උපුල් මහත්තයා, එයා හොඳ කෙනෙක්, මෙහෙමයි’, දැන් ඔය සෙනෙහස කියන එක, ආදරය කියන එක, ඔය ගති ටික ඔක්කෝම මේ නිමිත්තත් එක්ක තියෙනවා. ඊට පස්සේ දැන් උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා කියමු: දැන් මෙහේ කොහේවත් නෑ එහෙම එකක්. දැන් අපේ මනසේ තියෙන්නේ. උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා කියලා අපි යන්න හඳුනා ක්‍රමයකුත් තියෙනවා දැන් එයාට. දැන් එතකොට බලන්න සංඛාර පච්චයා ආයෙ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සලායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටික එනවා.

**දැනුයි මේ පටිච්ච සමුප්පාද වක්‍රය පටන්ගන්නේ.**

දැන් හොඳට බලන්න, මම මුලින්ම මේ පින්වතුන්ව එක පොරොසුවකට ගන්නා: අතීත අවිද්‍යාව පෙන්නන්න නො වෙයි, අනාගත අවිද්‍යාව පෙන්නන්න නො වෙයි, වතීමානයේ එක සිද්ධියක් පෙන්නන්නයි එන්නේ කියන එකකට මේ පින්වතුන්ගේ මනස ගන්නා.

අන්න එතැන ඉඳන් තමයි මෙන්න මේ දැන් පටිච්ච සමුප්පාදය පටන්ගන්නේ. අර ස්කන්ධ ටික මේ සිද්ධියට යටත් නෑ. Incoming එක යටත් නෑ, මේ අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා කියන වක්‍රය ඇතුළට. ඒ කිව්වේ, මුලින්ම මට කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපයක් ඇස් ඉදිරිපිටට ආවේ. ඇහැත් අනාත්ම ධර්මයක්. පෙනෙන රූපයත් ආහාරයෙන් හටගත්තේ. මේ දෙන්නා නිසා වක්ඛු විඤ්ඤාණය උපන්නේ. ස්පශ්‍රිය නිසා මෙහෙම රූපයක් පෙනෙනවා කියන තැනමයි ඇත්ත. ඔවුනොවුනට උපකාරයි. ඕක අනාත්මයි. ධර්මතාවයක්.

ජීවිතයේ අවිද්‍යාව කියනකොට ඔය ටිකේ ඇත්ත නො දන්නාකම දකින්න. එහෙම උපුල් මහත්තයා කියන සටහන හිටින එක දකින්න - අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා.

දැන් මේ පංච උපාදානස්කන්ධය හැදෙන හැටි පෙන්නන්නයි එන්නේ. අර ඉස්සෙල්ලා ස්කන්ධ ටික තිබුණේ. ඒකේ මේ ජරා මරණ නැ. දුක එතැන නැ. එතැන ධර්මතාවයක්.

අවිද්‍යාව කිව්වේ ඒ ස්කන්ධයන්ගේ හටගැනීම නො දන්නාකම නිසා අල්ලාගෙන වින්දා. වින්දහම, ඒක එහේම ම මතකයේ හිටියා. ඒ නිමිත්තට කිව්වා, අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත සංඛාර. දැන් නිමිත්ත නිකං නො වෙයි. මේ නිමිත්තට අපි හිතලා තියෙන්නේ, ‘පුද්ගලයෙක්, මනුෂ්‍යයෙක්, උපුල් මහත්තයා’ කියලා. එතකොටම ඒකේ තියෙනවා තණ්හා උපාදාන කියලා ටිකකුත්. කෙනෙක් හැටියට අත්තවාද උපාදානය තියෙනවා. දේවල් කාරණා හැටියට කාම උපාදානය තියෙනවා. ඔය නිමිත්තේ ඒවාට කැමැත්තත් තියෙනවා.

දැන් අවිද්‍යා සංඛාර කියනකොට ‘උපුල් මහත්තයා’ කියන සටහණ දකින්න. – (දැන් මේ පටිච්චසමුප්පාද වක්‍රයේ මේ උඩ දෙකයි.)

උපුල් මහත්තයා බලන්න යන්න හදන්නේ දැන්. දැන් මෙතැන සකියක් කියලා කිව්වේ: පෙර ස්කන්ධ ටික, ඒ කියන්නේ ඇතුළට එන ටික, උදව් කරගෙන, අවිද්‍යාවෙන් කමී හදාගන්න පැත්තකුත් තියෙනවා - කමී විඤ්ඤාණය. ඒ කියන්නේ

- රූපය මුල්කරගෙන උපුල් මහත්තයා කියන නිමිත්තක් හදාගන්න පැත්තටත් මේ නිමිත්ත සම්බන්ධයි.
- මේ නිමිත්ත ආපහු ඇහැ උපද්දන පැත්තටත් සම්බන්ධයි.

දෙපැත්තට සම්බන්ධයක් තියෙනවා. උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා කියල සිහිකරලා අපි යන්න යනකොට වෙන්නේත් විඤ්ඤාණය නිසා නාමරූප වෙලා, ආයතන ටික හැදිලා, ආයෙත් ස්පර්ශ නිසා මේ රූප නිමිත්ත පෙනෙනවා.

අපි, සංඛාර පටිචයා විඤ්ඤාණං: මේ වර්තමාන කමී කළ නිසා මේ ආයතන ටික හදාගෙන තියෙන්නේ. දැන් මෙතැන තියෙන දෝෂය තමයි, ඇහැට පෙනෙනවත් එක්කම, ‘උපුල් මහත්තයා’, ‘කෙනෙක්’, කියන ටික වේගයෙන් මනසේ යෙදෙනවා. ඇයි කලින් මනසේ හදාගත්ත ටික නේ. කවදාවත් ම කෙනෙක් පෙනිලා නො වෙයි මේ තියෙන්නේ. ස්කන්ධ ටික තියෙන තැනට දෙපැත්තෙන්ම කමී කෙලෙස් මනසේ යෙදෙනකොට

පුද්ගලයෙක් හම්බවෙනවා, පුද්ගලයෙකුත් ඉන්නවා වගේ මේ සිද්ධිය වෙන්නේ.

හොඳට බලන්න, දැන් දෙවනුවට අපි කල් ඇතුළත ආවේ ‘උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා’ කියලයි. මම එහෙම හිතාගෙන කමි නිමිත්ත තුළ පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා කියන අදහසින් හිටියත්, මම ආයෙත් අනාත්ම වූ හේතුවලින් හටගත්ත ආයතන ටිකමයි උපද්දවාගන්නේ. ආයෙත් කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත, ස්පෘශ්‍ය නිසා හටගත්ත, ආයතන ටිකයි උපද්දන්නේ. හැබැයි මේ ඉපැද්දීමට දැන් මගේ මෝඩකම මුල්වෙලා. කෙලෙස් ටික මුල්වෙලා. එතකොට තියෙන දෝෂය තමයි, ඇහැට පෙනෙනවත් එක්කම ඤාණිකව මට උපුල් මහත්තයයි කියන එක ආපහු මනසේ යෙදෙනවා. වච්චානායේ ඇහැ රූපය වක්වූ විඤ්ඤාණය තියෙන තැනක දෙපැත්තෙන් මට කමි කෙලෙස් කියන දෙක යෙදුනහම, ස්කන්ධ ටික ඉතුරු නැතුව නිරුද්ධ වුණොත්, පුද්ගලයෙක් ම හම්බවෙනවා මට කෙනෙක් ම හම්බවෙනවා කියන තැනකින් වෙන්නේ. අපට දකින අරමුණක් ගානේ වෙන්නේ, කමි කෙලෙස් කියන දෙක උපද්දලා, ස්කන්ධයන් ටික නිරුද්ධ වෙන එකයි.

කිසිම වෙලාවකදී අපි හිතාගෙන ඉන්න පුද්ගලයෙක් හම්බවුනා හෙම නො වෙයි. දැන් මේ මුලු චක්‍රයේම වච්චානායක සිද්ධියක් පෙන්නන්නේ. මේ දෙවනුවට හිතේ තියෙන නිමිත්ත සිහි කරලා උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා කියලා ගියාම උනේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන ටික ආයෙත් රූපය පෙනෙන මට්ටමට ඉපැද්දුවා. අපි එහෙම හිතාගෙන ගියත් ඉපැද්දපු තැන තියෙන්නේ අනාත්මයක්. උපදිනවත් එක්කම කැමැත්ත, පුද්ගලයෙක් කියන කම තියෙන, තණ්හා උපාදාන කියන ගති ටික නම් මනසේ යෙදෙන්නේ. දැන් ස්කන්ධ ටික පෙනෙන්නේ නෑ, මුලිනුත් දෙපැත්ත තිබ්ලා, ඔන්න පුද්ගලයෙක් බලන්න ගියා, උපුල් මහත්තයා බලන්න ගියා, උපුල් මහත්තයා හම්බවුනා වාගේ තැනකින් අපට තේරෙන්නේ. වුනේ පෙර පසු දෙකේ ස්කන්ධ තියෙන තැනක කමි කෙලෙස් යෙදිලා. දැකලා, ඇසුරුකරලා, ඒත් ස්කන්ධ ටික නිරුද්ධවෙනවා, හවය වෙනවා කියන්නේ, ‘උපුල් මහත්තයා’ කියල කෙනෙක් ඉන්නවා කියන තැනකින් මනස හදලා අතහැරෙනවා.

ඔය වගේ ස්පෘශ්‍ය ආයතන හය හරහා ම අපට එන අරමුණු හටගෙන නිරුද්ධවෙනවා. ඒවා නිරුද්ධවුනාට, අපට ඇති බවට නිමිති හිටිනවා. ඊට පස්සේ ඒ නිමිති හොයාගෙන තමයි ආපහු අපි මේ ආයතන ටික උපද්දන්නේ, පවත්වන්නේ. මෙතැන තියෙන දෝෂය තමයි, (මෙතැන ටිකක් ගොඩක්

ගැඹුරු සිද්ධියක් මම මේ කියන්න හදන එක.) මේ ස්කන්ධ ටික අනාත්ම මයි හැමදාම. කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපය, ඇහැට ජේතවා කියන ටික, කිසිම දවසක පුද්ගලයෙක් වුනේ නෑ මයි. ඒ ස්පෘශ්‍යයන් හටගත්ත වේදනා, සංඥා, චේතනා - ඇහැට පෙනෙනවා කියන ටික - කෙනෙක් ගේ වුනේ නෑ මයි. ඒ බව නො දන්නාකම නිසා හටගෙන නිරුද්ධවුනාට, ඇති බවට නිමිත්ත අපේ මනසේ හිටියාම, අපි කෙනෙක් කියලා හිතුවේ, කෙනෙක් කියලා කිව්වේ, සෙනෙහස ආදරය කියන කාරනා ටික, තණ්හා උපාදාන කියන ටික ඇතිකරගත්තේ, මනසේ තියෙන නිමිත්තටයි.

දැන් මෙතැන තියෙනවා අවිජ්ජා, සංඛාර, තණ්හා, උපාදාන, හව කියලා එල හේතු සක්‍රියක්. මේ එලයට හේතු හදාගන්නවා කියන තැනක අවිද්‍යා, සංඛාර, තණ්හා, උපාදාන කියන කොට, ඒ අවිද්‍යාවෙන් හිතේ හදාගත්ත කම් නිමිත්ත කෙරෙහි, යෙදෙන හිතේ මේ පින්වතුන්ට හිතෙන්නේ දරුවා ගැන හිතනවා කියලයි.

අපි කියමුකො අපට පෙනෙන්නේ දැන් හටගෙන, මෙහෙම රූපය පෙනෙනවා. පෙනෙනකොට හොඳට මේ අරමුණ අල්ලාගෙන හිතනවා. හිතනකොට ඇහැ නිරුද්ධවෙනවා, රූපය නිරුද්ධවෙනවා, දැකපු දේ එහේම ම හිටිනවා. දැකපු දේට හිතනවා, පුද්ගලයෙක් ගැන හිතනවා කියලා අපි එක එක දේවල් හිතනකොට මේ හිතේ තියෙන නිමිත්තමයි හොඳට අලුත්වැඩියා වෙන්නේ. හිතේ තියෙන නිමිත්තට කරුණු එකතුවෙනවා. ඊට පස්සේ ඇහැට මේ ධාතු නානස්ස ගැටෙනකොට අර විස්තර ටික තමයි, එහේම ම මතුවෙන්නේ අපට. එහෙම නැතුව ඇහැට පුද්ගලයෙක් පෙනිලා, පුද්ගලයා හම්බවෙනවා නො වෙයි මේ වෙන්නේ. ආපහු ඒ නිමිත්තට අපි හොඳට ඒක අලුත්වැඩියා කරනවා හැම වෙලේම එක එක විදියට.

මනො පුබ්බභිගමා ධම්මා කියලා කිව්වේ මනස සියලු ධර්මයන්ට පෙරටුව ගමන් කරනවා, සිතිවිලි උපදවන්නා ද වෙනවා කියලා දුෂ්ඨ වූ මනසකින් ක්‍රියාකළොත් ලැබෙන විපාකය දුක කියලා කිව්වේ දැන් මේ නිමිත්තට, 'මේ මනුස්සයා හොඳ නෑ', 'තරහ කාරයෙක්', අරෙහ මෙහෙ කියලා හිතන්නකො. ඇහැට රූපය, කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපය, පෙනෙනකොටම, ඤාණිකව ම අර විස්තර ටික එයි. මේ පින්වතුන්ට අප්‍රියයන් හා අමනාපකම දුක ලබා දීලා ඇති. මේ පින්වතුන්ට ආදරය, සෙනෙහස කියන ටිකෙන්, 'මගෙ දුව, පුතා, දරුවා', කියලා නම් ඔය නිමිත්තට හිතුවේ, අනාත්ම වූ රූපය ඇහැට ගැටෙනකොට ම, මේ පින්වතුන්ගේ හිතේ ඇලීම ඇතිවන විස්තර ටික ඤාණිකව ම උපද්දලා ඇති. මේ පින්වතුන් ස්කන්ධ ටික දන්නේ

නැත්නම්, කෙලෙස් ටික දන්නෙත් නැත්නම්, මේ ස්කන්ධය, කෙලෙසුයි දෙකම එකට එකතු කරලා පංච උපාදානස්කන්ධ දූකක් විඳින්නේ.

මෙතැනදී මට පෙන්නන්න ඕන ටික තමයි, හැම කාරණාවක ම, ස්කන්ධ ටික හම්බවෙද්දී අපේ මනසේ කම් කෙලෙස් කියන ටික ඇතිකරලා ස්කන්ධ ටික නැතිවෙනවා. දැන් කම් කෙලෙස් ටික තමයි ඇති බවට අපේ මනසේ තියෙන්නේ. භවය කියල කියන්නේ, ඇති බවට හිටිනවා. ඒ කම් කෙලෙස් උදව්කරගෙන, අද දිනයේ ආයතන ටික උපද්දනවා. භව පච්චයා ජාති කියන්නේ අද ද උපද්දනවා. අපේ මරණාසන්න මොහොතෙදී ද, ඔය නිමිත්ත ම සිහිවෙලා, ඔය නිමිත්ත ම සිහි කරලා, - අපි දැන් අද උපුල් මහත්තයා සිහි කරලා බලන්න යන්න හදනවා වගේ ම - එයාව හම්බවෙන්න යන්න යනකොට එහෙම වුනොත්, ඒ විදියට ම විඤ්ඤාණය මවුකුසකට බැසගන්නවා. අද මේ විදියට ම සිහි කරලා මේ කයට බැසගෙන ආයතන ටික උපද්දනවා වගේ ම, අද බලන්න යනවා කියන එකත්, මේ කය ප්‍රාණවත් නැති නිසා, බිඳිල නිසා, ඒ බලන්න යන විදියට ම, බලන්න ඕන නිසා ම, විඤ්ඤාණ නාමරූප ආයතන ටිකක් හදලා දෙනවා ආයෙත් බලන්න. ඒකයි මේ වෙන්නේ.

එතකොට මට මෙතැනදී විශේෂයෙන් මතක් කරන්න තියෙන දේ තමයි, මෙන්න මේ සිද්ධිය ගැන බලන්න: අපි හිතාගමු දරුවෙක් ඉන්නවා කියලා. දැන් ලෝකයේ අපි හිතාගෙන ඉන්න විදියට, දැන් අවුරුදු දොළහක විතර ළමයෙක් කියන්නකෝ. ළමයා කියලා හිතන එතැන තියෙන්නේ, කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපයත්, ආහාරයෙන් හැදෙන මේ ඇහැත්. ඒ දෙන්න නිසා සිත ඉපදිලා රූප නිමිත්තක් පහළ වෙනවා. දැන් අනාත්ම ධර්මා ටිකක්. ඒ ටික හිතෙන් අල්ලාගෙන ‘මේ මගේ දරුවා, මේ මගේ දුව’ කියල අපි හිතුවහම, ඒ එක්ක ම සෙනෙහස, ආදරය කියන හැඟීම් ටිකත් ඒ හිතේම යෙදෙනවා. ඒ කම් නිමිත්තේ ම යෙදෙනවා.

ඔන්න ඒ ඇහැ රූපය වක්බු විඤ්ඤාණය නිරුද්ධ ම වුනා. අපි කියමු දැන් දරුවා රට ගියා කියන්නකෝ. දැන් පොඩි කාලේ දරුවා රට ගියා. ඒ දැකපු ඇහැ, රූපය, වක්බු විඤ්ඤාණය ඉතුරු නැතුවම නිරුද්ධවුනා. නමුත්, මේ දැන් මට අන්තිමට ම දැකපු සිද්ධිය තමයි දැන් තියෙන්නේ දරුවා කියන තැනකින් හැඟීම් ටිකකින් තියෙන්නේ. දැකපු රූපය ඉතුරු නැතුවම

නිරුද්ධවුනා, දැන් එතැන තියෙන රූපය මම දැකපු එකට අයිති සිද්ධියක් නොවෙයි. කන බොන ආහාරපාන අඩුවෙනකොට හැදෙන රූප කලාප අඩුවෙන, කන බොන ආහාර වැඩිවෙනකොට හැදෙන රූප කලාප වැඩිවෙන, මෙඛණ වූ මම දරුවා කියලා හිතන විදියේ රූපයක් හදලා දෙන්න පුළුවන් විදියේ, සත්තති ධාතුව විතරයි ඔතැන තියෙන්නේ. අෂ්ටමක රූප කලාප තියෙන තැනක්. මට මෙහෙම සටහනක් හදලා දෙන්න පුළුවන් විදියේ ධාතු විතරයි. මෙහෙම රූපයක් නෑ.

එදා අද වගේ ඒ රූපයේ පින්තූර නෑ කියලා හිතන්න. ළමයා පිටරටකට ගියේ. ඉගෙන ගන්න කියමුකෝ. අවුරුදු පහකින් හයකින් දැක්කේ නෑ. කතාබහ කරනවා. හැබැයි අපේ රූප සටහන දැන් ‘දරුවා’ කියලා මේ ටික විතරයි තියෙන්නේ. සමහර විට එයා දැන් ලොකු ළමයෙක්. ගොඩාක් ලොකුයි, නටනවා, දහලනවා. නමුත් අර ඇහේ දැවටී දැවටී කතා කරපු අර පොඩි ළමයා කියන තැන තමයි තාමත් අපේ නිමිත්ත තියෙන්නේ. මේ නිමිත්ත ආපු මේ විදියේ රූපයක් පෙන්න්න පුළුවන් ධාතුවක් දැන් වෙනස් වෙලා, විපරිණාම වෙලා.

අවුරුදු පහ හයකට පස්සේ දැන් දරුවා රට ඉඳන් එනවා කියන්නකෝ. එනකොට, දැන් ධාතු නානඤ්ඤ නිසා එන සංඥාව වෙනස්. ඉස්සෙල්ලා ධාතූන් මත තිබුණු සංඥාව වෙනත් එකක්; ඒකයි හිතට අරගෙන අපි කෙනෙක් කියලා හදාගත්තේ. ධාතුව වෙනස් වෙලා නිසා, දැන් ධාතු නානඤ්ඤ නිසා එන සංඥාව වෙනස්. දැන් අපි ගාව තියෙන විස්තරයට ගැළපෙන්නේ නෑ. මම දරුවා කියලා හිතාගෙන හිටපු අවුරුදු දොළහ කාලේ තිබුණු, අපි ගාව තිබුණු සංඥාවට හදාගත්තු විස්තර ටික දැන් ධාතුව නිසා එන සංඥාවට ගැළපෙන්නේ නෑ. දැන් අඳුරන්නෙන් නෑ කියනවා, දරුවා ලොකුවෙලා කියනවා; දැන් මේ තියෙන එකට එදා සෙනෙහස ආදරය ඇතිකරගත්ත නිමිත්ත ගැළපෙන්නේ නෑ.

දැන් ඉතින් අරක update කරගන්නවා වාගේ එකක් කර ගන්නවා. පරණ සංඥාව මකලා, දැන් ධාතුව මත, ‘මේ හැඩය ගන්නවා, හරි දැන් මගේ දරුවා මේ මට්ටමේ’ කියලා දැන් අලුතෙන් හිතාගන්නවා. දවස දවස ගානේ ඕක update කළා නම් ලොකු file ගොඩක් නෑ. ළඟ ඉන්නකොට දවස දවස ගානේ වෙනස් වෙන නිසයි, ලොකු වෙනසක් නැත්තේ. දැන් ලොකු වෙනසක් තේරුනේ, අවුරුදු පහකින් මේ ධාතු නානඤ්ඤ නිසා එන සංඥාව අනුව තමන්ගේ මනස අලුත්වැඩියා කරගන්න බැරිවෙව්වි නිසයි.

හැමදාම දැක්කා නම්, අවුරුදු දොළහ වෙන දරුවා තමන් ගාවම ඉන්නවා කියලා කියන්නේ. ඒ ද ධාතුව වෙනස් වෙනවා. ඒ සංඥාව වෙනස් වෙනකොට ඒ ඒ සංඥාව මත දරුවා කියලා හදාගන්නවා. දවස දවස ගානේ ඕක කරන හින්දා, දකින දකින වාරයක් ගානේ මේ ධාතුව උදව්කරගෙන තමන්ගේ කම් නිමිත්ත, කෙලෙස් ටික, අලුත්වැඩියා කරලා පවත්වන නිසා, ලොකු වෙනසක් දැනෙන්නේ නෑ.

මේ ධාතුව උදව්කරගෙන කම් නිමිත්ත, කෙලෙස් ටික, කාලයකින් අලුත්වැඩියා නො කළහම වෙනසක් දැනෙනවා.

- අපි ගාව තියෙන කම් නිමිත්තයි, කෙලෙස් ටිකයි අලුත්වැඩියා කරගන්න පුළුවන් මට්ටම ඇති තාක් අපි කෙනෙක් ජීවත් වෙනවා කියලා කියනවා.
- අපි ගාව තියෙන කම් නිමිත්තයි, කෙලෙස් ටිකයි අලුත්වැඩියා කරගන්න ක්‍රමය නැතිවෙව්වි දවසට අපි එයා මැරුණා කියනවා.

ජරා මරණය තියෙන තැනක වුනේ, දැන් අර කන බොන ආහාරවලින් හැදුණු රූප සන්තතිය ම නැතිවුණොත්, දැන් මේ රූපය ඇහැට හම්බවෙනකොට ම, මට ‘උපුල් මහත්තයා’ය කියන අදහස නම් යෙදෙන්නේ, ‘එයා හොඳයි’ හෝ ‘නරකයි’ කියන කෙලෙස් ටික නම් පවත්වන්නේ, අපි ගාව හිතාගෙන ඉන්න මේ නිමිත්ත, අලුත්වැඩියා කරගන්න තියෙන ගතිය දැන් නැතිවෙලා තියෙන්නේ. මේ ස්කන්ධ සන්තතිය තියෙන්නේ මම ගාව තියෙන මේ නිමිත්ත උපද්දලා පවත්වන්නයි. හෙට දවසෙදි වෙන කොටත් මේකේ ධාතුව දිරලා ධාතුව වෙනස් වෙලා, ඒ ධාතු නානඝය මත ආපු සංඥාව වෙනස් වෙලා. නමුත් ලොකු පරස්පරයක් නැති නිසා මම ගාව තියෙන සටහනට වෙනස තේරෙන්නේ නෑ. නමුත් නො දන්නවා වුනාට, අද මේ මට්ටමෙන් ම ආපහු අලුත්වැඩියා කරගෙනයි ‘උපුල් මහත්තයා’යි කියල යන්නේ. ඕක දවස දවස කරන නිසා මගේ කම් කෙලෙස් ටික පවත්වන්න පුළුවන් නිසා, මේ ජීවත්වෙනවා කියලා කියනවා.

යම් දවසකදී මම ගාව හිතාගෙන ඉන්න විදියේ සංඥාව උපදින්න තියෙන ධාතුව ම නැතිවුණොත්, මම ගාව ඒ වාගේ සංඥාවක් උපදින්නේ නැත්නම්, සංඥාව උපදිනකොට ම ‘උපුල් මහත්තයා’ කියන ටික, ඒ එක්ක තියෙන හැඟීම් ටික, උපදින්න පවත්වන්න ක්‍රමය නැතිවුණොත්, අපි කියනවා මේ මැරිලා කියලා. කෙනෙක් මැරුණා නො වෙයි; අපි ගාව දැන් කම් නිමිත්ත

අලුත්වැඩියා කරගන්න තිබුණු ඉඩ, කෙලෙස් ටික අලුතෙන් අලුත්වැඩියා කරගන්න තියෙන ඉඩ නැතිවෙනවා. හදාගත්ත එක නැතිවෙන්නේ නෑ, ස්කකියෝ නැතිවුනාට. අලුත්වැඩියා කරගන්න තියෙන ඉඩයි නැත්තේ.

ඒ මොකද, අලුත්වැඩියා කරගන්න කියන්නේ, දැන් මේ නිමිත්ත අද ඇහූ රූප, මේ ධාතුව තියෙන මට්ටමට සංඥාව අරගෙන, ‘උපුල් මහත්තයා’ කියලා නිමිත්තක් මම හදාගෙන තිබුණොත්, තව අවුරුදු දෙකක් තුනක් යනතුරු මම දැක්කේ නෑ කියන්නකෝ. නමුත් ඒ ධාතුව වෙනස් වෙනකොට, අවුරුදු දෙකකින් දකිනකොට, ධාතු නානාය නිසා නැවත සංඥාව පහළවෙනකොට, මේ සංඥාව වෙනස්වුණත්, දැන් අද තියෙන එක මකලා, ‘ආ, දැන් උපුල් මහත්තයා මෙහෙමයි’ කියලා හදාගන්න පුළුවන් මට්ටම තියෙනවා.

බැරිවෙලා මේ ධාතු සත්තතිය ම නැතිවුණොත් අපේ මේ ජරා මරණ කියන තැනක උනේ, මට මේ කමී කෙලෙස් ටික අලුත්වැඩියා කරගන්න තිබුණු ඉඩ නැතිවෙවිචි එක විතරමයි.

මෙතැනදී මට පෙන්නන්න තියෙන එකම දෙයයි:

★ “රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤාන කියන ස්කකිය ටික අනාත්මයි; රූපය කන බොන ආහාර නිසා හැදුනේ; වේදනා, සංඥා, වේතනා හටගත්තේ ස්පර්ශ නිසා; විඤ්ඤාණය නාමරූප නිසා හටගත්තේ; සත්ත්වයෙක් නො වූ, පුද්ගල නො වූ ධර්මතාවයක්. ඔය ස්කකිය ටිකත්, ස්කකියන්ගේ ඇතිවීමත්, නැතිවීමත් අවබෝධ කරගන්නේ නැතුව, අවිද්‍යාවෙන්, ඕකේ නිමිති අරගෙන ඒකෙන් පුද්ගලයෙක් දෙයක් හැටියට තණ්හා උපාදාන වුණොත්, උඹලා ආපහු ජරා මරණ දුකට යනවා” කියන ටිකත්

★ “අද, මේ විඤ්ඤාණ, නාමරූප, සළායතන, එස්ස, වේදනා කියන ධර්මා තියෙන තැනක, අවිද්‍යාව ශ්‍රේෂ්ඨත්වත් ඉතුරු නො කොට, සංඛාර නිරුද්ධ කළොත්, තණ්හා උපාදාන නැතිවුණොත් ඒක කරපු මොහොතේ ඉඳලා ජරා මරණ නෑ” කියන එකත් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නනවා.

ඕකෙදි මම තව එක සිද්ධියක් පෙන්නන්නම්: දැන් මම කිව්වා මේ ස්කකිය පංචකයේ outgoing, incoming කියලා දෙකක් ගැන. ඇහූ, කණ, දිව, නාසය, ශරීරය කියන ස්පර්ශ ආයතන හය හරහා ම ධාතු නානාය නිසා සංඥා පහළවෙන මට්ටම් තමයි අපට තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ රූප පෙනෙනවා,

ශබ්ද ඇහෙනවා කියන හැම තැනකම පෙනෙනවා, ඇහෙනවා, දැනෙනවා. ඔය ටික එළියේ ඉඳං ඇතුළට එන ටිකයි. මේකේ දෝෂයක් නෑ.

ආපහු ඇහැ අහකට ගන්නකොටම, ඇහැත් නිරුද්ධයි, පෙනුන දේත් ඉතුරු නැතුව නිරුද්ධයි කියන එක නො දැක, තියෙන දෙයක් හැටියට අල්ලාගෙන වින්දොත් අවිද්‍යා, කම් ඉතුරුවෙනවා. කාමධාතුවේ ස්වභාවය තමයි, ආයතන හයෙන් ම කාමාවචර මට්ටමේ කම් රැස්වෙනවා. ඒ කිව්වේ, ආපහු එයාට සිහිකරලා යන්න, හය පොළක්ම හැදෙනවා කාම ධාතුවේ: රූප තියෙනවා කියල බලන්න යන්නත් පුළුවන්; ශබ්දය තියෙනවා කියල බලන්න යන්නත් පුළුවන්; ගන්ධය තියෙනවා කියල බලන්න යන්නත් පුළුවන්; රස තියෙනවා කියල බලන්න යන්නත් පුළුවන්; ස්පර්ශය ලබන්න යන්නත් පුළුවන්; සිතිවිලි හිතන්නත් පුළුවන් කියලා කාමධාතුවේ ආයතන දොළහකුයි, අටළොස් ධාතුවකුයි, ස්කන්ධ පංචකයකුයි එයාට හම්බවෙනවා. එහේ ඉඳං එන එක නො වෙයි මේ කියන්නේ; ඇවිල්ලා ආපහු යන්න හොයාගෙන ජීවත්වෙන්න පුළුවන්.

ඊට පස්සේ රූප හවයේ කියල කියන්නේ: incoming ආයතන හයටම එන්නේ; ආවාට, එයාට නිමිති තියෙන්නේ ඇහෙන් දකින එකෙයි, ශබ්ද අහන එකෙයි, සිතින් හිතන එකෙයි විතරයි. නාසය, ගන්ධය, දිව, රස, කය, ඵොට්ඨිභය කියලා නිමිති නෑ. ඒ හින්දා එයා ආපහු යන්න, එයා dial කරන්නේ තුන් පොළකට විතරයි. ඒ කියන්නේ එයාට රූපය සිහි කරන්න පුළුවන්, ශබ්දය සිහි කරන්න පුළුවන්, සිතින් සිහිකරන්න පුළුවන් විතරයි. එයාටත් රූප පෙනෙනවා; ශබ්ද ඇහෙනවා; ගඳ සුවඳ දැනෙනවා. දැනුනාට එයාට ගඳ දැනෙන තැනක, රස දැනෙන තැනක, ස්පර්ශ දැනෙන තැනක, හටගෙන නැති වෙනවා කියන ටික පෙනෙනවා. රූපවලදී, රූපයක් ඇති බවට, ශබ්දය ඇති බවට, සිතින් දැනගත්ත අරමුණු වලදී ඇති බවද ඉතුරුවෙනවා. ඒ හින්දා ඒවා සොයාගෙන යනවා ඒ මට්ටම.

අරූප හවයේදී වෙන්නේ incoming හය ම ආවාට, outgoing තියෙන්නේ ආයතන හයයි: ඇහැයි රූපයයි; කණයි ශබ්දයයි; මනසයි ධම්මයි. ධාතු නවයයි, ස්කන්ධ පංචකයයි.

අරූප හවය කියන්නකො: incoming හය ම තියෙනවා. එයාට මේ රූප පෙනෙනවා. පෙනෙන රූපවල හිත රැඳෙන්නේ නෑ. හටගෙන නැතිවුනාට මෙතැන තියෙන්නේ අවකාශය නේ -නිකම් උදාහරණයක් හැටියට ගන්නකෝ- ශබ්දය කණට ඇහෙනවා, ශබ්දය හිතේ රැඳෙන්නේ නෑ, හටගෙන

නැතිවෙනවා, අවකාශය නේ තියෙන්නේ වගේ තැනකින් පෙනෙන ඇහෙන හය ම වුනාට එයා ගේ මනසේ ඉතුරුවෙන්නේ එක නිමිත්තයි නම්, එතකොට outgoing එක තියෙන්නේ එයාට එකයි. ඒ කියන්නේ ආයතන දෙකයි තියෙන්නේ: මනායතනයයි, ධම්මායතනයයි. ධාතු තුනයි තියෙන්නේ, මනොධාතු, ධම්ම ධාතු, මනො විඤ්ඤාණ ධාතු. ඒ මට්ටමේ තණ්හා උපාදාන කරලා තමයි, එයා ඒ මට්ටමේ හවයකට යන්නේ.

දැන් ස්පඨි ආයතන හයේ නො වෙයි මේ දෝෂය. ස්පඨි ආයතන හයේ නිරවශේෂ නිරෝධය නො දන්නාකම නිසා, ස්පඨි ආයතන හයම ඇති හැටියට නිමිති ගත්ත කෙනාට ආපහු යන්න ස්පඨි ආයතන හයක්: ඒ කියන්නේ, ධාතු අටළොස්ක, ආයතන දොළහක් ම ඉතුරුයි නේ. ඒ මට්ටමට කිව්වා කාමාවචරයි කියලා; ඒ මට්ටමේ විපාක උපද්දව උපද්දව, විඳ විඳ ඉන්නකොට එයා උපදින්නේ ඒ වගේ ධාතුවක මයි.

මේ ස්පඨි ආයතන හය ආපහු ඇතුළට එන එක යි. මේ ස්පඨි ආයතන හය එද්දී එයා ගාව තියෙන්නේ රූපාවචර මට්ටමේ සංයෝජනයක් නම්, එයාට ආපහු හසු වෙන්නේ, නිමිති හිටින්නේ, එයා සිහි කරලා යන්නේ, ඇහැට පෙනෙන රූප, කණට ඇහෙන ශබ්ද, හිතීන් දකින අරමුණු කියන ආයතන හය විතර නම්, ධාතු නවය විතර නම්, ඔන්න එයාට *අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා* වෙලා තියෙන්නේ රූපාවචර මට්ටමේයි. *සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං* කියනකොට වක්ඛු විඤ්ඤාණ, සෝත විඤ්ඤාණ, මනෝ විඤ්ඤාණ විතරයි එයාට. එතකොට ඒ මට්ටමේ තණ්හා උපාදානයක් යෙදුණොත්, ඒ මට්ටමේ හවයෙ ඔන්න එයා ඉන්නේ.

දැන් අර නාම රූප දෙක අයිති නෑ මේ තුන් හවයේ එකකටවත්. Incoming එක අයිති නෑ මේ තුන් හවයේ එකකටවත්. එතකොට ස්පඨි ආයතන හයට ම ආයෙත් අරමුණු එනවා. නො පෙනෙනවා නො වෙයි. රූප පෙනෙනවා. ඒ කියන්නේ, රූප පෙනෙන එක දෝෂය නො වෙයි. පෙනෙන එකට හිතුවත් දෝෂය නො වෙයි. පෙනෙන එකට කිව්වත් දෝෂය නො වෙයි. පෙනෙන එක අරභයා යමක් ගත්තට, කෙරුවට, ඒත් දෝෂය නො වෙයි.

දකිනකොට දැකීමෙන් පස්සේ නිරුද්ධයි කියන නුවණ තිබුණොත්, එයා පෙනුන දේ නිරුද්ධ වෙනකොට, පෙනෙන දේට හිතපු දේත්, කියපු දේත්, කරපු දේත් නිරුද්ධ වෙනවා. සංඛාර නිරුද්ධ වෙනවා. සංඛාර හිටින්නේ නැහැ.

- පෙනෙන දේ හටගෙන නැතිවෙනවා කියන එක නො දන්නා අවිද්‍යාව තිබුණොත්, පෙනෙන දේට හිතන, කියන, කරන දේවල් සංඛාරයට නිරුද්ධ වෙන්නේ නෑ. ඇයි, පෙනෙන දේ තියෙනකොට, පෙනෙන දේට හිතපු, කියපු, කරපු දේත් තියෙනවා වෙනවා.

අරුපාවචර මට්ටමේදී වෙන්නේ, ඇහැට ඕනම දෙයක් පෙනෙන්න පුළුවන්, පෙනෙන දේවල් අරභයා හිතන්නත් පුළුවන්, පුද්ගලයෙක් කියලා හිතන්නත් පුළුවන්, උපුල් මහත්තයා කියලා හිතන්නත් පුළුවන්, දරුවා කියලා හිතන්නත් පුළුවන්, දරුවාට කෑම ටික කන්න දෙන්න ඕන කියලා කියන්නත් පුළුවන්, කරන්නත් පුළුවන්, ඕන දෙයක් පුළුවන්. දැකීමෙන් පස්සේ නිරුද්ධයි කිව්වහම, ඒ කළ කී දේත් නිරුද්ධයි. එයාට නුවණ හිටින්නේ අවකාශය නම් ඉතුරුයි වගේ තැනකින් නම්, අර කරපු කියපු දේවල් හටගෙන නිරුද්ධ වෙනවා. ඒකේ ප්‍රශ්නයක් නෑ. නමුත් එයාට නිමිත්ත තියෙන්නේ අවකාශය වගේ තැනකින් නම්, ඔන්න ඒක තමයි එයාගේ *අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා*.

දැන් *සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං* කියන්නේ. එයාගේ හිත බැඳිලා තියෙන්නේ, බැසගෙන තියෙන්නේ, අවකාශය කියන මට්ටමේ. ඒ මට්ටමේ වේදනාවකටයි තණ්හා උපාදාන. එහෙම වුනොත් එයා ඔන්න ඒ හවේ නේ කියල කියනවා. ස්පඨි ආයතන හයට ම ඇතුලට යමක් එනවා. පෙනෙන ඇහෙන හැම දේකට ම හිතනවා, කියනවා, කරනවා. ස්පඨි ආයතන හය ම නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධයි. අපි හිතපු කියපු කරපු දේවලුත් නිරුද්ධයි කියල යම් කිසි කෙනෙකුට දකින තැනට මනස ගන්න පුළුවන් වුණොත්, අවිද්‍යාව ශේෂයක්වත් නැතිවුණොත්, අටළොස් ධාතුවම නිරුද්ධයි. ආයතන දොළහම නිරුද්ධයි. පංච උපාදානස්කන්ධය ම නිරුද්ධයි. තුන් භූමිය අනුව ගිය කිසි ධර්මයක් නෑ. එතැනට කියනවා රහතන් වහන්සේ කියලා.

දැන් මේ පින්වතුන් දැක්කා, මම incoming කියලා කිව්වේ නාමරූප කියන ටික, නැත්නම් incoming කියලා කිව්වේ මම අර ස්කන්ධ ටික. ඕක මේ *අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා* කියන වක්‍රයට ඇතුළු කරන්න එපා. අවිද්‍යාව යෙදෙන්නේ ඒ ටිකේයි.

මේ ස්කන්ධ ඇහැට රූප පෙනෙන තැනක කණට ගබ්ද ඇහෙන, නාසයට ගඳ සුවඳ දැනෙන, ඒ ටික අවිද්‍යාවෙන් හටගත්තු ටිකක් හැටියට දැමීමාත්, අපට ගොඩ යන්න බැහැ.

ඇහැට රූපයක් පෙනෙනකොට මෙතැන තියෙන්නේ  
ස්කකු ටික. ස්පඨිය නිසා මේ පෙනෙන දේ හටගන්නවා,  
ස්පඨිය නිරුද්ධවෙනකොට පෙනෙන දේ නිරුද්ධවෙනවා  
කියන තැනක මනස තියාගන්න.

කන්නාඩියට එබුණු හින්දා ඡායාව හටගන්නා, එබෙන්න පෙර තිබුණේ  
නෑ, එබුණු හින්දා හටගන්නා, නැතිවෙනකොට නැතිවෙනවා කියන තැනක  
හිත තියාගෙන, කන්නාඩියේ තියෙන ඡායාවට ඕන දෙයක් හිතන්න. ඕන  
දෙයක් කරන්න. බනින්න, ඕන නම් කෝටුවක් අරගෙන ගන්න. ප්‍රශ්නයක්  
නෑ. මේ පින්වතුන් අහකට යනකොට ඡායාව නැතිවෙනකොට හිතීම කීම  
කරපු ඒවත් නෑ.

ඒ වගේ මේ තියෙන දේ අරභයා, දකින්න පෙර තිබ්බා නො වෙයි,  
දැක්කායිත් පස්සේ තියෙනවා නො වෙයි, ආයතනයන්ගෙන් උපද්දපු දෙයක්  
මයි පෙනෙන්න, කියන තැනක නම් මේ පින්වතුන්ගේ මනස තියෙන්නේ, මේ  
පින්වතුන් මේ විදියට මොන දෙයක් හිතුවත් කිව්වත් කෙරුවත්, අහකට  
යනකොට ම ස්පඨි නිරෝධයෙන් මේ වේදනා සංඥා නිරුද්ධයි කියන තැන  
එනකොට, සංඛාර නිරුද්ධයි. අවිද්‍යා නිරෝධයෙන් සංඛාර නිරුද්ධයි. හිතීම  
කීම කිරීම නිරුද්ධයි.

- යම්කිසි කෙනෙකුට ස්පඨි ආයතන හයේ ම පෙනෙන්නේ පෙර නො  
තිබී ම හටගෙන ඉතුරු නැතුව නිරුද්ධවෙනවා ම කියල නම්, ඒ  
මනසට කිව්වා අපරියාපන්නයි කියලා.
- ස්පඨි ආයතන හය ම හටගෙන, නිරුද්ධ වෙද්දී, හය ම ඇතිබවට  
නිමිති හදාගෙන ඒ හය ම භොයාගෙන යන මට්ටමට කාමාවචර  
කිව්වා.
- ස්පඨි ආයතන හයෙන් ම පණිවිඩ එද්දී, ආයතන තුණක් විතරක්  
හසුකරගෙන, ඒ තුන විතරක් භොයාගෙන යන මට්ටමට රූපාවචරයි  
කිව්වා.
- ආයතන හයෙන් ම පණිවිඩ එද්දී, හයේ ම අනිත්‍යය දකිනවා, ඒත්  
අවකාශයක් විතරක් තියෙන එක වගේ තැනකින්, අපි කියමු  
අරූපාවචර මට්ටමක් නම් කළේ, ඒ මට්ටම එන හැටි කිව්වා. ස්පඨි  
ආයතන හයේ ම නිරෝධය දකිනවා, එකම මට්ටමක නිමිත්තක්වත්  
තියාගන්නේ නැතිවුනොත් මෙයාට, යන්න. අනිමිත්තයි.

- ස්පඨිය නිසා හටගෙන, ස්පඨිය නැතිවෙනකොට නැතිවෙනවා කියන තැනකින් නුවණ නියාගෙන කටයුතු කරනවා කියන්නකො. එතැනට කියනවා සෝපධිශේෂ නිබ්බාන - උපධි ශේෂයක් ඇතුළු නිවන් දැක්කා. අපි කියනවා අනුපාදා පරිනිව්භාණය කියලා. උපාදාන වශයෙන් ගත්තේ නෑ. ඇහැ උපාදාන කරන්නේ නැතුව, රූපය උපාදාන කරන්නේ නැතුව, චක්ඛු විඤ්ඤාණය උපාදාන කරන්නේ නැතුව, චක්ඛු සම්ප්ප්පය උපාදාන කරන්නේ නැතුව, අල්ලගන්නේ නැතුව විදිනවා. උපාදාන නො කොට ජීවත් වෙනවා. ඒකේ ස්වභාවය තමයි ඒවා හටගෙන නැතිවෙනවා කියන තැනකින් ජීවත්වෙනවා, ඇති බවට හිටින්නේ නැහැ. මේ කිසිම දෙයක් උපාදාන වෙලා නෑ. අවිද්‍යාව ශේෂයක්වත් නෑ, රහතන් වහන්සේට.

- තව පැත්තකින් කෙටි අදහසක් ගත්තොත්, ඇහැට රූපයක් පෙනෙනකොට, පෙනෙන්න පෙරත්, පෙනුනායින් පස්සෙන් තමන්ගේ මනසේ දෙපැත්තේ යෙදෙන්න, නිමිති නැත්නම් කෙලෙස් නැත්නම්, ඉබේම පෙනෙන දේ දිට්ඨො දිට්ඨමන්තං වෙනවා. රහතන් වහන්සේ කියල කියනවා.

- තමන් තුළ ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥානයක් උපදවාගන්න පුළුවන්, ‘මත්තේ කළ යුත්තක් නෑ. කළ යුත්ත කළා, යමක් සඳහා මේ ශාසනයට ආවා නම් ඒක මම කළා’, කියන ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥානය තමන් තුළ උපදවාගන්න පුළුවන්, තමන් ගේ මනස දැකලා.

ඇහැට රූපයක් පෙනෙනකොට පෙනෙන්න පෙරත්, පෙනුනායින් පස්සෙන් තමන් ගේ මනස දිහා බලන්න. ඒ අරභයා නිමිතිත් නැත්නම්, කෙලෙසුත් නැත්නම්, වර්තමානයද හටගෙන නැතිවෙනවා කියන තැනක නම් තියෙන්නේ, තමන්ට ‘මම තණ්හාව නැති කළ කෙනෙක්. ආයෙ උපදින්නේ නෑ, කළ යුත්ත කළා’ කියන තැනකින් තමන්ගේ මනස දිහා බලලා තමන්ටම කියන්න පුළුවන්.

මේ ස්කන්ධයන් හටගෙන නිරුද්ධවෙනවා කියන ටික තමන්ට පෙනෙනවා. එයාට කියනවා සෝපදිශේෂ නිබ්බාන, උපධි ශේෂයක් තියෙනවා. මේ ස්කන්ධ පරිහරණය පමණක් තියෙනවා. දිවි කෙළවරකොට ඇති පැවැත්ම, ආයතන ටික නිසා ඇති පැවැත්ම විතරක් තියෙනවා. කම් කලෙසේ ඔක්කොම අත හැරලා, පිරිසිදු මනසකින් ජීවත්වෙනවා. එ තැනට කියනවා රහතන් වහන්සේ කියලා.

මෙතැනදී එක කාරණාවක් දකින්න. ඔය හේතු එල දහම කෙටි කරලා, කැටි කරලා ගත්තොත් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්න්නේ, ඇහැට පෙනෙන තැනක තියෙන්නේ ස්කන්ධ ටිකයි. ස්කන්ධ ටික තියෙන තැනක, අවිද්‍යාවෙන් කම් නිමිති හදාගෙන, අපි ගාව යෙදෙන්නේ කාම උපාදානය, අත්තවාද උපාදානය - ඒ කියන්නේ පුද්ගලයෙක්, රත්තරන්, රිදී, මුතු, මැණික්, ගෙවල්, දොරවල් කියලා, ඒවා කාම උපාදානයයි. රූපං අත්තනො සමනුපස්සති - රූපය ආත්මයක්, රූපය ඇසුරු කරගෙන සත්ත්වයෙක් ඉන්නවා කියන අදහස් අපි ගාව තියෙන අත්තවාද උපාදානයයි. මේ රූපය කන බොන ආහාරවලින් හැදුණු ස්කන්ධ ටිකයි. ස්කන්ධ ටික දකිනකොටම අපේ මනසේ මේ උපාදානය යෙදෙනවා නම්, මේ උපාදානයට හිත නිසා මේකට කිව්වා උපාදානස්කන්ධය කියලා.

දැන් මේ රූපය පෙනෙනකොට මගේ මනසේ උපදින්නේ පවතින උපාදාන මට්ටමක් නම්, උපාදානයක් නම්, මේ රූපය විපරිතාම වෙනකොට මම විදින්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකක්. ඒ කියන්නේ දැන් රූපය ස්කන්ධයක්, අනාත්ම ස්කන්ධයක්. මම තුළයි සත්ත්වයා පුද්ගලයා කියන උපාදානය තියෙන්නේ. මම ස්කන්ධ ටික දන්නෙත් නැත්නම්, උපාදානය දන්නෙත් නැත්නම්, ආහාරවලින් හැදුන රූපය කියල දන්නෙත් නෑ, රූපය දකිනකොට මා තුළ පුද්ගලභාවය, පුද්ගල සංඥාව ඉපදිලා කියන එක දන්නෙත් නැත්නම්, මට පෙනෙන්නේ රූපය පුද්ගලයෙක් වගේ. මම විදින්නේ පංච උපාදානස්කන්ධ දුකක්. ඒ කියන්නේ පුද්ගලයෙක් ලෙඩවුනා, මහලුවුනා, මැරුණා කියන තැනකින් තමයි පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකක් එන්නේ.

දුකට හේතුව? ස්කන්ධ ටික පනවන්න බෑ. උපාදානයයි. මම ගාව තියෙන මේ වැරද්ද. උපාදානය නැති කළොත්, තණ්හාව නැති කෙරුවොත්, මේ දුකෙන් මිදෙනවා.

දැන් මේ රූපය දකිනකොට පුද්ගලයෙක් කියන අදහස මත නම් උපදින්නේ, ඒක හිතේ ම නිමිත්ත හදාගෙන, ‘මේ මගේ අප්පච්චි, අප්පච්චි මට කන්න දුන්නා, බොන්න දුන්නා’ කියලා, තණ්හාව මගේ මතස තුළ ඇතිවෙන විදියට ම මම හිතන නිසාම තණ්හාව ඇතිවුනා නම්, ‘මගේ අප්පච්චි මම වෙනුවෙන් මෙහෙම කළා, මෙහෙම කළා’ කියලා නැවත නිමිත්ත දිහා බලලා බලලා මම හිතනකොට, ඒ හිතීම නිසා ම සෙනෙහස කියන හැඟීම මගේ මතස තුළ ඇතිවෙන විදියට ම මම හිතලා නම් තියෙන්නේ, දැන් ඔය නිමිත්ත එක්ක තියෙන්නේ, තාත්තා කියලා හිතනකමත් එක්ක තියෙන්නේ මට ඔය වගේ හැඟීම් ටිකක්. කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපය නිසා මේ ධාතු

නානාකාරය ඵනකොට ම මම අර හදාගත්ත නිමිත්තත් ඒ කෙලෙස් ටිකත් නම් මගේ මනසේ යෙදෙන්නේ, මට තාත්තා හම්බවෙලා තාත්තාට ආදරේ සෙනෙහස වගේ තැනකින් හැම වෙලේම මම ජීවත් වෙන්නේ.

ඊට පස්සේ මේ ධාතුව විපරිනාම වෙනකොට එදාටත් මට ක්ෂණයකින් සිහිවෙන්නේ තාත්තාවයි. දැන් වහා ම ගලපනවා මම, එදා හිටපු සංඥාව ‘තාත්තා’, දැන් තියෙන මට්ටම, ‘තාත්තා මැරිලා’ කියලා අඩනවා. ‘තාත්තා දැන් වයසට ගිහිල්ලා’ කියලා අඩනවා. ධාතුව විපරිනාම වෙද්දී මේ පංචඋපාදානස්කන්ධ දුක මම විඳින්නේ. ඒ දුකට හේතුව අර මනසේ update කර ගත්ත, හදාගත්ත උපාදානයයි. තණ්හා උපාදානයයි. පංච උපාදානස්කන්ධ දුකට හේතුව පනවන්න පුළුවන් මේ කන බොන ආහාරයෙන් හැදුණු ස්කන්ධ ටික නො වෙයි. මේකෙන් මට හම්බවුනේ ඇස් ඉදිරිපිටට කන බොන ආහාරයෙන් හැදුණු රූප නිමිත්තක් විතරම මයි. මේ හිතේ ස්වභාවයක් තියෙනවා, හිතන විදියට හිතේ ගති වෙනස් වෙනවා.

මේ පින්වතුන් ඕන නම්, දුක ඵන විදියට ටිකක් හිතන්න, තමන්ගෙ ම හිත, හිතපු නිසා දුක එන්නේ නැද්ද කියලා බලන්න. සතුටුවෙන විදියට හිතන්න හිතනකම නිසා සතුට එන්නේ නැද්ද කියලා බලන්න. ඒ හිතේ හැටි. හිතේ වණ් ස්වභාවයයි ඒ.

මේ නිමිත්ත අරගෙන, කන බොන ආහාරයෙන් හැදුණු, සත්ත්ව පුද්ගල නො වන නිමිති මාත්‍රයක් තමයි මේ පෙනෙන්නේ. මේ පෙනෙන නිමිත්ත හටගෙන නැතිවෙනවා කියලා දන්නේ නැතුව, ඇති බවට විඳිනකොට, නිමිත්ත ඔහොම ම හිටිනවා. දෙවනුවට නිමිත්ත බලාගෙන, දුක ඵන, සැප ඵන විදියට අපි හිතනවා. ‘මේ මගේ අස්පච්චි, මට පොඩි කාලේ ඉඳන් මෙහෙම කන්න බොන්න දුන්නා. මෙව්වර උපකාර කළා, මෙහෙමයි මෙහෙමයි මෙහෙමයි මෙහෙමයි’ කියලා විස්තර ටික මෙහේ හිතනකොට හිතනකොට හිතනකොට ඒ හිතන විස්තරකම නිසාම, පුද්ගලාකාර හැඟීම් ගොඩක් දැන් ඇවිල්ලා. ඒ හැඟීම් ටික නිමිත්තත් එක්ක තියෙනවා. අර මනො පුබ්බංගමා ධම්මා කියලා කියන්නේ මනස සියලු සිතිවිලිවලට පෙරටුව ගමන් කරනවා. යකඩෙන් නැගුණු මලේ, ඒ යකඩය ම කනවා: ඒ වගේ නුවණ නැති කෙනා උපද්දන කෙලෙස් මලය එයාම පුව්චනවා කියලා කියන්නේ. ඇහැට රූපය ගැටෙන කොටම මට අර නිමිත්ත දකිනවත් එක්ක ම මට සිහිවෙන්නේ මම අර හදාගත්ත විස්තර ටික නම්, මම දැන් මව් සෙනෙහස පිය සෙනෙහස උරුම කෙනෙක් වෙලා. ඒ එක්කයි මම ඉන්නේ. නමුත් මෙතැන අනාත්ම ධර්මාවයයි. ශේෂයක්වත් නෑ.

ඊට පස්සේ පංච උපාදානස්කන්ධයකින් සතුටු වුනොත්, ඒ කියන්නේ මේ උපාදානය, මේ ස්කන්ධ ටික. මේ ස්කන්ධයයි උපාදානයයි දෙක එකට එකතුකරලා සතුටු වුනොත් මම, තාත්තා කෙනෙක් ඉන්නවාය කියන තැනකින් මම සතුටු වුනොත්, ඕනේ තියෙන දුක, ආදීනවයකුත් තියෙනවා. ආස්වාදය ටිකයි. ආදීනව ගොඩයි. තාත්තා මැරුණු දුක මට ගොඩක් කල් විඳින්න වෙයි. තාත්තා ලෙඩවෙච්ච දුක විඳින්න වෙයි. තාත්තා ඉන්නවයි කියන සැප, දකිනකොට විතරයි මට. ඒ කියන්නේ ඇහැට පෙනෙනකොටම, අප්පච්චි ඉන්නවා කියන තැනකින් සිහිවෙනවා මට. නැත්නම් රත්තරං කියල සිහිවෙනවා. රිදී කියල සිහිවෙනවා.

නමුත්, අනිත්‍ය වෙන ලෝකයේ, විපරිණාම වෙන ලෝකයේ ධාතුව වෙනස් වෙනවා. තාත්තා මැරෙණවා නො වෙයි; රත්තරං නැතිවෙනවා නො වෙයි; සතර මහා ධාතුන්ගෙන් හටගත්ත රූපය, ආහාර වෙනස් වෙනකොට, රූපය වෙනස් වෙනවා. වෙනස් වෙන කොට, මගේ මනසේ මේ නිමිත්තට ගොඩාක් බැඳිලා නම් තියෙන්නේ, මම බැඳිච්ච නිමිත්ත විපරිණාම වෙනකොට මට දුක එනවා. එතකොට පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකක් අපි විඳින්නේ. දුකට හේතුව අපි ගාව තියෙන උපාදානයයි, තණ්හාවයි. උපාදානය, තණ්හාව නැතිකළොත් පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන් මිදෙනවා.

- මොකක්ද මාගීය? මේ උපාදානය නැතිකරන්න. සතර උපාදානයෙන් මිදෙන්න.
- ඒකට කරන්න තියෙන්නේ මොකක්ද? *ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අක්ඛගමො:* මේ රූපයයි, මේ රූපයේ ඇතිවීමයි, මේ රූපයේ නැතිවීමයි කියලා හොඳට බලන්න.
- එහෙම බලනකොට මොකද වෙන්නේ? මේ රූපය අරභයා පුද්ගලයෙක් පුද්ගලයෙක්, කෙනෙක් කෙනෙක් කියපු ගතිය ටික ටික ගෙවෙනවා.

අපි දැන් කායානුපස්සනාව වඩනවා කියමුකෝ: දැන් මේ අර්ථය, දුක පෙන්නලා, දුක ඇතිවීමට හේතුව තණ්හා උපාදානයයි කියලා පෙන්නලා, තණ්හා උපාදානය නැතිවෙනකොට දුක නැතිවෙනවයි කියලා පෙන්නලා, ඊට පස්සේ මම මාර්ගය හැටියට පෙන්නන්නේ සම්මා දිට්ඨිය: ඇත්ත බලන්න. මම පුද්ගලයෙක් හැටියට, සත්ත්වයෙක් හැටියට උපාදාන වෙලා තියෙන, අල්ලාගෙන ඉන්න, ස්කන්ධ ටික දිහා බලන්න. එතකොට තේරෙනවා, ‘මගේ මනසේ තියෙන ප්‍රපංචයක් මේ. මම දුක් විඳින්නේ මගේ මනසේ තියෙන

වැරද්දටයි' කියන එක තේරෙනවා. ඊට පස්සේ මම ස්කන්ධ ටික නුවණින් බලන්න බලන්න, මෙණෙහි කරන්න මෙණෙහි කරන්න උපාදානය අඩුවෙනවා, ආශ්‍රවය ගෙවෙනවා, කෙලෙස් ගෙවෙනවා.

ආශ්‍රවක්‍ෂය වුණොත්, උපාදානය සම්පූර්ණයෙන් නැතිවුණොත්, මේ ස්කන්ධයෝ, රූපය සතර මහා ධාතුයි, කන බොන ආහාර නිසා හටගෙන ආහාර නැතිවෙනකොට නැතිවෙනවා කියන තැන නුවණ හිටිනවා. කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් හැටියට, කාම භාණ්ඩ හැටියට ගත්ත, ගන්න බවින් මනස මිදිලා. එහෙම නිසා, කෙනෙක් නිසා, පුද්ගලයෝ නිසා, දේවල් කාරණා නිසා එන දුකෙන්ද මිදිලා මම. පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන් මිදිලා. ස්කන්ධ පරිහරණයක් කරනවා කියන තැනකට අපේ මනස එනවා.

මෙහෙම හම්බවෙනකොටත් මේ පින්වතුන් දකින්න, මෙය ද කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපය ඇස් ඉදිරියට එනවිට අපි ගාව ආශ්‍රව යෙදිලා මේ තියෙන්නේ, ඒ තව සත්ත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් හම්බවෙනවා කියල අපට හිතෙන්නේ අපි ගාව ආශ්‍රව යෙදිලා තියෙන්නේ. ආශ්‍රවක්‍ෂය කරගන්න තියෙන්නේ.

මේ පටිච්ච සමුප්පාදයෙන් ඒක කරගන්න පුලුවන්. මේ අර්ථය හරිහිතයෙන් විතරයි. ඒ කියන්නේ අවිද්‍යා සංඛාර පෙරයි කියල දාලා මේතැන පංච උපාදානස්කන්ධයක් හැටියට දාලා, මේ වැරද්ද තිබුණොත්, ගොඩ යන්න ම බෑ.

අන්තිමට පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන්, ජරා, මරණ, ශෝක, පරිදෙව, දුක්ඛ, දොමනස්ස, උපායාසා කියපු ටිකෙන්, මේ ජීවිතයේ ම ඒ දුකෙන් මිදීමයි සෝපදිශේෂ නිබ්බාන කියලා කිව්වේ. පංචඋපාදානස්කන්ධ දුක තියෙන්නේ අද වැරද්දක් නිසයි. ඒ කියන්නේ මේතැන ස්කන්ධ ටික තියෙන තැනක ස්කන්ධය නො දන්නාකම නිසා, කම් උපාදාන හදාගෙන නම් තියෙන්නේ, එතකොට ඒ ස්කන්ධයයි උපාදානයයි දෙක ම නිසා නම් පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකක් විදින්නේ, දුකට හේතුව ස්කන්ධ කියන්න බෑ, උපාදානයයි. උපාදානය නැති කළොත් පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන් මිදෙනවා. ජාති, ජරා, මරණ, ශෝක, පරිදෙව, දුක්ඛ, දොමනස්ස, උපායාසයන්ගෙන් මිදෙනවා කියලා දැක්කා. දැකලා

- උපාදානයන්ගෙන් මිදෙන්න, ආශ්‍රවයක් ගෙවීම සඳහායි, මේ ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ඨගමො කියල ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය බැලුවේ.

- ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය බලන්න, ඒක දකින්න උපකාර පිණිස තමයි, සමාධියක් උදව්කරගත්තේ, සමට කමටහණක් වැටුවේ.
- සමට කමටහණක් වඩාගන්න, සමාධිය ඇතිකර ගන්න උපකාර පිණිස තමයි ශීලයක පිහිටියේ. ශීලයක පිහිටලා, සමට කමටහණකින් හිත වඩමින්, ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය බැලුවා.
- අපි ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය බැලුවේ, ස්කන්ධයන්ගේ ඇත්ත ඇති හැටියට දකිනකොට තණ්හාව දුරුවෙලා, උපාදානය නැතිවෙලා.
- උපාදානය නැතිවෙනකොට, තණ්හාව නැතිවෙනකොට පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන් මිදෙන්නයි. මව් මළ දුකෙන්, පියා මළ දුකෙන්, සහෝදරයා, සහෝදරී, ඥාති හිතෙහිගින් මැරුණු දුකෙන්, ජරා, මරණ, ශෝක, පරිදෙව, දුක්ඛ දොමනස්ස, උපායාසයන්ගෙන් මිදෙන්නයි.
- ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා විමුක්ති: ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදීම සඳහා. කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීම සඳහා. පංචඋපාදානස්කන්ධයන්ගෙන් මිදීම සඳහා. ජරා, මරණයන්ගෙන් මිදීම සඳහා. මිදුනහම මිදුනා කියන නුවණ ආවා.

ශීලයක පිහිටලා, සමාධි වඩමින්, ස්කන්ධයන්ගේ උදය වැය බලමින්, සතර උපාදානයෙන්ම මිදිවි මනසකින්, ආශ්‍රවක්‍ෂය වෙව්වි මනසකින්, ජීවත්වෙනවා. පංචඋපාදානස්කන්ධ දුක නිරුද්ධ කරලා, ගුරු බර බහාතබලා ජීවත්වෙනවා. එතකොට කය කෙළවරකොට ඇති වේදනාවක්, දිවි කෙළවරකොට ඇති වේදනාවක් විඳිනවා. ජරා මරණ දුකෙන් එතෙරවෙලා, ජරා මරණ දුකෙන් මිදිලා, ශෝක, පරිදෙවයන්ගෙන් මිදිලා, සිසිල්වෙව්වි, නිව්විවි මනසකින්, ස්කන්ධ පරිහරණය විතරක් කරනවා. රහතන් වහන්සේ කියලා කියනවා.

මේ ස්කන්ධයන්ට තියෙන ආයු සන්තතියත් අතහැරෙනකොට, කල් ඇතුළම නැවත යන්න තියෙන කම් නතර කරලා තිබුනේ. *නිබ්බන්ති ධීරා යථා යං පදීපො*. ඔය ධීරයන් වහන්සේ නිවෙනවා පහණක් නිවුණා වගේ කියලා කියනවා.

ඉතින් මෙතැනදී මම මතක් කළේ, ප්‍රතිවේදය හරි ගියොත් විතරයි ප්‍රතිපත්තිය හරියන්නේ කියලා කියන්නේ, මේ පයඒජ්තියේ අර්ථය හරියටම ගත්තොත් වතීමානයක, අවිද්‍යාවෙන් කමී රැස් නො වෙන විදියට, තණ්හා උපාදාන නො වෙන විදියට මේ ස්පඨී ආයතන හය පරිහරණය කරන්න. එහෙම අවිද්‍යාවෙන් කමී රැස් කරල, තණ්හා උපාදාන වුනොත් පංචඋපාදානස්කන්ධ දුක විඳින්න වෙනවා, දුකට හේතුව උඹලාට මේ කමී කෙලෙස් ටිකයි. මේ කමී කෙලෙස් නැතිකළොත්, මේ පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකෙන් මිදෙනවා, කමී කෙලෙස් නැතිකරන්න මේ ස්පඨී ආයතන හයේ නුවණ පිහිටවන්න කියන උත්තරය ගන්න වෙනවා වතීමානයට. ඒ ටික දකින්න වෙනවා.

*ඒ උත්තරය ආවට පස්සෙයි භාවනාව කියලා එකක් තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ උදය වැය බලන්න වෙන්නේත්, මේ උත්තරය සාක්‍ෂාත් කරගන්නයි. සමාධිය වඩන්න වෙන්නේ උදය වැය බලන්න උපකාර පිණිසයි. සීලයක පිහිටන්න වෙන්නේ සමාධියට උපකාර පිණිසයි. එහෙම නැතිවුණොත්, මේ යන්නේ කොහොටද කියන එකක් නැතිවෙයි. ඇයි මොකක් සඳහාද මේ කරන්නේ කියන ටික නැතිවෙයි.*

පයඒජ්තියෙන් හරියටම ප්‍රතිපත්තිය අරගෙන විඳින කාරණාවත්, මේ කාරණාව සඳහා මේ පින්වතුන් මෙහෙම කරන්න කියලා උත්තරයක් ලබා දෙනවා. ඊට පස්සේ ඒ ටික උදව්කරගෙන මේ පින්වතුන් කළොත්, අනිවායඒයෙන් ඔය ටික නො වුණොත් තමයි පුදුමය.

මම ඔහොම විස්තර කළාට ඕක ඔව්වරම ලොකු රටාවක් නෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ හම්බවෙන, බුදුරජාණන් වහන්සේට හම්බවෙන මනුෂ්‍යයෝ අවිද්‍යා සංඛාර විඤ්ඤාණ නාමරූප පටිච්චසමුප්පාද අංග, ඕවා මොකුත් දන්නේ නෑ. ඉතින් ඒගොල්ලොත් එහෙමයි කියලා හිතන්නකෝ.

මම මෙහෙම කියල දුන්නොත් මේ පින්වතුන්ට තේරුම්කරගන්න පුළුවන් වෙන්න ඕන: මේ පින්වතුන්ගේ ඇස් ඉදිරිපිටට එන්නේ කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපයක්. ඒක පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිව නැතිවෙන එකක්. ඒක නො දන්නාකම නිසා මේ පින්වතුන් මේක අල්ලාගෙන ඇති දෙයක්

හැටියට බලනකොට තියෙන වැරද්ද තමයි, ඕක නැතිවුනත්, ඇති හැටියට හිටිනවා. දැන් ඇත්ත නො දන්නාකම නිසා මේ නිමිත්තක් පහළවෙනකොට ඕක තමයි කමී නිමිත්ත කියන්නේ. ආපහු ලෝකය කියන එකක් හම්බවෙන්නෙ මේ ආයතන ටික අපි මෝඩකමට ආයෙ උපද්දවා ගන්නවා, දුක උපද්දවා ගන්නවා. ඉන්න කෙනා බලන්න යනවා කියලා ගියහමත් අපට ඉන්න කෙනෙක් පෙනෙනවා නො වෙයි, මෝඩකම නිසා අපි ආයෙත් මේ ස්කන්ධ ටිකමයි උපද්දවාගන්නේ.

ස්කන්ධ ටිකක් උපදිනකොට ආයෙත් අපට කෙනෙක් හම්බ වුනා නො වෙයි, ආයෙත් අපේ මනසේ කෙලෙස්මයි යෙදෙන්නේ. අපි මේ ටික නො දන්නාකම නිසා පුද්ගලයෙක් හම්බවෙන්න යනවා, පුද්ගලයෙක් ඇසුරු කරනවා, රන් රිදී මුතු මැණික් හම්බවෙන්න යනවා, ඒවා එක්ක ඇසුරු කරනවා වගේ තේරෙනවා. මෙහෙම කළහම තියෙන ආදීනව තමයි, ඔහොම ම කාම භාණ්ඩ, කාම වස්තු ගත්ත අත් දෙකෙන් ම, ජරා මරණ දුක ම විඳින්න වෙනවා කියල පෙන්න්න වෙනවා. පෙන්නලා මේ වගේ දුකට හේතුව මේ වැරද්ද කියලා පෙන්නලා, ඔය වැරද්ද කරන්න එපා, මේකේ තියෙන සිද්ධිය දකින්න, බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ පින්වතුන්ට පුද්ගලයෙක් හැටියට, අපිට පුද්ගලයෙක් හම්බවෙන හැටි පෙන්නනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ. මෙතැන කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත ස්කන්ධ ටික තියෙන්නේ; ඒක නො දන්නාකම නිසා මේ නිමිත්ත අපේ මනසට අරගෙන අපි පුද්ගලයෙක් කෙනෙක් දෙයක් හැටියට අපියි හිතන්නේ.

දෙවෙනි දවසෙදී ඇහැට රූප පෙනෙනකොට ම, අර නිමිත්ත අප තුළ යෙදිලයි මේ තියෙන්නේ, කියන ටිකයි අන්තිමට කියන්නේ. මේකෙන් පෙන්නනවා කවදාවත් ම ඉන්න කෙනෙක් හම්බවුනා නො වෙයි. අපි හිතාගෙන ඉන්න හම්බවෙන්න බලන්න යන කෙනෙක්, හම්බවෙනවත් නො වෙයි. කෙනෙක් බලන්න කියලා යනකොටත්, කෙනා ඉන්නේ අපේ මනස පැත්තේයි. හම්බවෙන්නේ ආයෙත් ස්කන්ධ ටිකයි. ස්කන්ධ ටික හම්බවෙනකොට ම කෙනා කියන අදහස මනසේ නැඟී තියෙනවා. දෙපැත්තේ ම පුද්ගලයෝ ඉඳලා තියෙන්නේ අපේ මනසේ. ඒක උපද්දලා පවත්වාපු ස්කන්ධ ටිකක් තියෙනවා. ඒක අනාත්මයි. අපිටත් කවදාවත් අනාත්ම ධර්මාවය තේරිලා නෑ කියන ටිකක් කියන්නේ.

මේ පින්වතුන් මේ ඇත්ත දැක්කොත් කලකිරෙනවා කියලා, ඇහේ කලකිරෙනවා රූපයේ කලකිරෙනවා කියලා කියන්නේ, අපි මේ ආයතනයන් ටික උදව්කරගෙන, කෙලෙස් කම් ටික උපද්දලා, පවත්වලා තියෙන්නේ. මේ ඇහූ මට උදව්වෙලා ජරා, මරණ, ශෝක, පරිදෙව, දුක් දොමනස් ඇතිකරවාගන්න, කෙලෙස් කම් පවත්වාගන්න කියලා මේ පින්වතුන් යම් දවසක දැක්කොත් විතරයි, මේ පින්වතුන් ඇහේ රූපෙ කලකිරීම නැතිවෙලා කියලා කියන්නේ. ඒ කියන්නේ දරුවා බලන්න පුළුවන් කියලා හිතෙන තාක්, මේ පින්වතුන් මේ ඇහූ උපද්දවාගන්නවා, රූපය උපද්දවාගන්නවාමයි.

යම් දවසකදී මේ පින්වතුන් දැක්කොත්, මේ හිතේ තියෙන නිමිත්තයි දැන් ‘දරුවා’, ‘කෙනෙක්’, කියලා හිතාගෙන ඉන්නේ. දරුවා බලන්න කියලා ගියාමත් අනාත්ම වූ ආහාරයෙන් හැදුණු ස්කන්ධ ටික උපද්දවාගන්නවා, දරුවා කියන එක සිහිකරගන්නවා කියලා ඇත්ත හොඳට පෙනුණොත් මේ පින්වතුන් දරුවා බලන්න යනවා කියන එක නතරවෙන්නේ, කළකිරෙන්නේ එතකොටයි. මොකද, ඔය මෝඩකම කරන කෙනාට දුකත් ඉවර නෑ කියලා දකිනවා. කවදාවත් ගිහිල්ලා දරුවා බලන්න බැහැ; එහෙම දරුවෙක් ඉන්නවා නම්, දරු සෙනෙහසක් තියෙනවා නම්, තියෙන දේකින් සතුට ඉපදෙනවා නම් තව කමක් නෑ ඒකට. තියෙන දේකින් දුක් විඳිනවා නම් ඒත් කමක් නෑ.

මේ කියන සිද්ධිය බලන්න. ඒ කියන්නේ උඹලා දරුවෙක් බලන්න යනවා කියලා අදහසින් ගියත්, ආහාරය නිසා, සළායතනය නිසා ස්පඨි වෙලා ස්පඨි වෙච්චි වේදනාවක් එන්නේ. උඹලාගේ මනසේ දරුවා දැක්කා, දරුවා හම්බවුනා කියලා ආපහු තණ්හා උපාදානයක් යෙදෙනවා, කියලා ක්ලේශය පෙන්නනවා. එතකොට දැන් අපට ඉන්න දරුවා අවස්ථාවකට හරි පෙනුනා නම් ඒත් කමක් නෑ. පෙනුනු නිසා එන වේදනාව තියෙනවා නම් ඒත් කමක් නෑ. දුකක් ආවත් කමක් නෑ. ඒක ඇත්තට විඳලා නේ. නමුත් මෙතැන තියෙන සිද්ධිය ගැනයි කියන්නේ. මේ වෙන්නේ වෙන දෙයක්, කරන්නේ වෙන දෙයක්, අපි හිතාගෙන ඉන්නේ වෙන එකක් ගැනයි.

දැන් මේ කියන එක තේරෙනවාද බලන්න හොඳට: බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා එයා සතර මහා ධාතුවේ කලකිරෙනවා කියලා. මෙයා මෙච්චර කාලයක් දරුවා බලන්න යනවා, රත්තරං බලන්න යනවා, තේ වතු, පොල් වතු බලන්න යනවා, කියලා හිතාගෙන හිටියට, අවිද්‍යා කම්මයන්ගෙන් සතර මහා ධාතුවයි ඉපද්දුවේ. සතර මහා ධාතුවයි උපද්දවන්නේ. ඇහූ, සතර මහා ධාතූන්ගෙන් හටගත්ත රූප ටිකයි අවිද්‍යා කම්මයන්ගෙන් උපද්දවන්නේ. ඉපදෙනකොට ම, තේ වත්ත දැක්කා, පොල්

වත්ත දැක්කා, දරුවා දැක්කා, රත්තරං හම්බවුනා, රිදී හම්බ වුනා කියලා කෙලෙස් ටික යෙදෙන හින්දා, ආයෙත් මේ ඇත්ත වැහෙනවා. අවිද්‍යා නිසා ආශ්‍රව, ආශ්‍රව නිසා ඇත්ත වැහෙනවා.

ආයෙත් ඊගාවට මෝඩකම ඉතුරුවෙනවා. ආයෙත් සතර මහා ධාතුව හදන්න කියලා. තේ වත්ත බලන්න යනවා, පොල් වත්ත බලන්න යනවා කියන අදහසින් ගියත්, ආයෙත් ඇහැ රූප වක්බු විඤ්ඤාණය නේ උපදින්නේ. ස්කන්ධ ටික උපදියි, සතර මහා ධාතුව හදාගන්න.

ආයෙත් සතර මහා ධාතුව ස්කන්ධ ටිකයි ඉපැද්දුවේ කියන එක නො දන්නා කම නිසා ආයෙත් රත්තරං දැක්කා, රිදී දැක්කා, දරුවා දැක්කා කියලා කෙලෙස් ටික යෙදෙනවා.

ආයෙත් කෙලෙස් ටික තිබුණහම වෙන්තේ, ආයෙත් සතර මහා ධාතුව උපද්දෙනවා. උපද්දෙනවා කියලා කිව්වේ, නිකම්ම නො වෙයි, සතර මහා ධාතුව උපද්දෙනවා කියන අදහසින් නො වෙයි. එයා පංචඋපාදානස්කන්ධයි උපද්දවන්නේ. ගෙදර බලන්න යනවා, දරුවා බලන්න යනවා, පොල් වත්ත බලන්න යනවා, තේ වත්ත බලන්න යනවා කියන අදහසින් යන්නේ.

ගියාම ආයෙත් වෙන්තේ සතර මහා ධාතුව නිසා උපාදාය රූපයක් හදාගෙන ඒ නිසා ස්පඨයක් එන එකයි. ආයෙත් අවසන් වෙන්තේ තණ්හා උපාදානයකින්. ‘හරි, දරුව දැක්කා, ගෙදර දැක්කා, පොල් වත්ත දැක්කා, තේ වත්තත් බලලා එනවා’. ආයෙත් මේ සතර මහා ධාතුව හදාගන්න නියෙන හේතුව ඉතුරු වුනා.

ඉතින් මේකේ කෙළවරක් නෑ. ඔහොම ගියාම අන්තිමට ලැබිලා තියෙන්නේ ජරා මරණ දුක් විඳිනවා කියන චක්‍රයක් විතරයි. කිසිම තේරුමක් නෑ.

යම් දවසකදී මේ පින්වතුන් දැක්කොත්, දරුවා බලන්න යනවා, ගෙවල් බලන්න යනවා, පොල් වතු තේ වතු බලන්න යනවා කියලා යද්දී කාමයෙන් මිඳෙන්න එනවා, රූපය පිරිසිදු දකිනවා, අපි මේ සතර මහා ධාතුව උපද්දලා පවත්වලා නේද නියෙන්නේ. ඒ ටික දකිනකොටත් ඤාතිකව අපේ මනසේ මේ ටික යෙදිලා නේද කියල දැක්කොත්, දකින මට්ටමට ආවොත් මේ පින්වතුන් කලකිරෙනවා.

ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ අතීත, අනාගත, වතීමාන, ආධ්‍යාත්මික, බාහිර, දුර, ළඟ, ඕදාරික, සියුම් හැම රූපයක් ම ‘මම

නො වෙයි, මගේ නො වෙයි, මගේ ආත්ම නො වේ'යි කියලා දකින්න කියලා. ඒ කියන්නේ අතීත, අනාගත, වර්තමාන, තමා තුළ, බාහිර, ගොරෝසු, සියුම්, හීන, ප්‍රණීත, දුර, ළඟ යම් කිසි රූපයක් තියෙනවා නම්, හැම රූපයක් ම සතර මහා ධාතු උපාදාය රූප ටිකක්. ඒ ටික නිසා අපේ මනසේ අත්තවාද උපාදාන යෙදිලා නම්, -'මම' 'මගේ' කියන එක- ස්කන්ධ ටික දකිනකොට 'මගේ' කියන, මනස තුළ උපාදානය යෙදෙනවා, ආශ්‍රව යෙදෙනවා කියලා අපි දන්නේත් නැත්නම්, අපි ආශ්‍රවයන්ගෙන් අරමුණු කරන්නේ. උපාදානීය වෙනවා. උපාදානයන්ගෙන් අරමුණු කරන්නේ. ඒ කියන්නේ, මේ රූපය දිහා බලන්නේ 'මගේ අත' කියලා. 'මම' කියලා. එතකොට මේක මගේ වෙලා, මම වෙලා පෙනෙනවා. මගේ අත කැඩිව්ව දුක විඳිනවා නම් මේ පංචඋපාදානස්කන්ධය දුකක්, දුකට හේතුව ස්කන්ධ ටික නො වෙයි. මමයි. 'මම' කියන එක නැතිවෙනවා නම් මගේ අත කැඩිව්ව දුක නැතිවෙනවා.

ඒකට තියෙන හේතුව, ඒක නැතිකරන්න තියෙන මඟ: රූපය මම නො වෙයි, මගේ නො වෙයි, මගේ ආත්මය නො වෙයි කියලා බලන්න. රූපය මම නො වෙයි, මගේ නො වෙයි, මගේ ආත්මය නො වෙයි කියලා බලන්න කියලා කිව්වේ, මේ රූපය කන බොන ආහාරයෙන් හැදුන එකක්, ආහාරය නිසා හටගත්ත එකක්, කෙස් ලොම් නිය දත් සම් මස් නහර තියෙන්නේ - ඔය කායානුපස්සනාවේ තියෙන්නේ; ඒවා පෙන්නන්නේ ඔය අර්ථයක් නිසයි. ඉස්සෙල්ලා දුක අහලා, දුකේ ඇතිවීම අහලා, දුකේ නැතිවීම අහගෙන තියෙන හිඤ්ඤ මේ ටික කියන්නේ. මාගී ඵල ලබන්න කියලා කිව්වේ, මොකද, ඵයාට සත්ත්ව පුද්ගලයෙක් නිසා එන දුකක් තියෙනවා නම්, දුකට හේතුව පෙන්නනවා -සත්ත්ව පුද්ගල භාවය උපාදානය. උපාදානය නැතිවුනොත් මේ සත්ත්ව පුද්ගල භාවයෙන් එන දුක නැතිවෙනවා. ඒ නිසා මේ ස්කන්ධ ටික බලන්න, කියන ටික පෙන්නනවා.

එතනදි තියෙන දේ තමයි අපි දැක්ම වෙන්න ඕන, මෙතැනදි මේ චක්‍රය ගැන. ඒ කියන්නේ ඉස්සෙල්ලා ම අපිට ස්කන්ධ ටික ඇහැට පෙනෙනකොට, මේකේ ඇත්ත නො දන්නා කම නිසා, අපි නිමිති හදාගන්නවා. දැන් මෙතැන ඉඳන් ගෙදර දරුවා සිහිකරනකොට මේ පින්වතුන්ට වහාම හිතාගන්න පුළුවන් වෙන්න ඕන, මේ තමයි *අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා*. මේ නිමිත්ත හදාගත්ත ඇහැක් තිබුණා නම්, රූපයක් තිබුණා නම්, වක්ඛු විඤ්ඤාණයක් තිබුණා නම්, ඒක නිරුද්ධ වෙලාමයි. නැතිවෙලාමයි. අතීත ඇහැ නිරුද්ධවෙලා. රූපය නිරුද්ධ වෙලා. වක්ඛු විඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වෙලා. එදා ඒ ඇත්ත නො දන්නාකම නිසා රස විඳ ගැනීම ම අනුව බලපු එකේ විපාකයක් තමයි, අද මේ

නිමිත්ත, කියන එක දකින්න ඕන. මේ දැන් දරුව ගෙදර කියල හිතාගෙන ඉන්නේ, මේ දරුවා කියලා හිතාගෙන ඉන්නේ නිමිත්තයි.

ආපහු මේ පින්වතුන්ට දකින්න පුළුවන් වෙන්න ඕන, ඇහැට කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත, රූපය ගැටිලා, ධාතු නානථය නිසා සංඥාව උපදිනකොට මේ නිමිත්තම නැගිටිනවා නේද. එතකොට මම දරුව දැක්ක වගේ ආයින් වෙලා නේද තියෙන්නේ කියන කාරණාව තේරුම්කරගන්න ඕන. දකින්න පෙරත්, දැක්කයින් පස්සෙන් දෙපැත්තෙන් ම කෙලෙස් ටික යෙදෙනකොට මේ පින්වතුන්ට දරුවෙක් හම්බ නො වී හිටියොත් තමයි පුදුමය. රත්තරන් හම්බ නො වුනොත් තමයි පුදුමය. රිදී හම්බ නො වුනොත් තමයි පුදුමය.

ඔය විපාකයට, අවිද්‍යා කම් ටිකක් කියන්න වෙනවා, දරුවෙකුගෙන් සැප දුක් විඳින තැනක, අවිද්‍යා කම් ටික පෙන්නන්න වෙනවා. හම්බවෙන්න කලින් මෙහෙම කෙනෙක් ඉන්නවා කියන කම නිසයි මේ විපාකය උපදින තැනකදී දරුවෙක් දකිනවා කියන මට්ටම මේ පින්වතුන්ට තේරෙන්නේ. මෙහෙමයි මේ පින්වතුන් දරුවෙක් නිසා සතුටුවෙන්නේ. මෙහෙමයි මේ පින්වතුන් රත්තරන් නිසා සතුටුවෙන්නේ. රිදී නිසා සතුටුවෙන්නේ. මුතු මැණික් නිසා සතුටුවෙන්නේ. යාන වාහන වලින් සතුටු වෙනවා කියල මේ කාම මට්ටමේ සතුටක් විඳින්නේ මනසේ තියෙන කෙලෙස් එක්ක කියන ටික පෙන්නන්න වෙනවා.

ඒකේ ඊට පස්සේ තියෙන ආදීනව ටික පෙන්නන්න වෙනවා. මේ පින්වතුන් ඔහොම විඤ්ඤා තියෙන දෝෂය තමයි, මේ පින්වතුන් දැන් ආස්වාදය ටිකයි. ඕක විඳියි මේ ආහාර ප්‍රත්‍යයෙන් හැදෙන රූපය කියන තාක්. තව අවුරුදු පණහක් හැටක් ඕන කියන්නකො. එව්වරක් නෑ. අරමුණක් අරමුණක් ගානේ නිරුද්ධවෙනවා. නමුත් වැඩිම කියන්නකෝ අවුරුදු පණහක් හැටක් ඕන නම් සැපයුක් විඳියි. අවුරුදු පණහකින් හැටකින් පසුව හරි ඒ රූප නිමිත්ත නැතිවෙයි. නමුත් ඒ කම් නිමිත්ත නැතිවෙන්නේ නෑ. මේ පින්වතුන් තව හවයකට අරං යනවා. අනන්ත සංසාරයට අරගෙන යනවා. “ආදීනව බොහෝයි” කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නන්නේ ඒකයි.

මේ දේවල් මෙහෙම නිමිති හැටියට තියාගෙන, මේ පින්වතුන් අන්තිමට පරිභරණය කරන්නේ, කම් කෙලෙස් කියන ටික බව හොඳට මතක තියාගන්න. රත්තරන්වලින්, රිදිවලින්, දුදරුවන් ගෙන්, ගෙවල් දොරවල්වලින් සතුටුවෙනවා කියල කියන්නේ කෙලෙස්වලින් සතුටුවෙනවා. කෙලෙස් කම්

ටික උපද්දලා පවත්වනවා කියන එකයි. ඔහොම කිව්වාට හරියන්නේ නැහැ. මේ පින්වතුන්ටම තේරෙන්න වෙනවා, කෙනා කෙනාට තේරෙන්න වෙනවා අපි මේ කරන වැඩේ. එතකොටයි තමන් තුළින්ම මේ කලකිරීම එන්නේ. ඒ කියන්නේ අර්ථයක් තියෙන දෙයක් වුනා නම් කමක් නෑ කියන එකයි. මම අර කිව්වේ අවස්ථාවට හරි දරුවා හම්බවුනානම් ඇත්තටම ප්‍රශ්නයක් නෑ මයි. ඇඩුවත්, ගුවි කන්න වුනත් සාධාරණයි. ඒ කියන්නේ දැන් මේ මනසේ වැරද්දක් නිසා නම් මේක.

මේ පින්වතුන් දරුවා කියලා දැක්කත්, නැතත් වේදනාවේ අඩුවක් වෙන්නේ නෑ. වේදනාව වැඩි වෙන්නේත් නෑ. ඒකයි මෙතැන තියෙන ප්‍රශ්නය. එහෙම වැඩි කර ගන්න පුළුවන් නම් තව කමක් නෑ. අපි කියමු, දැන් වක්බු සම්පස්සය නිසා යම් වේදනාවක් එනවා නම් ඒ වේදනාව එව්වරමයි. ඒ නිමිත්ත අරගෙන මේක දරුවා මෙහෙමයි මෙහෙමයි කියලා හිතුවා කියන්නකෝ. හිතලා දරුවා බලන්න කියලා ගියහම ආයෙත් වක්බු සම්පස්සයෙන් උපදින වේදනාවක් මිසක, ඊට වඩා වැඩිපුර වේදනාවක් එන්නේ නෑ මයි.

ඔහොම නිමිති හිටින විදියට අල්ලාගන්නේ නැතුව ඒ රූපය දිහාත් බලන්න පුළුවන්. බැලුවහම ඒත් රූප ස්පශ්ඨය නිසා එන වේදනාව වේදනාව මයි. දරුවා කියන අදහසින් බැලුවහමත් එන වේදනාව වේදනාවමයි. වෙනසකට තියෙන්නේ, ප්‍රථමයන්ගෙන් සතුටුවෙන ටිකයි නැත්තේ. ඒ කියන්නේ දෙවනුවට මනෝමයෙන් දරුවා අල්ලාගෙන යන ටිකෙයි වැඩි ආස්වාදය තියෙන්නේ. දුකට හේතුව තණ්හාව කියලා කියන්නේ, ඇහැට පෙනෙන තැන වේදනාව වේදනාව මයි. ඒ කියන්නේ *වේදනා පච්චයා තණ්හා* කියන්නේ මේකේ තව ගොඩක් විදින්න අපි හිතෙන් අල්ලාගෙන, එක එක දේවල් මෙහෙයවනවා: මගේ ළමයා ලොකුවුනහම මෙහෙම කරයි කිය කියා අපි කියන්නේ. ඒ ඔක්කෝම මනෝමයයි. කෙලෙස් කම් ටිකක් එක්ක කෙලෙසුන්ගෙන් සතුටුවෙන්නේ අපිව. එහෙම සතුටුවුනත් මනෝමයයි හැමදාම. ආයෙත් විපාකය විදින තැනට වක්බු සම්පස්සය හෝ සෝත සම්පස්සයෙන් මයි. විදින්න වෙන්නෙ ජීවිතේ ඔව්වරමයි.

ගෙයි ගොඩ ගහලා රත්තරන් තිබුණත් මේ පින්වතුන්ට ඇහෙන්න දකිනකොට, මේ රූපයක් දකින මට්ටමේ වේදනාවක් විතරම මයි එන්නේ. පැත්තකට වෙලා තියෙනකොට සිහිකරනකොට කනකොට බොනකොට ඒත් වුට්ටක්වත් ආසාව එනවා. කොයි වෙලාවක හරි මට මෙව්වර රත්තරන් ගොඩක් තියෙනවා නේද කියල හිතයි. හිතුවහම හිතලා යම්තම් පොඩ්ඩක් එන ආස්වාදයක් විතරම මයි තියෙන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේදී මේ අවිජ්ජා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ, නාමරූප කියන ඔය වචනත් තිබුනේ නෑ. හම්බවෙන බමුණන්ට ජීවිතයෙන් වැරද්ද පෙන්නවා. ඇත්ත පෙන්නවා. ඇත්ත තියෙන තැනක මනසේ කරන වැරද්ද පෙන්නවාට පස්සේ මේ වැරද්ද තිබුණොත් තියෙන දෝෂය තමයි දුකෙන් මිදෙන්න බෑ කියන එක පෙන්නුවහම, දුකෙන් මිදීම සඳහා තමන්ගේ වැරද්ද හදාගන්න ගොඩාක් දෙනෙක් කැමැතිවුනා. ගෙවල් දොරවල් දරුමල්ලෝ බඩුමුට්ටු කියලා භෞතික දෙයක් අයිත් කරන්න නො වෙයි, තමන්ගේ මනස අස්කරනකොට එහෙම දේවල් තිබිලත් නෑ. නැතිවෙනවා.

මෙතැන දී මට පෙන්න්න ඕන වුන දේ තමයි: අපි ගොඩාක් දෙනෙක් නිවන් දකින්න නිවන් දකින්න ඕන කියලා උත්සාහවත් වෙනවා. නො කරන දෙයක් නෑ. හැම විදියකට ම කළාට වෙන්තේ නෑ. වෙන්තේ නැත්තේ ඒකට හේතුව වෙන මොකුත් නො වෙයි, මේකේ අර්ථයම වැරද්ද තියෙන්නේ. ඔය වැරද්ද තියෙද්දී නිවන් දැක්කා නම් තමයි පුදුමේ. මොකද, දකින්න හදන නිවන කියන එක මොකක්ද කියලා දන්නේ නෑ.

කෙටියෙන් ගන්න: සෝපදිශේෂ නිබ්බානය කියල කියන්නේ, උපධි ශේෂයක් විතරක් තියෙද්දී නිවන් දැක්කා කියලා incoming විතරයි outgoing නෑ. ඒ කියන්නේ එන ස්පඨි ආයතන හයටම රූප නො පෙනෙනවා, ශබ්ද නො ඇසෙනවා නො වෙයි. ජේතවා; හටගෙන නිරුද්ධවුනාට තමන් ඩයල් කරන්නෙ නෑ ආපහු. තමන් කෝල් ගන්නෙ නෑ වගේ ඒකේ තියෙනවා කියන නිමිතිත් නෑ, නිමිති භොයාගෙන යන්නෙත් නෑ. මෝඩකමින් ආයතන ටික උපද්දන්නේ නෑ. දැන් මෝඩකමෙන් ආයතන ඉපැද්දුවහම ඒත් ආයතන ඉපිද නිරුද්ධ වුනාට, ආයතන උපද්දන මෝඩකම නැතිවෙවිවී නැති නිසා ආයෙත් මේ ආයතන උපද්දවාගන්න පුළුවන් තැනකින් උපද්දවාගන්න හදනවා. මේ ආයතන ටික උපද්දවන්න තියෙන හේතුව නැති වුනත්, උපද්දන්න හදන මේ උත්සාහය පුළුවන් තැනකින් හටගන්නවා. වතුරක් ගලාගෙන එනකොට ජල පහර වෙගවත් නම්, අපි පස් ටිකක් කපලා, බැම්මක් දැම්මොත්, අපි පස් දාපු හින්දා එතැනින් යන්න බැරිනම්, පුළුවන් තැනකින් යනවා. ඒ වගේ දැන් කම් නිමිති හදාගෙන බලන්න අහන්න කියලා අපි මේ යන්න හදනකොට, අද පුළුවන් තාක් යනවා. මේ ස්කන්ධ බිඳෙනකොට අන්තිමේදී යන්න බැරිවුනාට, යන්න පුළුවන් තැනින් යනවා.

ඒ හින්දා, යම් කිසි කෙනෙකුට ආයතන ටිකට පෙනෙන පැත්ත තියෙනවා. පෙනෙන ඇහෙන දේත් තියෙනවා. ඒකෙන් අනිත් පැත්තට යන

ටික නතර කරලා ජීවත් වෙනකොට, රහතන් වහන්සේ කියනවා. සෝපදිශේස නිබ්බාණයි කියනවා.

එයා දැක්කා, කමීක්ෂය කළා, අවිද්‍යාව නැතිකළා, තණ්හාව නැතිකළා, ආශ්‍රවක්ෂය කළා කියනවා. -කමීක්ෂයකරඥානය කියල කියන්නේ- එය ඇතිවෙනවා. ඒකටයි නිවන් දකිනවා කිව්වේ. ඒ ටිකයි මේ කරගන්න ඕන. කරන්න හදන්නේ.

ඒක කොහොමහරි කෙරුවාට හරියන්නේ නැහැ. මේ රූප කලාප බිඳි බිඳි යනවා කියල බැලුව කියලා මේක හරියන්නේ නැහැ. වේදනාව, ඇඟ ඇතුළෙන් තියෙන වේදනාව බැලුවා කියල හරියන්නේ නැහැ. හමට යටින් බැලුවා කියලා හරියන්නේ නැහැ. කඩ කඩා බැලුවා කියලා හරියන්නේ නැහැ. හරියනවද කියලා බලන්නකො. දැන් මේ එක එක ක්‍රම නේ. මේ දඹිනයම ගන්න වෙනවා. ඉස්සෙල්ලා මේ දඹිනයම බලන්න වෙනවා එයාට.

දඹිනයෙන් පහ කළ යුතු සක්කාදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාස කියන ක්ලේශයන් තියෙනවා. ඒ කියන්නේ එයාට මේ දඹිනය ම එන්න වෙනවා ඉස්සෙල්ලා. *අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා, සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං*, කියන මේ පටිච්ච සමුප්පාදය ම දකින්න වෙනවා. ඇත්ත නො දන්නා නිසා අවිද්‍යාවෙන් කමී නිමිති හදාගන්න හැටි, කමී නිමිති නිසා අපි විපාකයක් උපද්දනවා. ඒද තියෙන උපද්දන තැන අනාත්මයි. නමුත් තියෙන දෝෂය තමයි, එබඳු විපාකය උපදිනකොටම අනිත් පැත්තෙන් ඒක යෙදෙනවා ආපහු. ඒ කෙලෙස් ටික යෙදෙනවා. දෙපැත්තකින් කමී කෙලෙස් යෙදෙනකොට මේ පින්වතුන් පංචඋපාදානස්කන්ධයක් මැද්දේ ඉන්නේ. ලෝකයට කවදාවත් හම්බවෙන්නේ නැහැ. (ලෝකය කියල කිව්වේ incoming පැත්ත නො වෙයි, outgoing පැත්තයි.) ඒ කියන්නේ හැම වෙලාවෙම අපට හටගෙන නිරුද්ධවෙන පැත්ත හම්බවෙන්නේ නැ නේ. අපි මේ අරමුණු විඳින්නේ ඇති දෙයක් හැටියට අල්ලාගෙනයි. අවසන්වෙන්නේ තියෙනවා කියන තැනකින්. ආපහු බලන්න යන්නෙත් තියෙනවා කියන තැනකින්. හම්බවෙන්නෙත් තියෙනවා කියන තැනකින්. යෙදෙන්නෙත් තියෙන දෙයක් මට්ටමේ කෙලෙස්මයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ, “බලු දම්වැලෙන් බඳින ලද බල්ලා, ඇවිද්දොත් ඒ කනුව වටා ම ඇවිදිනවා. හිටගෙන ඉන්නෙත් කනුව වටා ම හිටගන්නවා. නිදාගෙන ඉන්නෙත් කනුව වටා ම නිදාගන්නවා. ඉඳගෙන ඉන්නේ ඒ කනුව

වටා ම ඉඳගෙනයි. ඒ වගේ අශ්‍රැතවත් පෘතග්ජනයා හැසිරෙන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයක ම හැසිරෙනවා. ඇවිදින්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයකින්. නිදාගන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයකින්. ඉඳගෙන ඉන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයකින් ඉඳගෙන ඉන්නවා - අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා කියන එක ඇතුලේ” කියලා දේශනා කරනවා.

එතකොට මම මෙතැනින් අද අවධාරනය කරන්න යෙදුනේ:

- මේ අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා කියල පෙන්නන ටිකෙන්, අතීත හේතු පෙන්නන එක ඇත්ත. අතීත හේතු පෙන්නන්නේ වතීමාන ඵලයට හේතුව පෙන්නන්න කියන අදහසකින් නො වෙයි, අතීතයේ මේ වැරද්ද කළ නිසයි උඹලා මෙතැනට ආවේ කියන එක පෙන්නන්නයි, පුබ්බන්තේ ඥානය ඕකෙන් පෙන්නනවා කියන එක කියනවා.
- වතීමානයක ඵල හේතු සක්කි කියන එකෙන් පෙන්නන්නේ, අද කමී රැස්කරගත්තොත්, අවිද්‍යාවෙන් තණ්හා උපාදාන වුණොත්, අනාගතයට යනවා කියන එක පෙන්නන්න මිසක, එතැන අනාගතයට ඇතිවෙන සිද්ධියක් කියනවා නො වෙයි. සිද්ධිය පෙන්නන්නෙ වතීමානයට අපේ මනස ගන්න මිසක වෙන මොකුත් නො වෙයි.
- පුබ්බන්ත අපරන්නෙ ටිකෙන් පෙන්නනවා, අතීතයේ වැරද්ද නිසා අද, අද මේ වැරද්ද කළොත් යනවා. අතීතයේ මේ වැරද්ද නො වුනේ නම් අද මෙහෙම තැනකට මේ පින්වතුන් එන්නේ නෑ. අද මේ වැරද්ද නො කළොත් අනාගතයට මෙහෙම වෙන්නේ නෑ කියලා වතීමානයක වැරද්ද, නිවැරද්ද දෙක පෙන්නන්න පුළුවන් තැනකට එනවා කියන එක මම මේ පටිච්ච සමුප්පාද වක්‍රයෙන් මුලින් ම මතක් කළා. ඒකෙන් මනස වතීමානයකට අරගෙන දුන්නා. කොච්චර වුනත් ඔය දඹිනය මත අරගත්තොත් වතීමානයකදී මෙයාට ආශ්‍රවක්‍ෂය වෙන දඹිනයක් උපදිනවා මයි.

අද අවිද්‍යාව මොකක්ද, සංඛාරය මොකක්ද, අවිද්‍යා සංඛාරයෙන් උපදින විඤ්ඤාණය මොකක්ද කියලා අද ජීවිතයෙන් පටිච්ච සමුප්පාදය ම දකින්න පුළුවන් වෙන්න ඕන. අපි කාමාවචර මට්ටමේ වෙන්නේ කාමභූමියට

අයත් කෙනෙක් වෙන්නේ මෙහෙමයි, අපි රුපාවචර බ්‍රහ්මයෙක් වෙන්නේ මෙහෙමයි, අරුපාවචර බ්‍රහ්මයෙක් වෙන්නේ මෙහෙමයි, රහතන් වහන්සේ නමක් වෙන්නේ මෙහෙමයි, කියන ටික ඕකේ තියෙනවා, එතකොට. අවිද්‍යාව කාමාවචර මට්ටමෙයි කියලා කියන එකේ තේරුම තමයි, ඒකේ ලක්ෂණය තමයි, එයාට ධාතු දහඅටක්, ආයතන දොළහක්, ස්කන්ධ පංචකයක්, පංචඋපාදානස්කන්ධයක්ම හමුවෙන මට්ටමකට කාමාවචරයි කියනවා. මේ එන පැත්ත නොවෙයි; යන පැත්තයි. ආයතන හයේ එන පැත්ත එනවාමයි.

**අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා** කියනකොට දකින්න:

- අවිද්‍යාව කියනකොට incoming එකෙයි ඇත්ත නො දකින්නේ.
- සංඛාර කියනකොට outgoing එකට ආරම්භයයි.

රුපාවචර කියලා කිව්වේ යම් ස්කන්ධයක් ඉපදෙන්න පෙරත්, ඉපදුනායින් පස්සෙන්, රුපාවචර මට්ටමේ සංයෝජනයක් නම් යෙදෙන්නේ, මේ ස්කන්ධයට කිව්වා රුපාවචර කියලා. ආපහු එයාට අනුවෙනවා නම් ආයතන හයක්, ධාතු නවයක්, ස්කන්ධ පංචකයක්, රුපාවචරයි කිව්වා. එයාට හම්බවෙනවා නම්, -ආයතන හයටම එනවා- ආපහු යන්න හම්බවෙනවා නම්, එකම එක ආයතනයක් විතරක් - අර මම කිව්වේ රූපයක් දැක්කත්, හටගෙන නැතිවුනත් තියෙන්නේ අවිකාශය නේ, නැත්නම් සංඥාවක් නේ, කියනවා වගේ මොනවා හරි මට්ටමක එකක් විතරයි නම් හම්බවෙන්නේ - එයාට තියෙන්නේ ආයතන දෙකයි, ධාතු තුණයි, නැත්නම් ධාතු දෙකයි, ඒ වගේ අරූප මට්ටමේ ස්කන්ධ හතරයි, කියලා මනස ම විතරක් නම් හම්බවෙන්නේ.

කෙනෙකුට, incoming එක තියෙනවා. හටගෙන නැතිවෙනවාය කියන, පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිව නැතිවෙනවාය කියන තැන නම් තියෙන්නේ, එකම ආයතනයක්වත් අනුවෙලා නැත්නම්, ධාතු අටලොසෙන් එක ම ධාතුවක්වත් අනුවෙලා නැත්නම්, පංචඋපාදානස්කන්ධවලින් එකක්වත් උපාදානවෙලා නැත්නම්, අනුවෙලා නැත්නම්, මෙයා පංචඋපාදානස්කන්ධයන්ගෙන් මිදිලා, ආයතන දොළහෙන් මිදිලා, ධාතු අටලොසෙන් මිදිලා, හටගෙන නිරුද්ධවෙනවා, ලෝකයෙන්ම මිදිලා. ජරා මරණයෙන් මිදිලා; ස්කන්ධ පරිහරණයක් කරනවා, කියන තැනක් තියෙනවා.

මේ ආපහු කියන්නේ කමී පැත්තෙන්. මෙයාගෙ මේ කමී පැත්තට. කමී කියන්නේ නුවණ කියනවා. එතැනදී රහතන් වහන්සේ කියනවා.

ස්පඨිය එක් අන්තයක්, ස්පඨි සමුදය එක් අන්තයක්, ස්පඨි නිරෝධය මැදයි. රූපය එක් අන්තයක්, නාමය එක් අන්තයක්, විඤ්ඤාණය මැදයි. ආධ්‍යාත්මික ආයතන එක් අන්තයක්, බාහිර ආයතන එක් අන්තයක්, විඤ්ඤාණය මැදයි කියල කියන්නේ: මේ අපි ඉස්සර කතාකරපු ටික ම ආපසු ගන්න. මේවා එකක්වත් අහු නො වන තැනකින් නම් ජීවත් වෙන්නේ, මේ ධර්මයෝ හටගෙන නිරුද්ධවෙනවා කියන දැනුමකින් නම් ජීවත් වෙන්නේ. මේවා අහුවෙන්නේ නැත්නම්, කියන තැනකින් නම්. එතකොට කියනවා රහතන් වහන්සේ කියලා.

එතකොට ඒ ටික මට මතක් කරන්න වුනේ, මෙන්න මෙහෙමයි වෙන්නේ කියන එකටයි. මේ පටිච්ච සමුප්පාදයේ පෙන්නන්නේ අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා කියලා තුන් භවය ඇතිවෙන හැටියි, භවය තුළ ජීවත් වෙන හැටියි කියන එකයි. ඒක අයිති නැහැ, ඔය විඤ්ඤාණ නාමරූප සළායතන එස්ස වේදනා කියන ටික ම, දකින්න. පෙර අවිද්‍යා කමී නිසා මෙතැනට ආවා කියල පෙන්නන්නත් ඕකේ කාරණාවක් තියෙනවා. ඔය ටිකේ ඇත්ත නො දැන අද අවිද්‍යා කමී කරගෙන ඒකට ඔය විපාක උපද්දනවා කියන එක පෙන්නන්නත් ඕකෙම තියෙනවා. ඒකයි මේ ලෝකයේ භොයාගන්න බැරි මේ සිද්ධිය.

තණ්හා මූලිකයි, අවිද්‍යා මූලිකයි කියලා දෙකක් තියෙනවා කියල කිව්වේ:

- ප්‍රතිසංස්කාර සාපේක්ෂකව විඤ්ඤාණ නාමරූප සළායතන එස්ස වේදනා කියපු ටික තණ්හා මූලිකයි. ඒ කියන්නේ incoming එක, තණ්හා මූලිකයි.
- Outgoing එක, ඒ කියන්නේ දැන් දැකපු නිමිත්ත තියාගෙන ආයෙත් ස්කන්ධ ටික උපද්දනවා නම්, ඒක අවිද්‍යා මූලිකයි.

ඉස්සෙල්ලා ම කන බොන ආහාරයෙන් යුක්ත රූපය ඇස් හමුවට එන ටිකේදී තියෙන්නේ තණ්හා මූලිකයි. තණ්හාවෙන්, තෘෂ්ණාව නමැති වඩුවා ගේ හදපු තැනින් තියෙන්නේ මේ ටික. ප්‍රතිසංස්කාර මට්ටමෙන්. ඔන්න ඇහැට පෙනෙන තැන.

ඒක හටගෙන නිරුද්ධ වෙනවා කියන එක නො දන්නාකම නිසා, නිමිත්තක් හදාගෙන, නිමිත්ත සොයාගෙන යන්න ඕනෑ කියන අදහසින් ආයෙත් මේ ආයතන ටිකම උපද්දෙනවා නේ. එතකොට මේ ආයතන ටිකම උපදිනවා; දැන් අවිද්‍යා මූලිකයි. දෙපැත්තක් තියෙනවා.

- එතකොට incoming කියපු තැන, එතැන ඉඳලා, එතැන ඇත්ත නො දැන, කමී නිමිති හදාගත්ත තැන, අතීත හේතු. ඔන්න හේතු සක්‍රියක්, එලයට හේතු හදාගත්තා. එලය නැහැ. අපි හේතු හදාගත්තු තැනක්.
- අපි කියමු ‘උපුල් මහත්තයා’ කියන එක සිහිකරලා බලන්න යනකොට, ඒ පෙනෙන ඇහැට රූපයට වක්බු විඤ්ඤාණයට කියනවා, විපාකය හම්බවෙන තැනට අවිද්‍යා සංඛාර පෙරයි කියලා කියනවා. දැන් එක්‍ෂණිකවත් මෙතැනට එන්න හේතු එල සක්‍රියක්. අවිද්‍යා කමී කියන හේතු ටික නිසා උපද්දවාගත්ත ටිකක් විපාක ටික.
- ඊට පස්සේ පනෙනෙවත් එක්කම ‘උපුල් මහත්තයා, කෙනෙක්’, කියන කෙලෙස් ටික නම් යෙදෙන්නේ: එල හේතු සක්‍රියක්.
- ඒකෙම අනාගතේටත් ආයෙ ‘උපුල් මහත්තයා’ බලන්න ඉතුරුවෙනවා නේ: හේතු එල සක්‍රියක්. මේ එක්‍ෂණිකව මේක ඇතුළේම ඔක්කෝම ටික අපි ගාව යෙදෙනවා.

ඊට පස්සේ මේකෙ තියෙනවා ආකාර විස්සක්, දැන් incoming වෙන තැන, ඇහුලට පනෙනෙ තැන, ඇත්ත නො දන්නා කම අවිද්‍යාව, ඒ නිසා හටගත්ත නිමිත්ත තමයි සංඛාරය. නිකං නො වෙයි ඒ සංඛාර නිමිත්ත පුද්ගලයෙක් කියල හිතල, හොඳයි කියල, තමයි අතහැරෙන්නේ.

- අවිද්‍යා සංඛාර තණ්හා උපාදාන හව කියන ධර්මා පහ ම ඒකෙ තියෙනවා. එබඳු වූ නිමිත්තක, එබඳු වූ කෙලෙස් ගතියකුත් නිසයි, උපුල් මහත්තයා බලන්න යන්න ඕන කියල දෙවනුවට උපද්දන්නේ ඒකයි.
- එතැන ආයෙත් විඤ්ඤාණ නාමරූප සලායනන එස්ස වේදනා කියල ටිකක් තියෙනවා.

- ආයෙත් ඇහැට පෙනෙනකොට ම නිකං තණ්හාව එන්නේ නෑ. අර අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත කමී නිමිත්තම මුල්වෙලා, ‘උපුල් මහත්තයා හොඳයි’ කියාපු ගති ටික ආයෙත් සිහිකරනවා. එතකොට දෙවනුවට ආයෙත් **අවිද්‍යා සංඛාර තණ්හා උපාදාන හව**. ඒ කියන්නේ, ආයෙත් ‘උපුල් මහත්තයා’ දකින්න පුළුවන් කියන තැනක ඉන්නවා.
- ඔය ආකාර විස්සෙන් කියන්නේ ඒකයි.

මෙතැන තියෙනවා කොට්ඨාස හතරක්.

1. ඒ කියන්නේ හිතේ තියෙන නිමිත්ත එක කොටසක්.
2. ඇහැට ජේන්න, හිතේ තියෙන එක බලලා, බලන්න හදනකොට ස්කන්ධ ටික තව කොටසක්.
3. ස්කන්ධ ටික දකිනකොටම ආපහු සත්ත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක්, කෙනෙක් කියල කෙලෙස් ටික මනසෙ යෙදෙන එක තවත් කොටසක්.
4. මේ කේල්ශයන් මුල් කරගෙන, ආයෙත් බලන්න යනවා කියන තැනකින් තව කොටසක්, කියල කොටස් හතරකුත් ඒකේ තියෙනවා.

නො දන්නවා වුනත්, ඔය වගේ වක්‍රයක්, සිද්ධියක්, සිද්ධාන්තයක් අපේ ජීවිතයේ අඛණ්ඩව, වෙනකොට, වෙනව නම්, අපි ලෝකයක් තුළ පුද්ගලයොත් එක්ක ජීවත් නො වුනා නම් තමයි පුද්ගලය. හොඳට හිතන්න, මේ වෙලා තියෙන්නේ මේ සිද්ධිය පැහැදිලි නො වුනොත් මේකෙ ගැලවෙන්න තැනක් ගලවන්න තැනක් ඇත්තෙන්ම නෑ. කෙලෙස් ගෙවෙන්න නෑ. මේ සිද්ධිය පැහැදිලි වෙන්න වෙන්න සිද්ධියේ මෝඩකමේ තියෙන බැරැරුම් කම තේරෙනවා. කලකිරෙන්නේ ඒකට වෙන මොකුත් නො වෙයි, මෝඩකමයි අඩුවෙන්නේ. මේක පැහැදිලි වෙන්න වෙන්න මෝඩකම අඩුවෙනවා.

අලියා අඤ්ඤා කටු කනකොට කටේ ඇතිලා ලේ රහත් එක්ක නේ විඳිනවා කිව්වේ. බැරිවෙලාවත් කවදා හරි ‘මම මගේ ම කටේ ලේ රහ නේ විඳින්නේ’ කියලා දැක්කොත්, කලනොකිරුණොත් නේ පුදුමේ. අඤ්ඤා ගහට හොඹේ දික්කරන එක අඩුවෙන්න නම්, දකින්නම වෙනවා තමන් ගේ මනසේ තියෙන්නේ කටේ තියෙන ලේ රහ නේද කියන එක.

ඒ වගේ මෙහේ දරුවා අඬන එක නතර වෙන්න නම්, අනිවාර්යයෙන් ම දකින්න වෙනවා ස්කන්ධ තියෙන තැනක අපේ උපාදානය යෙදෙන හැටි, කම් කෙලෙස් යෙදෙන හැටි දැක්කොත් මයි, සතර මහා ධාතුව අල්ලන එක නතරවෙන්නේ.

දැන් මෙතැන තියෙන්නේ සුදු පාට වීදුරුවක්. මම දන්නෙ නෑ; මම රතු පාට කණ්ණාඩියක් දාගෙන, රතු පාට එක අල්ලන්න හදනවා නම් මෙහෙම. කවදාවත් මම මේ කණ්ණාඩිය ගලවන්නේ නැතුව, මෙහෙත් රතුපාට එකින් මාව අතහරවනවා කියන එකක් නම් වෙන්නේ ම නෑ. ඒක අයිත් කරන්න කියලා මම මේක කැඩුවත්, බිත්දත්, කුඩු කෙරුවත්, මොනවා කෙරුවත්, හරියන්නේ නැහැ. එහේ නො වෙයි නේ ඕකේ දෝෂය තියෙන්නේ. යම් දවසකදී තේරුණොත් ඔහේ අල්ලන්න රතුපාට එකකින් අයිත්කරන්න අල්ලන්න දැහලුවාට වැඩක් නෑ; ඒකේ නො වෙයි දෝෂය තියෙන්නේ. ඔබේ කණ්ණාඩියෙයි දෝෂය තියෙන්නේ කියලා, එදාට තමයි මම මෙහේ ඔට්ටුවෙන ඔට්ටුවිල්ලේ කලකිරෙන්නේ. එතකොට කණ්ණාඩිය ගලවගන්නයි උත්සාහවත් වෙන්නේ.

ඒ වගේ දැන් මෙහේ දරුවා කියල දැකල නම් තියෙන්නේ ඔය දරුවාට උපස්ථාන කරන්න, උපකාර කරන්න, හදන්නමයි උත්සාහය. ආයෙ ඒක නම් නවත්වන්න බෑ මයි. කොච්චර කිව්වත් හරියන්නේ නැහැ. තණ්හා කරන්න එපා, මෙව්වා කෙරුවාට හරියන්නේ නැහැ. හරියන්නේ ම නැහැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කියන්නේ, දුකට හේතුව තණ්හාවයි. දරුවා මැරිව්ව නිසයි දුක් විඳින්නේ. දුකට හේතුව තණ්හාවයි. මේ ලෝකයේ. තණ්හාව නැතිවුනොත් මේ දුක නැතිවෙනවා, කියලා පෙන්නලා, එහෙනම් තණ්හාව නැතිකරගන්න කිව්වේ නැහැ. කණ්ණාඩිය ගලවන්න ක්‍රමයක් පෙන්නන්නේ. ඊට පස්සේ දෙන්නේ වෙන වැඩක්. මේ ඇත්ත බලන්නකෝ කියලා දෙන්නේ. ඇත්ත බලනකොට ඇත්ත පෙනෙන්න පෙනෙන්න තේරෙනවා, දරුවෝ කියන එක තියෙන්නේ මෙහේ.

රතුපාට කියන එක අල්ලන්න නම් මම හැදුවේ, ඒකට හේතුව කණ්ණාඩියයි. රතුපාට එක අල්ලනවා නම් ඒකට හේතුව කණ්ණාඩිය. කණ්ණාඩිය ගැලෙව්වොත් මේකෙන් මිදෙන්න පුළුවන් බව කියලා, නමුත් දෙන්නේ වෙන ක්‍රමයක් කණ්ණාඩිය ගලවන්න. මොකද, කිව්වට ගලවන්නේ නෑ මම. ඇත්ත පෙන්නන්න වෙනවා මෙතැන. කණ්ණාඩියක තියෙන

ස්වභාවය මෙන්ම මේකයි. ඒකේ වණිය මෙන්ම මෙහෙමයි. මෙබඳු වණිය. මේ විදියට දාගත්තහම මෙහෙමයි ජේන්තේ. එයාට දාලා පෙන්නන්න වෙනවා, නෑ එයා පිළිගන්නේ, ඒ ජේන්තේ ම රතුපාටිත්මයි කියලා. ඊට පස්සේ කොළපාට කණ්ණාඩියකුත් දාලා පෙන්නන්න වෙනවා. “අරක ගලවලා බලපන් දැන්. දැන් කොළපාටට ජේන්වා නේ. ඒකෙන් නේ. දැන් ඕකත් ගලවපන්. දැන් දාපන් කහපාට එකක්. දැන් බලාපන්. එහෙනම් දැන් පෙනෙනවාද බලපු බලපු නිසයි පෙනිල තියෙන්නේ” කියල පෙන්නනවා.

“දැන් දාපන් කාම උපාදානය. දැන් රත්තරන් වගේ රිදී වගේ පෙනෙයි. දැන් දාපන් අනිත් කණ්ණාඩිය. අත්තවාද උපාදානය. දැන් පුද්ගලයෙක් හැටියට පෙනෙයි, සත්ත්වයෙක් හැටියට පෙනෙයි”. මේ එක එක කණ්ණාඩි දාලා පෙන්නනවා ඉතින්.

තණ්හාව කියයි, උපාදානය කියයි, ඕස කියයි, යෝග කියයි, ආශ්‍රව කියයි; ඊට පස්සේ දාල පෙන්නනවා දැන් කොහොමද? දැන් පෙනිලා තියෙන එක එක විදියට පෙනුනා නම්, දැන් එහෙනම් පෙනිලා තියෙන්නේ කොහොමද? කොහේ එකක්ද? එහෙනම් කණ්ණාඩියේ දෝෂය නේ, කියල පෙන්නලා එහෙනම් කණ්ණාඩිය ගලවන්න, ඕයා රතුපාට අයිත්තරන්න හදන්න ඕන නෑ. කණ්ණාඩිය ගලවන්නකෝ, කියනවා වගේ දුක අයිත්තරන්න ඒවා මොකුත් කරන්න ඕන නෑ. උපාදානය අයිත්තරන්න ක්‍රමය පෙන්නනවා.

ඒක පෙන්නන්න තමයි, ඒකට උත්සාහය ඇතිවෙන්න තමයි මේ ඇත්ත පෙන්නන්නේ ඉස්සෙල්ලා. මේ ඇත්ත පෙන්නුවේ නැත්නම් කවදාවත්ම මේ ‘දරුවා’ කියන තැනින් මිදෙන්න බෑ. ගෙවල් දොරවල් රන් රිදී මුතු මැණික් කියන තැනින් ලෝකයාට මිදෙන්න බෑ. ලෝකය ඇතිවෙන හැටි පෙන්නනවා ඉස්සරවෙලා.

ඉතින් ඒකේ තව සියුම් සියුම් කාරණා ගොඩාක් තියෙනවා: විඤ්ඤාණ නාමරූප කියනකොට ඒකේ තව සිද්ධි වෙන හැටි තියෙනවා. ඕක දෙපැත්තට යනවා. නාම රූප කියන කොට incoming එකේදිත්, outgoing එකේදිත් දෙපැත්තෙ ම නාමරූප වෙනවා, නමුත් දෙකේ වෙනසක් තියෙනවා.

ඇතුළේ ඉඳන් එළියට යනකොට නාමරූප වෙනකොටත්, එළියෙ ඉඳන් ඇතුළට යනකොටත් මේ නාමරූප වෙන එකේ වෙනස්කම් තියෙනවා. නමුත් එකම සිද්ධිය. එළියෙ ඉඳන් ඇතුළට යනකොට නාම රූප කියන කොට වක්ඛායතනය, සෝතායනය, මේ ටික අනුවෙනවා රූපයට. ඇතුළේ ඉඳන්

යනකොට අහුවෙන්නේ යං රූපං නිස්සාය වත්තනි මනෝ විඤ්ඤාණ ධාතු නං රූපං. යම් රූපයක් ඇසුරුකරගෙන මනෝ විඤානය පැවතුණොත් ඒ රූපයයි රූපය වෙන්නේ. විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං කියන කොට.

\*\*\*\*\*

දැන් කැමැති කෙනෙකුට ඕන ප්‍රශ්නයක් අහන්න පුළුවන්:

**ප්‍රශ්නය:** අපැහැදිලියි.

ඔව් මේ මනෝ විඤානය පවතින තැන රූපය. ඒකට අපි වස්තු රූපය කියල කියන්නේ. ඇතුළේ ඉඳන් යනකොට විඤානය, මනෝ විඤානය. නාම රූප වෙනකොට, ඒ හිත ඇසුරු කරගෙන ඉන්න රූපයත් නාම ධර්මයත් දහ යුතුයි. එළියේ ඉඳන් එනකොට විඤ්ඤාණය, වක්ඛු විඤ්ඤාණය, සෝත විඤ්ඤාණය, වෙන්න පුළුවන්. රූපය ඇහැන් රූපයත්, කනත් ශබ්දයත්, ඒ වගේ වෙනස්කම් තියෙනවා ඕකෙන්. කර්මයයි විපාකයයි, ඒක ඒතරම්ම වැඩක් නැහැ. විශේෂයෙන්ම කියන්න යොමු වෙච්ච දේ තමයි, අනුමානට හරි අපට තේරෙනවා නම්, අපට වෙලා තියෙන දේ මොකක්ද කියන එක. ඒ කියන්නේ මේ ලෝකයේ සත්ත්වයෝ හම්බවෙන්නේ, පුද්ගලයෝ හම්බවෙන්නේ, මට මාව හම්බවෙන්නේ, මාව පෙනෙන්නේ කොහොමද කියන එක. මේ ධූපය කන බොන ආහාරයෙන් යුක්තයි. දකිනකොට ම මම කියන ආශ්‍රව යෙදිල නම් මනසේ තියෙන්නේ, කෙලෙස් නම් යෙදිලා තියෙන්නේ, දැන් තේරෙන්නේ මට මේ මම වගෙයි. එතකොට ආශ්‍රවක්‍ෂය කරගන්න කියන්නේ මේ රූපය මෙහෙම බලනකොට මනස තුල පෙර පසු දෙකේම මනස ප්‍රභාස්වර නම්, පිරිසිදු නම්, කිසිම ක්ලේශයක් නිමිත්තක් නැති නම්, පෙනෙනවා කියන තැන විතරක් නම් තියෙන්නේ, මම කියන හැඟීමක් නැ. දිට්‍ඨො දිට්ඨමත්තං, සුඛෙ සුඛමත්තං, මුඛෙ මුඛමත්තං, විඤ්ඤානෙ විඤ්ඤානමත්තං කියන්නේ, ඔය හැම එකක් ම කියන්නේ එක ම තැනකටයි.

කොහොම හරි එක අර්ථයක් තේරුම්කරගන්න පුළුවන්. විශ්වාසයක් තබන්න, මේ ක්‍රමය ගැන. මේ පින්වතුන් මේ ක්‍රමයේ හැප්පි හැප්පි ඉන්න. මොනවා හරි දෙයක් කරන්නේ නැතුව ඔය රූප කලාප බිඳි බිඳි යනවා, නාමරූප බලනවා වගේ, මොනවා හරි විහිලුවක් කරන්නේ නැතුව, ඇත්තට මේ පටිච්චසමුප්පාදය හරියට මම පෙන්වාපු ක්‍රමයට හිතන්න හුරුවෙන්න.

සීලයක පිහිටන්න, හිත වඩන්න, මේ පටිච්ච සමුප්පාදය හිතනකොට හිතනකොට අඩුපාඩුවක් තිබුන බව තේරුණොත් ඒක ආපහු පොඩ්ඩක් හදාගන්න. මේක කොහොමද කොහොමද කියලා. ඕකෙන්ම මේ හිතන ක්‍රමය නිවැරදි වුනොත්, මේ පින්වතුන් ඒ විදියට හිතනවානම්, මේ දහම පහළ නො වුනොත් තමයි පුදුමේ. කළින් හිතපු ක්‍රමයට මේ දහම පහළවුණොත් තමයි පුදුමේ. ඒ නිසා මේක මේ මම ගැන නො වෙයි, මේ ධර්මාවය ගැන විශ්වාසයක් තබාගන්න. මේක බොරුවක් නො වෙයි. මේක සහේතුකයි.

ඒ කියන්නේ මම බය නැතුව කියන එකක්, මම මේ සසුනේ වගකීමකින් කියන එකක්.

මේ විඤ්ඤාණ නාමරූප සළායතන එස්ස වේදනා කියන තැන outgoing, incoming කියලා දෙකක් තියෙනව කියලා දන්නේ නෑ. මෙතැන ධර්මා දෙකක් තියෙනවා, ඒ කියලා, ඒ දෙක වෙන්තේ කොහොමද කියල පෙන්නන්න කිසි කෙනෙක් දන්නේ නැහැ. දැකලත් නැහැ. එකම සිද්ධියකින් විතරයි පෙන්නලා තියෙන්නේ. එහෙම පෙන්නුවොත් වැරදියි. අපට ගොඩයන්න බැහැ.

එහෙම වුනොත්, අතීත හේතුවට තණ්හා උපාදානවෙලා වතීමාන ඵලයකුත්, වතීමාන ඵලයට, වතීමාන හේතුවත් හදාගන්නවා කියලා සක්කිය ආපහු හදාගන්න ආපහු බැරිවෙනවා ඔතැන අපට. හේතුව ඵලයකුත්, ඵලය හේතුවකුත් කරගන්නවා නම් ඒක පෙන්නන්න වෙනවා නේ එහෙනම්.

මේ ජීවිතයේ ඇතුළත අවිද්‍යාව කියන එකකින් කෘත්‍යයක් නැතුව පෙර සිද්ධියකින් දාලා ඒකට විපාකයක් හැටියට ගත්තම outgoing, incoming ඔක්කෝම එකම මට්ටමක වෙනවා. ඒ කියන්නේ ඇතුළට එන ස්කන්ධය, යන ස්කන්ධය ඔක්කෝම එකම මට්ටමක් වෙනවා. එතකොට මොකුත් කරන්න බැහැ. සෝපදිශේස නිබ්බානය කියල එකක් ලැබෙන්නේ නැහැ.

එතකොට ලැබෙන උත්තරය තමයි අද තණ්හාව නැතිකරන්න පුළුවන්, අනාගතයට තමයි ජරා මරණ දුක නැතිවෙන්නේ කියල. නමුත් මේ ශාසනයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දුක පෙන්නවා, දුකට හේතුව තණ්හාවයි, තණ්හාව නැති කළොත් දුක නැතිවෙනවා කියන, දුක නිරුද්ධ කරන්න පුළුවන් කියන වචනය ඔප්පු කරන්න බැරිවෙනවා.

තණ්හාව නැතිවෙව්වි ගමන්ම, මාභීයට අනතුරුව ඵලය උපදිනවා කියන ටිකත් අකාලිකයි කියලා පෙන්නන්න බෑ. ඇයි තණ්හාව නිරුද්ධ වුනා

නම් ඒ මොහොතේ ම දුක නිරුද්ධ වුනා වෙන්න ඕන නම්, මාර්ගයට අනතුරුව ඵලය කාලිකයි, එතකොට කවදා හරි දවසක වෙනවා.

නමුත් ඕකට ලෝකය හිතාගෙන ඉන්නේ මාර්ගය වැඩුවහම, නිවන කියන එක එක්කම පෙනිලා අනභූරෙනවා කියලයි. නිවන කියල හිස් බව වගේ එකක්. නමුත් නිවන කිව්වේ සළායනන නිරෝධයයි. ඒ කියන්නේ හටගත්ත ස්කන්ධයන් නිරුද්ධවෙනවා කියන එක දකිනවා. අතීත ඇහැ නිරුද්ධයි. අනාගත ඇහැ ඉපදුනේ නෑ. වර්තමාන ඇහැ හටගෙන නිරුද්ධවෙනවා කියලා දකින තැනක ජීවත් වෙනවා, කමී කෙලෙස් නැතිව මේකට නිවන් දැක්කා කියනවා.

අද දකින්නේ එහෙම නො වෙයි. මෙහෙම කරගෙන කරගෙන ගියහම නිවන කියල ශුණාතාවයක් හිස්බවක් එක පාරටම පෙනෙයි, පෙනිලා අනභූරෙයි. අද තියෙන්නේ ඒ වගේ තැනකින් එකක්.

නිවන කියන එක ගැනත් එක එක්කෙනාගේ සංකල්ප තියෙන්නේ. පංචඋපාදානස්කන්ධ දුකේ, ජරා මරණ දුකේ, නිරෝධය දන්නේ නැහැ. තුන් හවයේ ම මිඳෙන හැටි, තුන් හවයේ නැතිකිරීමක් තියෙනවා නම්. ලෝක නිරෝධය නිවනයි කියන එක.

අපි දැක්කා ලෝකය කියන එක හදාගන්නේ අවිද්‍යා සංඛාරයෙන්. අවිද්‍යා කමී නො තිබුණොත් ලෝකයෙන් එතෙරයි. ලෝකෝත්තරයි. අර incoming කියන තැන, අර අපි කියපු ටික ඇතුළට එන ටික නාම රූප කියලා.

ඕකෙදි ගත්ත හැටි මේ පින්වතුන්ට හොඳට බලාගන්න පුළුවන් දීඝ නිකායේ මහා නිදාන සූත්‍රයේ. ජරා මරණයට හේතුව ජාතිය උපාදානය මේ විදියටයි කියල, නාම රූපත් ඔය දෙපැත්තකින් පෙන්නලා, නාම රූපයන්ට හේතුව විඤ්ඤාණය කියලා, විඤ්ඤාණයට හේතුව ආපභු නාම රූප කියලා පෙන්නනවා.

**නාමරූප පච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං, නාමරූප පච්චයා සළායනන, සළායනන පච්චයා එස්ස, එස්ස පච්චයා වේදනා කියලා එහෙම පෙන්නනවා.**

- මුළින්ම නාම රූපයි කියලා පෙන්නාපු ටික දකින්න අර incoming කියලා කිව්ව එක.

- නාම රූප පච්චයා විඤ්ඤාණං කියන කොට කමී විඤ්ඤාණය. අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා කියලා කිව්වේ ඒක.
- විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං කිව්වේ කමී විඤ්ඤාණය නිසා විපාක උපද්දවන පැත්ත. උපුල් මහත්තයා බලන්න යනවා කියල යන පැත්ත. ඒ නාමරූප නිසා ආයතන වෙලා, ආයතන නිසා ස්පඨි වෙලා දැන් මේ ආයතන ටික ආයෙත් එනවා.

අනිත් පැත්තට එනකොට මේ ටික ආයතන, ආයතනවලට හේතුව නාමරූප, නාමරූපවලට විඤ්ඤාණය, විඤ්ඤාණය කිව්වේ කමී විඤ්ඤාණය, විඤ්ඤාණයට හේතුව, ආයෙත් නාමරූප.

මේ නාම රූප දෙක ඔය විඤ්ඤාණ නාමරූප සළායතන එස්ස වේදනා කියන ධර්මා පහට කියනවා නාම රූප කියලා. ඔය නාමරූප දෙක දෙපැත්තකින් හම්බවෙනවා අපට. ඒ කියන්නේ තණ්හා මූලිකවයි, අවිද්‍යා මූලිකවයි කියන දෙපැත්තට.

මේවා ඇත්තටම ප්‍රශ්නය නො වෙයි. මේ ශාසනයේ මේ පින්වතුන් මේ ශාසනයට ආපු කාලයේ හැටියට, හරි අර්ථයක් ඉගෙනගෙන, මවේ තුළ හැප්පි හැප්පි හිටියානම් අද මේ මොහොත ඇති කියනකොට. නමුත් අපි මේ ශාසනය ඇසුරු කළාට මොනවා හරි දේවල් කර කර ඉන්නේ. ඒකයි මේ වැඩේ. අවශ්‍ය තැන නො වෙයි අපි පහුරුගාන්නේ.

අර කතාවක් තියෙනවා: එක මනුෂ්‍යයෙක් රැ කරුවලේ යනකොට යතුර වැටුනාලු. දැන් යතුර හොයාගන්න බෑ. පේන්නේ නෑ. පෙන්නේ නෑ නේ. ඒ පාර තව මනුෂ්‍යයෙක් ඇවිල්ලා, “මොකක්ද හොයන්නේ”, “යතුර හොයනවා”. “යකෝ ඔතන කරුවලයි. පේන්නේ නෑ නේ. අර ලයිට් එක තියෙන තැනට ගිහිල්ලා හොයනවා. එතැන එළිය තියෙනව”යි කිව්වාලු.

ඒ වගේ සිද්ධියක් මේ කරන්නේ. දැන් යතුර වැටුන තැන කරුවලයි නම්, තව මිනිහෙක් ඇවිල්ලා කිව්වලු, “දැන් ඔතැන කරුවලේ පෙන්නේ නෑ නේ. ඒ හින්දා දැන් ඊට එහා ලයිට් එළියක් තියෙනවා, එළිය තියෙනවා නේ. එතැන ගිහිල්ලා හොයනවාකෝ. ආලෝකය තියෙන තැනකට”. මෙතැන හම්බවෙන්නේ නෑ කළුවර නිසා. ආලෝකය තිබුණාට එතැන හම්බවෙන්නේ නෑ, වැටුනේ එතැන නො වෙයි නිසා.

ඉතින් මේ ශාසනයෙන් එහෙම එකක් මේ කරන්නේ. වැටිලා තියෙන්නේ, යතුර වැටුනේ එක තැනක. එතැන කළුවරයි. දැන් සොයන්නේ

වෙන තැනක, එතැන නෑ යතුර. ඉතින් හම්බවෙයිද? එහෙම එකක් මේ කරන්නේ. ඉතින් කළුවර තියෙන තැනකම ආලෝකයක් දල්වා ගත්තොත්, යතුර හොයාගන්න පුළුවනි, කියන එකයි මම මේකෙන් මතක් කළේ.

දැන් තම මමත් මේ සිද්ධාන්තයට ළඳරුයි. තව ඉස්සරහට යනකොට ගොඩාක් අපට පහසුවෙයි. නමුත් මම අවධාරණයෙන් කියනවා, මේ පින්චතුන් මේක අරගෙන, මේක තුළම උත්සාහවත් වෙන්න, මේ ක්‍රමය ඉදිරියට ගියොත් ලෝකයේ, මාගේ ඵල ලාභීන්, රහතන් වහන්සේලා බිහි නො වුණොත් පුදුමයි. ක්‍රමය නිවැරදියි නම්, ඒකේ ප්‍රතිඵලයක් නාවොත් තමයි පුදුමය. ක්‍රමය වැරදි නම්, නිවැරදි ප්‍රතිඵලයක් ආවොත් පුදුමයි.

අහෙන්න කිරි දොවනකොට කිරි ආවොත් පුදුමයි. කිරි තියෙන දෙනකගේ, බුරුල්ලෙන් කිරි දොවනකොට, ආවොත් නො වෙයි, නාවොත් පුදුමයි.

ඒ වගේ මේ ක්‍රමය නිවැරදි නම්, ප්‍රතිපදාව නිවැරදි නම්, ප්‍රතිඵලයක් නො ලැබුණොත් තමයි පුදුමය. ප්‍රතිපදාව වැරදුණොත් ප්‍රතිවේදය ලැබුණොත් තමයි පුදුමය කියන සිද්ධියක් තියෙනවා.

ඒ නිසා අද අඩුපාඩුවක් තිබුණත්, මේ තුල හැප්පි හැප්පි ඉන්න. අනිවාර්යයෙන් ගොඩයන්න පුළුවන්. මේ ක්‍රමය ගැන විශ්වාසය තබන්න; පුද්ගලයා ගැන ඕන නෑ. පුද්ගලයා ගැන ගණන්ගන්න දේකුත් නෑ. පුද්ගලයෙක් පමණයි. අපි හැම වෙලාවෙම ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගන්න ඕනේ, ඒ ධර්මතාවය කෙරෙහි යි. එතකොට පෞද්ගලික ජීවිතයේ අපට ප්‍රශ්නයක් නෑ. දැන් පුද්ගලයෙක් වටා අතහැරුණොත් අපි හරි ඉක්මනට කලකිරෙනවා. ඒකේ අපට ඇති වැඩකුත් නැහැ. නමුත් පුද්ගලයා පැත්තෙන් අතමිදිලා, ඒ ධර්මතාවයේ විශ්වාසය තබාගෙන, ධර්මතාවයේ එල්ලීලා යන්න. මම කිව්වේ මේ පින්චතුන්ට, හිතන්න දන්නේ නැත්නම් නැවත, බැරිනම් ශීලයක පිහිටලා හිත වඩමින් මේ දැනට පෙන්නාපු න්‍යාය ටිකක් ටිකක් හරි අහන්න. අහනකොට අහනකොට මේ කියන්නේ මොකක්ද, නැවත දෙනුත් විටක් අහන්න. අහනකොට අහනකොට අනුමාන ඥානයක් එයි මේක නේද කියලා. ඊට පස්සේ තමන්ටම, පරප්‍රත්‍යය රහිතයි කියලා තමන්ටම තේරෙනවා කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා.

### ප්‍රශ්නය:- අපැහැදිලියි:-

අපට මොනවා හරි ඇහෙනකොටත් මම කිව්වේ, ඇහෙන පැත්තේ දැන් දෝෂය නෑ. ආශ්‍රව තමයි, ඇහෙන එක හටගෙන නැතිවෙනවාමයි. ඇහෙනවත් එක්කම අවිච්ඡා පච්චයා සංඛාරා - ඤාණිකව අපට කුරුල්ලෙක් සිහිවෙයි. ඊට පස්සේ මේ නිමිත්ත සිහි කරලා, කුරුල්ලගෙ හඬ අහන්න කියලයි අපි ආයෙ කණ උපද්දව ගන්නේ. ඒකයි මෙයාට අහුවෙනවා, ඇත්තටම නැත්නම් එහෙම නෑ. නමුත් මයොගථේ මරෝඩකමට අහුවෙනවා. ඒ කියන්නේ දැන් නාසය ඉදිරියේ නිමිති නෑ. හටගෙන නැතිවෙනවා. ඤාණිකව කැවුම් බදින සුවඳ කියලා. අන්න කැවුමක් සිහිකරගත හිතට. අවිච්ඡා පච්චයා සංඛාරා. ඊට පස්සේ කැවුම්වල සුවඳ බලන්න ආපහු නහය උපද්දවනවා.

### ප්‍රශ්නය: අපැහැදිලියි.

ඔව් ඔව්, ඒ වගේ දිවටත් ඒ විදියට ගන්නවා. එතකොට හොඳට අහුවෙනවා මේ නිමිති ටික. දැන් නැත්නම්, එක තැනකයි අපි ඉන්නේ. අවිද්‍යා කම් කියන තැනකින් එකම නිමිති ටිකකින් හැසිරෙන්නේ, ආයතන හයම උපද්දන්න. නැත්නම් ඒවා හටගෙන නැතිවෙනවා. ඒකයි දැන් රූපායතනය පිරිසිදු දැක්කහම, අර රූප හවයේ ආයතන අඩුවුනේ, එයාට දන්නවා නාසයට ගැටුණත්, දිවට ගැටුණත්, කයට ගැටුණත්, රූපයෙන් බලපු නිමිත්තමයි අරගෙන තියෙන්නේ කියන තැනකින් එනවා. දැන් ගඳ සුවඳක් ආවොත්, අපි කියමු කැවුම් සුවඳ කියලා. මෙයාට ඇහෙන් දැකපු කැවුම ම මතක්කරගන්න තියෙනවා මිසක, වෙන ගන්න එකක් නෑ. ඊට පස්සේ රස ගත්තොත්, ලුනු රස කියලා සුදු පාට, ඇහැට පෙනෙන ලුනු කැට කැට කියන නිමිත්ත ගන්න තියෙනවා මිසක ගන්න එකක් නෑ. කයට ගැටුණු ඵොට්ඨබ්භය කියලා, කකුල හැප්පුණු පුවව කියලා වගේ අර ඇහැට පෙනුන නිමිත්ත සිහිකරගන්න තියෙනවා මිසක නිමිති නෑ. මෙයාට අර රූපය පිරිසිදු දකිනකොට හිත දියුණු වෙනකොට, රූප නිමිත්ත හොඳට දන්නවා. ශබ්දයත් දන්නවා. ඒවා මට්ටම අහුවෙනවයි කියලා තේරෙනවා. නමුත් දැන් ගණ්ධයට, රසයට, ඵොට්ඨබ්භයට මේ නිමිත්ත ඇඳගන්නේ නෑ මෙයා. මොකද මතේක ධූප නිමිත්ත කියලා හොඳට දන්නවා නේ එයා. එතකොට අරවයි නිමිති නැතිවෙනවා, ඒ පැත්තට හොයාගෙන යන පැත්ත නැතිවෙන්නේ ඒකයි. ඒ ආයතන අඩුවුනාට ඒකයි. අපේ මෝඩකම හින්දා එකම නිමිත්ත ආපහු බෙදලා අපි ආයතන හයකටම අරගන්නවා.

ඒ කියන්නේ නාසයට දැනුන එකටත්, කැවුම් සුවඳ කියල ඇහෙන් බලපු එකම ගැටගහගෙන නාසය හදාගත්තා. ලුනු රස කියන එකටත් රසයට අර කැට කැට ඇහැට පෙණුනු නිමිත්තම ගැටගහලා. කකුලේ හැපුණු පුටුව නේ කියලා පුටුවටත් ඇහැට පෙණුනු එකම ගැටගහලා අපි මෝඩකමට හදාගන්නවා. ආයතන දොළහම කියන එක. අතන මෝඩකම අඩුවෙනවා අර ඇත්ත දකින කොට. ඒකයි අනිත් පැත්තෙදි ආයතන වෙනස් වෙන්නේ.

හොඳයි හැම දෙනාම සාදු නාදයක් පවත්වන්න.

අද දවසේ සිද්ධකරගත්ත සියලුම කුසලයන් ලෝකයත් සම්බුද්ධ ශාසනයත් මේ පින්වතුන්වත්, ගෙවල් දොරවල් රැකී රක්ෂා ආදී ස්ථානවලට අධිගෘහිත ශාසන මාමක ඉෂ්ඨ කාරක සියලු දෙවියෝ මේ පින් අනුමෝදන් වෙත්වා, දෙවියන්ගේ ජීවිත වැඩි දියුණු කරගෙන දෙවියෝ පතන බෝධියකින් උතුම් නිවනින් සැනසෙත්වා කියලා සාදු නාදයක් පවත්වන්න.

ඒ වගේම කල්පනා කරගන්න අද දවසෙදී ජනිත වූ සියලුම කුසලයන් අපි සියලු දෙනාම නමින් නැසී කාලයාත්‍රා කළාවූ සියලුම ඥාතීන් සිහි කර ගන්න. මියගිය පියාණන්, සිරිසේන යහම්පත් මැතිතුමන්ටත් මේ කුසල කමීය අනුමෝදන් කරමු. ඒ ඇතුලු අපි සියලු දෙනාගේම නමින් නැසී කාලයාත්‍රා කළාවූ සියලු ඥාතීන්ද මේ මොහොතේදී සිහිපත්කරගන්න. ඒ සියලු ඥාතීන්ද මේ කළ කුසලය අනුමෝදන් වෙලා ඒ අය දුක් ඇති ස්ථානයක සිටිනම් දුකෙන් අත්මිදී සැපවත් භාවයට පත්වේවා, කියන අදහසින් අපි ඥාතීන්ට පින් අනුමෝදන් කරමු.

**ඉදං මේ ඥාතීනං හොතු, සුඛිනා හොන්තු ඥාතයො,**

**ඉදං මේ ඥාතීනං හොතු, සුඛිනා හොන්තු ඥාතයො,**

**ඉදං මේ ඥාතීනං හොතු, සුඛිනා හොන්තු ඥාතයො,**

ඒ වගේම මීට උදවු උපකාර කළ සත්පුරුෂ ඒ සියලු දෙනාටත් මේ පින්වත් සියලුම දෙනාටත්, අපි හැමටමත් මේ කුසල ධර්මය, මේ ජීවිතයේම, අපරාමර නිව්න සම්පත්තිය සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා ම අපේ ජීවිතවලට හේතු උපනිශ්‍රය වේවා, අපේ ජීවිතවලට සම්බන්ධ වේවා කියලා සාදුකාරයක් දෙන්න.

## පටිච්ච සමුප්පාද විග්‍රහය. ආධාර.

මාතර, කොටුවේ පදිංචිව සිට නැසී ගිය එච්.එස්.සුගතදාස දයාබර පියාණන් වහන්සේට පිං පිණිසද, දැනට මාතර, වල්පල පදිංචි, සුච්චත්ව සිටින දයාවතී පී. ගාල්ලගේ දයාබර මෑණියන් වහන්සේට නිදුක් නිරෝගී සුවය පැතීමටද, ඔවුන්ගේ දු දරුවන් විසින් මෙම ධර්ම සංග්‍රහයේ පිටපත් 5000ක් මුද්‍රණය කරවා නො මිලයේ බෙදා හරින ලදී. මේ පිනෙන් මේ සැමට වහ වහා චතුරායඝී සත්‍යය අවබෝධ වේවා!

මෙම ධර්ම සංග්‍රහයේ අතිරේක පිටපත් 5000ක් නොමිලයේ බෙදා දීම සඳහා මුදලින් මෙසේ ආධාර ලැබී ඇත.

|                                        |             |
|----------------------------------------|-------------|
| රූපසිංහ ලොකුගේ මහතා, මාතර.             | රු. 5000.00 |
| මාලනී විදානපතිරණ මහත්මිය, මාතර.        | රු. 2000.00 |
| ආර්.පී.පුලියානා කුලතුංග මහත්මිය, මාතර. | රු. 2000.00 |
| එන්.එම්.ග්‍රේස් මහත්මිය, මාතර.         | රු. 2000.00 |
| එස් විමලසිංහ මහත්මිය, මාතර.            | රු. 2000.00 |
| එස්. කණ්ඩම්බි මහත්මිය, මාතර.           | රු. 2000.00 |
| එන්.එච්.කොඩිප්පිලි මහතා, මාතර.         | රු. 1000.00 |
| නානුනී කොඩිප්පිලි මහත්මිය, මාතර.       | රු. 1000.00 |
| ඩබ්ලිව්.එන්.ගුණපාල මහතා, අකුරැස්ස.     | රු. 1000.00 |
| විනිත් වික්‍රමසිංහ මහතා, මාතර.         | රු. 2000.00 |
| තොසා ලියනගේ මහත්මිය, මාතර.             | රු. 2000.00 |
| ඩබ්ලිව්.එම්.ලියනගේ මහතා, මාතර.         | රු. 2000.00 |
| රංජනී දයානාදු මහත්මිය මහත්මිය, මාතර.   | රු. 5000.00 |
| උවිදු පවන් දයානාදු මහතා, මාතර.         | රු. 1000.00 |
| ශ්‍රියා ගුණවර්ධන මහත්මිය, මාතර.        | රු. 3000.00 |
| ආරියතිලක ගාල්ලගේ මහතා, මාතර.           | රු. 1000.00 |
| සුමනා වික්‍රමතුංග මහත්මිය, මාතර.       | රු. 1350.00 |
| ඩී.ලියනපතිරණ මහත්මිය, මාතර.            | රු. 650.00  |
| ටී.ඩී.බස්නායක මහත්මිය, මාතර.           | රු. 5000.00 |
| වෛද්‍ය භේමනී දිසානායක මහත්මිය, මාතර.   | රු. 1000.00 |
| වෛද්‍ය සොමිජා දිසානායක මහත්මිය, මාතර.  | රු. 1000.00 |
| බඤ්චු වතුසේන මහත්මිය, මාතර.            | රු. 1000.00 |

|                                                   |              |
|---------------------------------------------------|--------------|
| සුසිමා මාණවඩු මහත්මිය, මාතර.                      | රු. 2000.00  |
| ඩී.එච්.සිසිලියා ධර්මදාස මහත්මිය, මාතර.            | රු. 1000.00  |
| බී.පී.ධර්මදාස මහතා, මාතර.                         | රු. 2000.00  |
| ඩී.පී.විජේරත්න මහත්මිය, පිළියන්දල.                | රු. 1000.00  |
| ජේ.ඒ.ජේ.ජයසිංහ මහත්මිය, බදුල්ල.                   | රු. 4000.00  |
| නායු රාමනායක මහත්මිය, මාතර.                       | රු. 2000.00  |
| ස්වර්ණා කුලසේකර මහත්මිය, හෝමාගම.                  | රු. 2500.00  |
| සරත් රත්නායක මහතා, බෙලිඅත්ත.                      | රු. 1000.00  |
| සුභද්‍රා ජයසිංහ මහත්මිය, අකුරැස්ස.                | රු. 2000.00  |
| එස්.පී.රාජපක්ෂ මහත්මිය, උකුවෙල.                   | රු. 2500.00  |
| අනෝමා රාජපක්ෂ මහත්මිය, උකුවෙල.                    | රු. 1000.00  |
| අජන්ත හේවා කෝපර මහතා. ගල්කිස්ස.                   | රු. 2000.00  |
| නිටා ද සිල්වා මහත්මිය, තලවතුගොඩ.                  | රු. 2000.00  |
| ප්‍රසාද් ඉන්දික උඩකුඹුර මහතා, පොල්ගොල්ල.          | රු. 1000.00  |
| ශාලිකා දිල්හානී කරුණාරත්න මිය, පොල්ගොල්ල.         | රු. 1000.00  |
| ගුණවර්ධන උඩකුඹුර මහතා, පොල්ගොල්ල.                 | රු. 500.00   |
| නිතා දමයන්ති රාජපක්ෂ මහත්මිය , පොල්ගොල්ල.         | රු. 500.00   |
| ඒ.සී.ද අල්විස් මහතා, කෙසෙල්වත්ත.                  | රු. 1500.00  |
| අනෝජා අමරසිංහ මහත්මිය, කඩුවෙල.                    | රු. 2300.00  |
| නිලන්ති අමරසිංහ මහත්මිය, නුවර.                    | රු. 2000.00  |
| සිසිල කුලතුංග මහත්මිය, මහ බැංකුව, කොළඹ.           | රු. 1000.00  |
| එස්.කේ.රත්නායක මහත්මිය, මහ බැංකුව, කොළඹ.          | රු. 1000.00  |
| එම්.ඩී.ඉන්ද්‍රානි මහත්මිය, වරාය අධිකාරිය, කොළඹ.   | රු. 1000.00  |
| ඩබ්.හේමසිලි මහත්මිය, ලංකා බැංකු මූලස්ථානය, කොළඹ.  | රු. 500.00   |
| නදිකා බණ්ඩාර මෙනෙවිය, මහ බැංකුව, කොළඹ.            | රු. 500.00   |
| පී.ඒ.රේනුකා මෙනෙවිය, මහජන බැංකු මූලස්ථානය,        | රු. 500.00   |
| එස්.සුනේත්‍රා මෙනෙවිය, රේගු දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ. | රු. 500.00   |
| ජයන්ති ධර්මසේන මහත්මිය, මහ බැංකුව, කොළඹ.          | රු. 300.00   |
| යෝෂිනී මෙනෙවිය, කඩුවෙල.                           | රු. 200.00   |
| නිලිණි මෙනෙවිය, මහ බැංකුව, කොළඹ.                  | රු. 200.00   |
| බී.එස්.පෙරේරා මහතා, පානදුර.                       | රු. 1500.00  |
| සුමග දහම් පදනම, මාතලේ                             | රු. 15000.00 |
| පිංචනෙක්, තංගල්ල.                                 | රු. 1000.00  |
| එල්.බී.සුමිතා පද්මසිලි මහත්මිය, මාලබේ.            | රු. 2000.00  |
| වෛද්‍ය ඩී.මහානාම, රත්නපුරය.                       | රු. 500.00   |
| ඩබ්ලිව්.ඒ.පී.කොස්තා මහත්මිය, දෙහිවල.              | රු. 1000.00  |
| සුවිනිතා රණතුංග මහත්මිය, මාකොළ.                   | රු. 4000.00  |

|                                              |                      |
|----------------------------------------------|----------------------|
| දමිතා රාජපක්ෂ මහත්මිය, මාකොළ.                | රු. 3000.00          |
| ඒ.එච්.වික්‍රමපාල මහතා, ඉදුරුව.               | රු. 1000.00          |
| මාලනී ජයවර්ධන මහත්මිය, සිටිනාමලුව.           | රු. 2000.00          |
| ඩබ්.පී.එස්.ඒකනායක මහතා, මැද මහනුවර.          | රු. 2000.00          |
| කේ.ඩී.අනුලා පෙරේරා මහත්මිය, අලුබෝවුල්ල.      | රු. 2000.00          |
| කේ.ඩී.එල්.පෙරේරා මහත්මිය, පානදුර.            | රු. 1000.00          |
| කේ.ඩී.එම්.පෙරේරා මහත්මිය, අලුබෝවුල්ල.        | රු. 1000.00          |
| එම්.ඩබ්ලිව්.සේනාරත්න මහතා, මැණික්දිවෙල.      | රු. 2000.00          |
| වෛද්‍ය එම්.ආර්.මහින්ද දම්පතින් විසින් ජීවත්ව |                      |
| සිටින දෙමාපියන්ට පින් පිණිස, මාතලේ.          | රු. 3000.00          |
| හදා සමරසේකර මහත්මිය, බෙලිඅත්ත.               | රු. 1500.00          |
| කේ.ඩී.කුසුමලතා මහත්මිය, පානදුර.              | රු. 3000.00          |
| ලාලනී කුමාරි මහත්මිය, කඩවත.                  | රු. 4000.00          |
| හැදූ වැඩු ගුරු දෙගුරුන්ට පිං පිණිස,          |                      |
| ඒ.එම්.තිලකරත්න මහතා, බදුල්ල.                 | රු. 10000.00         |
| 2013 ජූලි 7,8,9 දිනවල අනුරාධපුර වන්දනා ගමනේ  |                      |
| වියදමෙන් ඉතිරි වූ මුදල, සුමග දහම්            |                      |
| සමුළුව, මාතර.                                | රු. 1860.00          |
| බී.එම්.කුමාරණායක මහතා, මාතර.                 | රු. 1000.00          |
| ජේ.පී.විමලසේන මහතා, මාතර.                    | රු. 1000.00          |
| ඩී.ඊ.රණතුංග මහතා, ගම්පහ.                     | රු. 500.00           |
| එල්.ඩබ්ලිව්.නවරත්න මහත්මිය, මාතලේ.           | රු. 1000.00          |
| පාලිත පෙරේරා මහතා, බත්තරමුල්ල.               | රු. 500.00           |
| ශාන්ති පිංගමගේ මහත්මිය, බත්තරමුල්ල.          | රු. 500.00           |
| ශාන්ති අබේවික්‍රම මහත්මිය, කඩුවෙල.           | රු. 1500.00          |
| ලලිතා දහනායක මහත්මිය, කොළඹ.                  | රු. 1000.00          |
| දයා පින්තූව මහත්මිය, කටුබැද්ද.               | රු. 5000.00          |
| ක්‍රිෂ්ණා වික්‍රමසිංහ මහත්මිය, මාලබේ.        | රු. 2000.00          |
| ශ්‍රියාණී අමරතුංග මහත්මිය, තෙලිප්පවිල.       | රු. 10000.00         |
| කේ.පී.මුනිදාස දම්පතින් හා දරු පිරිස, මාතර.   | රු. 25000.00         |
| එකතුව                                        | <u>රු. 194860.00</u> |

මෙලෙස ආධාර කළ හැම දෙනාට ම  
 වහ වහා චතුරායභී සත්‍යය අවබෝධ වේවා!  
 නිදුක් නිරෝගී සුව ලැබේවා!!  
 සියලු යහපත් සිතූම් පැතුම් ඉටු වේවා!!!

## පුණ්‍යානුමෝදනාව

“පටිච්ච සමුප්පාද විග්‍රහය” නම් වූ මෙම ධර්ම සංග්‍රහය එළිදැක්වීම සඳහා පහත දැක්වෙන අයුරු සහාය වූ හැමට පින පැවැරේ.

මුලින්ම, ලබුනෝරුවකඤ්ඤ ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ධර්මාචාර්ය අති ගෞරවායී පූජ්‍ය මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීපාදයන් වහන්සේ ගේ දෙපා නැමද නමස්කාර පූර්වකව උන් වහන්සේට නිදුක් තීරෝගී සුවය පතා පින පල කරමි.

- ❖ මෙම දේශනාව ප්‍රචාරය කළ බෞද්ධයා නාලිකාවේ (ගුවන් විදුලි හා රූපවාහිනී) නිර්මාතෘ පූජ්‍යපාද දරනාගම කුසලධම්ම නායක හිමිපාණන් වහන්සේට හා එහි කායඝී මණ්ඩලයට ද,
- ❖ සංයුක්ත තැටිගතව තිබූ එම දේශනය ලේඛනගත කොට මනා ලෙස සංස්කරණය කිරීම හා නිසි උපදෙස් ලබා දීම වෙනුවෙන් තෙලිජ්ජවිල පදිංචි එච්. ඒ. අමරතුංග මැතිඳුන්ට ද,
- ❖ මෙලෙස සංස්කරණය කළ පොතේ නියමානුකූලව සෝදුපත් බැලීම වෙනුවෙන් මාතර, වල්ගම පදිංචි ජේ. ජී. විමලසේන මැතිඳුන්ට හා මාතර වල්ගම පදිංචි ධනපාල කුමරජපෙරුම මැතිඳුන්ට ද,
- ❖ සෑම අවස්ථාවකදී ම නිසි උපදෙස් හා සහාය පළ කිරීම වෙනුවෙන් මාතර සුමග සදහම් සමුලුවේ සාමාජික පින්වතුන්ට ද,
- ❖ මුද්‍රණ කටයුතු පහසු ලෙස කර දීමෙන් සහාය වූ කොළඹ කොලිට් ප්‍රින්ටර්ස් අධිපතිතුමා ඇතුළු කායඝී මණ්ඩලයට ද පින පළකරමි.

වහ වහා චතුරායඝී සත්‍යය අවබෝධ වේවා!

සංවිධායක,  
සුමග සදහම් සමුළුව,  
33/6, අකුරැස්ස පාර,  
මාතර.